

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.630 in
10.349 za inrate:
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Kaj hoče dr. Dollfuss?

Veliki predhodnik sedanjega avstrijskega kancelerja knez Metternich navaja v svojih spominih, da obstoji tajna njegovih uspehov v tem, da je vporabljal v politiki isti lek, ki ga zdravniki najuspešneje uporabljajo pri zdravljenju jetike, namreč zrak. Zgodovina se ni v polnem obsegu potrdila, da je Metternich Evropo ozdravil s svežim zrakom, pač pa se zdi, da je šel iskati k temu strokovnjaku v mešanju političnih problemov po odlično maksimo sedanjí avstrijski vodja kanceler dr. Dollfuss. Kajti po večtedenskem tavanju v temi med neprodiljivimi oblaki, ki inozemskemu opazovalcu niso dovolili nobenega jasnega pogleda v razvoj notranjepolitične krize v Avstriji, so začeli prodirati žarki svetlobe in za njimi potoki svežega zraka, ki nam polagoma odkrivajo pravi obraz naše severne sosedice. Govor, ki smo ga slišali ob priliki katoliškega kongresa avstrijskih Nemcev na Dunaju iz ust zveznega kancelerja, je namreč prva uradna razlaga o zadnjih dogodkih v Avstriji, ki odgrinja cilj, proti kateremu koraka avstrijska "malá" diktatura. Odmev kancelerjevega govora po vsej avstrijski državi je bil ugoden. Sveži zrak torej ni škodoval in se skazal tudi v moderni politični kirurgiji za odlično politično zdravlilo.

Kaj nam je ta govor odkril? Prvič to, da so dogodki, ki so 5. marca prinesli nemški narodni socializem v »rajhu« na poveljujoče mesto, imeli globoke potresne odmeve tudi v Avstriji. Narodno socialistični pokret v avstrijski republiki se je okoristil od ogromnih podvigov v Nemčiji ter začutil svežji krvni obtok v svojih že nekoliko otrpnelih organizacijah. Politična nasprotstva so se nenadoma poostila, marksistični socializem je postal nervozen in je v tej duševni razravanosti izbruhnil v besede in dejanja, ki so izvirala v strahnem razrednem sovraštvu. Osrednja vlada je morala seči po sredstvih, da to prekanje, ki je naraščalo v grožnje in zadobivalo že oblike meščanske vojne, preneha. In prenehalo je, vsaj na zunaj, kajti nobeden danes še ne more vedeti, če je pomirjenje doseglo globine človeške duše, od kod izvira ljubezen in njena najstrašnejša potvara — sovraštvo.

Avstrija je stopila »poleg« ustavnega življenja, tako se najboljši označi sedanji režim, ki vlada pri naši sosednji republiki. Državni voz je zapustil ustavni tir in vozi poleg njega dalje, ne da bi se poskušalo spraviti ga nazaj, niti razdreti ustavno progo. Velenjska in marksistična opozicija nista pokazali nobenih znakov energije, katerih naj bi se zvezna vlada ustrašila, zato pa ona tudi ne kaže nobenega poženja, da bi se vrnila s stranpotov, morda če hoče ustavno življenje speljati v nove smerice, ki jih je zamislila, proti novim ciljem, ki jih je postavila.

Govor zveznega kancelerja nam je, drugič, odkril tudi te smerice in te cilje. Dr. Dollfuss priznava pogumno, da živimo ob prelomu dveh velikih razdobj v zgodovini človeštva, ko se prenavlja v nekaj novega ves družabni red, ko se pojavljajo nove oblike državnega življenja in ko je treba bolj kot kdaj stopiti na trdna tla najvišjih etičnih načel družbe in skušati vplivati, da ono novo, kar prihaja, ne bo nasprotovalo osnovnim načelom krščanske družbe in krščanske države. Krščanska politična stranka, ki bi to svojo dolžnost spregledala, bi usodno grešila, ker bi iz strahu pred odgovornostjo prepustila destruktivnim silam, da družabno življenje v bodočnosti organizirajo na zakonih brez Boga in brez moralnega zakona. Te destruktivne sile, ki segajo po oblasti, so v Avstriji mednarodno framasonstvo in mednarodni komunizem. Framasonstvo, ki hoče z božanstvom paganskega nacionalizma, komunizem pa s božanstvom razrednega sovraštva nadomestiti krščanskega Boga ljubezni in pravičnosti, v katerega verjamo. Ne kolektiva nacionalnih napuhnjencev, ne kolektiva komunističnih tiranov, ampak kolektiva človeškega rodu živečega v ljubezni in pravici.

Avstrijska notranja kriza je torej po besedah kancelerja samega že zdavnaj izstopila iz okvira ozkoprstnih strankarskopoličnih borb in prešla na višjo ploskev svetovnonazornih idejnih bojev. Na tem vzvišenem terenu jo moramo torej odslej študirati in njen razvoj zasledovati. Zaradi tega so pa, tretjič, potrebna tudi nova, cilju primerna sredstva, pravi dr. Dollfuss. Dosedanja ustava, ustvarjena v duševnem polomu, ki je sledil polomu na bojni frontah, v nerednem vrvenju ljudskih strasti, ko so splavali na površje nižji instinkti človeške duše in ko so ob podirjanju stoletnih tradicij takorekoč padle vse ovire kaotično izraženi ljudski volji, ne odgovarja potrebam avstrijskega ljudstva. To so uvideli zaporedoma vsi avstrijski državni, toda manjkala jim je volja, manjkala so jim sredstva za izvršitev neobhodno potrebne reforme. Zato pa hoče sedanja vlada, ki jo je avstrijski parlament sam tako nepričakovano postavil »poleg« ustave, ta položaj izkoristiti, izdelati pravilno obliko, v kateri se bo življenje avstrijskega naroda in avstrijske države moglo neovirano razvijati v službi visokih načel krščanskega moralnega zakona tako da se bo moglo uspešno zoperstavljati framasonskim in komunističnim reformatorjem družabnega reda.

Kakšna naj bo ta oblika? Katere so reforme avstrijske ustave, ki jih dr. Dollfuss pripravlja? V prvi vrsti je treba dati zveznemu predsedniku večje pravice, ki ga bodo usposobile, da se reši neprestane odvisnosti od strankarskopoličnih frakcij in parlamentarnih pododborov, da bo v stanu neovirano izpeljati zakonodajo, ki jo je večina ljudstva aprobirala. Drugo kar je za dosedanje napovedanih ciljev neizbežno, je da se da državnemu življenju stanovska organizacija za podlago, ona, ki jo je priporočal sv. oče v encikliki »Quadragesimo anno« in ki jo imajo krščanski politiki in krščanski državniiki brezpozno izvesti, ako nočejo predati usodo ljudstva drugim silam, ki se niti trenutka ne bodo obotavljale, da uresničijo svoje lastne cilje.

Avstrija je s tem stopila na polje daleko-sežnih reform, ki zadirajo globoko v sedanji družabni organizem. Menda je to prvi poskus, daleč za komunističnimi in fašističnimi, da hoče

Važna državno politična izjava katoliške stranke v Nemčiji

Zakaj se je centrum odločil za sodelovanje

Prelat dr. Kaas, voditelj nemškega centra.

Znano je, da je nemški centrum, v katerem je politično organizirana večina nemških katoličanov, na prvi seji nemškega državnega zbora 23. marca t. l. glasoval za pooblastilo Hitlerju, da sme za dobo štirih let izdajati zakone in odredbe brez državnega zbora kakor tudi brez formalne veto-pravice, ki jo ima sicer po ustavi predsednik republike. Ker ta korak centru pri mnogih ni našel umevanja, je centrum sedaj izdal komuniké, v katerem navaja razloge za svoje postopanje in ki bo vzbudil zanimanje med vsemi političnimi strankami sveta, v prvi vrsti seveda med onimi strankami, ki so orientirane v katoliškem smislu.

Komuniké pravi, da je korak centru izraz parole združenja vseh nemških strank, ki se je pojavila že leta in s katero je že tedaj simpatiziral načelnik centru, prelát Kaas, ki je tedaj v Münstru dejal, da bi tistega dne, ko bi trije ali štiri voditelji nemških strank spoznali, kaj sedanji čas od njih zahteva in ko bi imeli tudi poguma, da svoje stališče uveljavijo, nemška pamet zmagala nad preteklostjo. Zato je sedaj centrum brez vsakega strankarskega egoizma, pozabljajoč vse pretekle borbe in zapostavljajoč vse separatne strankarske interese, doprinesel žrtv

ideji združenja vseh tvornih sil nemškega naroda

S svojo izjavo 23. marca t. l. je centrum dal nemški državi in njenemu novemu vodstvu vse, razen svoje časti in svoje zvestobe do samega sebe.

Centrum ni taka stranka, kakor so druge stranke. Ona je sicer zgodovinsko nastali in zato tudi korektore in razvoja zmogni in potrebni, vendar pa po svojem bistvu svetovnonazorno fundirani izraz političnega creda nemških katoličkov, ki menijo, da je tudi v temeljito spremenjenih razmerah sedanosti mogoče sodelovanje in sooblikovanje države iz vere. Ta svojevrstni značaj daje katoliški stranki notranjo napetost in prilagodljivost, katere druge politične stranke nimajo. Ona je varuje pred nevarnostjo, da bi absolutirala katerokoli politično obliko in katerikoli produkt političnega razvoja, ki je drugim strankam namen sam na sebi, dočim je katoliški stranki vsak politični program samo sredstvo k cilju splošnega blaga. Zato se katoliška stranka tudi v takem revolucionarnem momentu, kakor je sedanji, lahko orientira napram novemu položaju.

ne da bi zgubila svoje notranje ravnotežje

pa tudi ne da bi prišla v nevarnost substanca njene politične tradicije. Tako more centrum zavzeti realno-politično pravilno in državno-politično nujno potrebno stališče tudi napram takim razvojem, katerih on ni povzročil in za katere on sam ni odgovoren.

»Za centrum« — tako pravi komuniké dalje — »sodelovanje pri državi ni odvisno od vsakokratne oblike vladavine ali režima. Ona vidi del resnice

v vsaki državni obliki

in v vsakem režimu ter vidi smisel svojega političnega dela v vsakem slučaju v tem, da pomaga do razvoja temu, kar je potrebno podpore in kar predstavlja pozitivno vrednoto, medtem ko skuša izločiti vse to, kar je nevarno in kar bi lahko vedlo do razkroja. Bilo bi skrajno nevarno in bi se ne moglo zagovarjati, da bi bila taka stranka, kakor je centrum, iz razumljivega nezaupanja napram go-

krščanski državnik preosnovati državo in državni red na osnovah krščanske socialne etike. Poskus je zelo težaven, in zahteva ne samo močnih živcev, ampak one čiste, nesebične, apostolske vere v zmago krščanskih idej v organizaciji javnega življenja, ki je prevečala prve graditelje katoliške cerkve. Menda je to prvi poskus organiziranega nastopa proti diktaturam fašizma in komunizma s pomočjo državnoslovnih in socialnih osnov krščanstva. Poskus je junaški, zelo junaški in ne zahteva samo poguma ampak one čiste, nesebične, apostolske ljubezni do ljudstva in njegovih pravic, ki je prevečala prve graditelje krščanskega prava, ki je vzgajalo krščansko demokracijo v ljubljeno in pravičljubnostjo prežeto skupnost in medsebojni podrejenosti človeškega rodu.

Zastor je torej padel. Ves svet z napetim zanimanjem sledi temu novemu, ki se poraja za kulisami.

tovim zunanjim oblikam, v katerih se je izvršila nacionalna revolucija, izbrala pasivno abstinenco in se postavila sama v kot, kjer bi ji ne ostalo ničesar drugega,

kakor da se kuja

S tem bi bila izgubila možnost sooblikovanja pri novi formi države in bi se bila oropala možnosti, da svoje umerjajoče in urejajoče sile, brez katerih ni mogoč zdravi nadaljnji razvoj,

postavi v službo državnega občestva

Stališče centru je nerazumljivo samo za onega, kateri ne vidi realnosti, katere danes revolucionarnim potom preobraža svet in ki zato iz novega položaja ne ume potegniti potrebnih konsekvenc.

Kdor pa jasno vidi, ve, da se sicer ne nahajamo danes v krizi demokratične ideje sploh, pač pa v razvojnem procesu, v katerem se konkretne demokratične ustanove iz liberalne dobe pretapljajo v ognju novih razmer in potreb. Po dobi, ki je brez dvoma privedla do pretiravanja formalnih svoboščin bodisi na političnem bodisi na gospodarskem, socialnem in kulturnem polju, in tako privedla do oslabilve človeškega občestva in

Valovi hitlerjanstva derejo dalje

Luteranstvo - državna vera nove Nemčije

Cudne zahteve „krščanskega pokreta“

Praga, 6. aprila. U. Današnja »Prager Presse« javlja iz Berlina, da postaja pokret evangelijsko-protestantskih cerkev, da bi se protestantskim priglasi za državno cerkev nemške države, vedno bolj živahen. Tako se je na velikem državnem kongresu »nemških kristjanov«, ki se je vršil v Berlinu, sprejela sledeča čudna zvečená resolucija:

Bog hoče, da se borimo za svoje nemstvo. Vojna služba ne pomeni v nobenem slučaju nasilstva nad krščansko vestjo, ampak pokoršeno napram Bogu. Vsak vernik ima pravico, da državo, ki raz-

do dekadence

se je pojavila potreba po brez dvoma tudi pretirani državni disciplinaciji vseh teh življenjskih področij. Normalizacija te prehodne dobe, ki ne more biti brez napak in brez ekscesov, se bo izvršila tem preje, če bodo sodelovali pri oblikovanju bodočnosti tudi oni krogi in one stranke, iz katerih ta revolucionarni prevrat ni izšel. Iz teh razlogov se je centrum brez oklevanja izrekel za sodelovanje, zakaj samo tisti, ki reče: da,

lahko igra vlogo soltorca

dočim bi bil: ne! izključil državno-politične in etične sile centru, v katerem se politično udeležujejo nemški katoliki na osnovi svojega religioznega in etičnega ter socialnega nazora, od soustvarjanja usode in bodočnosti države.

Na koncu sledijo zunanje-politični razlogi, zaradi katerih je centrum ponudil svojo pomoč Hitlerju,

ker se morajo vsi Nemci združiti

da uspejo napor, ki morajo mirnim potom privedi Nemčijo do dostojnega položaja v svetu po krivcih in ponižanju ter sponah, v katere je vkovala Nemčijo versailleska mirovna pogodba. O teh razlogih govorimo obširneje na drugem mestu.

Zopet strašen maščevalni umor

Vaduz, 6. aprila. U. Po strašnem maščevalnem umoru dr. Bella, ki se je zgodil na avstrijsko-nemški meji in ki so ga po dosedanjih odkritjih izvršili podivjani nemški narodni socialisti pri belem dnevu dne 3. aprila, in sicer kar v gostil-

Adolf Hitler, nemški državni kanceler.

Političen drobiž iz Hitlerjeve dežele

„Očiščenje“ nemškega naroda

Berlin, 6. aprila. tg. Državni kanceler Hitler je danes pojasnil zastopnikom zdravniških organizacij svoje namene za očiščenje nemškega naroda in posebno intelektualnih slojev od tuje plemenske prepojitve. Hitler je izjavil, da bo treba s skorajšnjim iztrebljenjem preštevilnih židovskih intelektualcev iz kulturnega in duhovnega življenja Nemčije ugoditi naravni zahtevi Nemčije po svojskem duhovnem življenju Zaradi omejenega življenjskega prostora nemškega duhovnega dela in njegovih nosilcev imajo pripadniki lastnega plemena seveda moralno pravico in prednost pred drugimi. Če bi se v razmerju s številom prebivalstva pripustilo preveliko število tujecev, bi se to lahko tolmačilo kot priznanje duhovne premoči tujih plemen, kar pa je treba odkloniti z vso odločnostjo.

V pruskem pravosodnem ministrstvu je bil imenovan poseben referent

za pobijanje korupcije,

za katerega je bil določen eden izmed najizkušenejših berlinskih sodnikov, ravnatelj deželnega sodišča dr. Crohne. Boj je naperjen proti občinskim upravam, ki so bile prej pod centrom in socialnimi demokrati, kakor v Kölnu, predvsem pa proti bolniškim blaginjam, ki so v rokah socialnih demokratov, končno pa tudi proti kmetijskim druž-

širja moč teme, s pomočjo revolucije uničiti. Isto pravico ima tudi nad cerkvijo, ki ne priznava brez pogojev sedanjega narodnega podviga. Cerkev mora biti v očeh Nemcev skupina vernikov, ki so pripravljeni boriti se za ustvaritev krščanske Nemčije. Cilj vseh nemških kristjanov pa je, proglasitev protestantizma za državno cerkev in za državno vero nemške države. Država Adolfa Hitlerja naravnost kliče takšno cerkev. In naša cerkev mora ta klic poslušati in mu brezpogojno slediti.

Obmejne straže so bile telefonično obveščene iz Vaduza v Lichtensteinu, da prvi proti meji neki nemški avto s 6 osebami. Osebe, ki so se vozile v avtomobilu, so izvršile v okolici Vaduza napad na brata Rotter. Avto so obmejne straže zadržale. Osumljenci so izjavili, da niso streljali pri napadu, ampak so uporabili samo strupene pline. To so storili iz patriotskih motivov. V avtomobilu so našli steklenice s plinom in črpalke s kloroformom. Vsi osumljenci so bili aretirani in odpeljani v Feldkirch. Napadalec na brata Rotter so: Peter Reinberger, dijak, Georg Press, dijak, Alfred Wieser, delavec, Mae Witt, Erik Lemak, mizar in Gottlieb Demeter, brezposelni delavec. Vsi pripadajo narodno-socialistični stranki. Pri zaslišanju niso hoteli dati nobenih pojasnil.

bam, ki so se dolgo branile proti imenovanju narodnih socialistov.

Prvi podpredsednik državnega zbora

poslanec centru Esser je bil zopet aretiran, in sicer tokrat baje kot direktor neke lokalne obrtne banke.

Kar se tiče bojkota proti židom, je značilen ton, s katerim je državni kanceler Hitler govoril danes pri sprejemu zdravnikov v zvezi s tem, ko je v razglasu za berlinske SA oddelke v soboto izrekel napadalnim oddelkom

priznanje za disciplinirano izvedbo bojkota.

Vsi SA oddelki v Nemčiji in Avstriji so dobili povelje, zbrati se k apelow, da bodo mogli člani SA povsod z zvočniki poslušati izjavo.

Francija - zatočišče inozemcev

Pariz, 6. aprila. tg. V poslanski zbornici je pri razpravi o proračunu za notranje ministrstvo vprašan poslanec Moch, ali bo Francija še vedno ostala naravno pribežališče za vse inozemce. Notranji minister Chaumetps je izjavil: »Smatramo, da dajemo izrazu francoskemu čuvstvu, če obžalujemo žrtve. Izdali smo potrebne navedbe, da bodo mogli izgnani politični begunci uživati gostoljubnost v Franciji. Ze prej smo videli, kako so k nam pribežali Rusi, Italijani in Spanci. Vsi so bili dobro sprejeti pod pogojem, da so spoštovali naše zakone.

Smisel odgovora Daladierove vlade:

Francija vztraja na temeljih, položenih v Versaillesu

Pritisk na Francijo bo trajal dalje

Grandi,

bivši poslanik Italije pri angl. vladi, ki je pripravil v Londonu teren za evropski kvadrumvirat

Pariz, 6. aprila.

V razvoju mednarodnega položaja, ustvarjenega po Mussolini-MacDonaldovi inicijativi, ni nastopil noben nov moment. Pariz je včeraj pričakoval objavo francoskega odgovora na projekt direktorija štirih velesil, je pa bil razočaran, ker je ministrski svet, ki se je vršil 5. t. m. v Elizeju pod predsedstvom predsednika republike Lebruna, sklenil, da se bo odgovor definitivno stiliziral šele na prihodnji seji ministrov, ki bo bržčas v soboto. Zato se mora publika zadovoljiti z glavnimi linijami odgovora, ki so prodrle v javnost po časopisu, ki v Franciji vse izve, naj je še tako zaupno. O odgovoru francoske vlade se lahko že danes s sigurnostjo reče, da predstavlja

v najljubnejšo obliko zaviti kompromis brez vsakega dalekosežnega pomena,

to se pravi, Francija z radošjo sprejema plemenito zamisel, katere se pripisuje Mussoliniju, dasi je bila v resnici spočeta v Londonu, in izjavlja, da bo sodelovanje štirih velesil pomenilo velik korak naprej na poti k utrditvi miru in ureditvi evropskih problemov — da pa bi bilo nujno potrebno, da se tak sporazum ali pakt ali kakorkoli ga že imenujemo, vključi v organizem Zveze narodov, v kateri bi predstavljal nekaj »regionalni« ali oddelni pakt popolnoma v skladu s paktom Zveze narodov (takozvanega Covenanta). Kakor se vidi, je francoska vlada potisnila pomen MacDonaldove inicijative z visokega piedestala nekakšnega vsemogočnega »direktorija zapadnih velesil« na nivo ostalih paktov, ki obstajajo v Evropi med posameznimi skupinami držav članic Zveze narodov v skladu s to vrhovno institucijo Evrope, in je »direktorij« popolnoma podredila ženevskemu forumu. Zato pač o reviziji sedanjega političnega in teritorialnega stanja v Evropi, kakor jo je nameraval izvesti »direktorij« gospoda Mussolinija in MacDonalda, ne more biti v smislu francoskega odgovora nobenega drugega govora kakor je o njej govor v § 19 Covenanta, ki tako revizijo samo priporoča, ako bi se za to pokazala potreba in sicer le v sporazumu z vsemi članicami Zveze narodov. Pravilno torej pravi »Times«, da odgovor gospoda Daladiera pomeni »srednje rešitev med dvema ekstremoma revizionizma in antirevizionizma. To je seveda

italijansko diplomacijo zelo osupnilo,

ker je bila menda res prepričana, da bo Francija pod pritiskom Anglije Mussolinijevo formulo sprejela brez bistvenih popravkov. Sicer se italijanska diplomacija dela, kakor da b francoski odgovor, kolikor se tiče pridržkov, nanašajočih se na razmerje med paktom štirih velesil in Zvezo narodov, več ali manj odgovarjal Mussolinijevo načrto, ki da tudi noče Zveze narodov izključevati — vendar pa je to gola finta, da se javno mnenje desorientira, ali pa pomeni poizkus, da bi se francoska vlada še v zadnjem momentu zapeljala v prilogo Mussolinijevega načrta v nadaljnje koncesije, ki bi naj bile bistvenega značaja. Kolikor se danes ve o odgovoru, je francoski odgovor odklonitev, ki izgleda kakor akceptacija, in nič več, in tega se italijanska kakor tudi angleška diplomacija popolnoma zaveda. Ona ima kvečjemu to tolažbo, da si francoska vlada ni osvojila

stališča gospoda Titulescu,

ki je delal v Parizu za gladko odklonitev angleško-italijanske inicijative, ako gre vera italijanskemu časopisu, ki te dni ljuto napada tega nadvse spretnega diplomata, katerega zmerja fašistični tisk z »balkanskim diplomatom, ki je vrtikal svoj nos celo v notranje francoske razmere ter hujškal tako poslance večine kakor manjšine proti vladi.« Toda tukaj so splošno mnenja, da je g. Titulescu rot zastopnik Male antante bistveno vseskozi uspel in da ni v nobeno škodo zaveznic Francije, ako je francoski odgovor skrajno previden, uljuden in širokogruden, dasi ga bo moral vsak razumeti kot odločno vztrajanje Francije na temeljih njene dosedanje politike in mednarodnih načel. Mogoče so si zastopniki Male antante želeli manj odlašanja, mogoče je, kakor se razvili zlasti danes iz češkoslovaškega časopisa, neugodno vplivalo, kako se je zlasti g. de Jouvenel zavzemal za Mussolinijevo idejo, mogoče se je želel tudi nekoliko rezkejši ton — toda vsak mora priznati, da je g. Daladier spretno našel srednjo linijo, ne da bi žrtvoval v bistvu eno samo mednarodno pozicijo Francije. Seveda

Medparlamentarna zveza

Belgrad, 6. aprila. I. Kakor smo že poročali, bo 19. t. m. v Rimu ekonomska finančna konferenca medparlamentarne unije, na kateri bodo sodelovali delegati parlamentov vseh evropskih držav. Delegacije, ki jo pošilja na ta sestanek jugoslovanski parlament, bo vodil predsednik skupščine dr. Kosta Kumanudi. Dne 24. aprila t. l. pa bo pričel zasedati v Ženevi svet medparlamentarne unije. Našo državo bosta zastopala na tem zasedanju dr. Ninko Perić in dr. Ravnihar. Predmet razprave na tem zasedanju bo med drugim tudi delovanje glavne komisije razorožitvene konference in določitev kraja in datuma za trideseti sestanek medparlamentarne unije, ki bo prihodnje leto. Pretresali bodo tudi resolucije, ki so bile poslane medparlamentarni uniji.

bodo pritiskali na Francijo dalje,

toda uspeh tega pritiska je izključen in odgovor Francije bo ostal tak, kakor je bil koncipiran v Elizeju včeraj, naj se angleški tisk še tako trudi, da bi se direktorij »v okviru ZN«, kakor si to namreč misli Anglija, od Francije sprejel in naj se je tudi včeraj med trobenjem fanfar zbral v palači Venezia

veliki fašistični svet,

ki je sklenil resolucijo, »da morajo temeljni elementi Mussolinijevega načrta ostati nedotaknjeni,

Ideja kvadrumvirata ostane na dnevnem redu

„Hierarhija sil in vrednot“

Kako silen bo diplomatski pritisk na Francijo, da se verzajska pogodba revidira in Društvo narodov zamenja ali pa podredi štirim velesilam, se razvili zlasti iz komunikacije nemškega centra, izdanega v opravičilo, da je centrom dovolil Hitlerju diktatorska polnomočja. Ta komunikacija z gotovostjo računa na temeljito preusmeritev mednarodne politike v smislu Mussolini-MacDonaldove inicijative.

Mi se ne borimo proti Franciji — pravi ta komunikacija — ampak proti Versaillesu. Zveza narodov je odpovedala. Načeloma je enakopravnost malih držav z velikimi pravila. Toda kljub temu obstoja v mednarodnem življenju hierarhija sil in vrednot, katere ni mogoče ignorirati. Evropa ne more krožiti okoli Varšave, Prage, Bukarešte ali Berlina. Os evropskega dogajanja leži v liniji Rim-London-Berlin-Pariz. Kvadrumvirat evropskih velesil, sprožen od MacDonalda in Mussolinija, noče

ker edino oni morejo ustvariti nujne pogoje miru, v katerem bodo enako priznani interesi vseh. Bati se je, da bo tudi ta resolucija del Gran Consiglio ostala na papirju kakor že mnoge druge, ker Francija slejkoprej nima pravega zaupanja do »miru«, kakršnega si želi Italija — seveda bodo prizadevanja Italije še nadalje podprta od Anglije in edino v tem je moment, ki bo gnil evropsko politiko dalje v smeri, katere bo prisilila Francijo in njene zaveznike in prijatelje, da se še trdneje strnejo v eno močno fronto proti vsem poizkusom torpedirati Versailleski mir.

Zveze narodov ne nadomestiti ne razstreliti. Pač pa ji hoče vdihniti inicijative, da se ustanovi resničen in trajen mir, ki ni mogoč, ako se ne popravi konstruktivne napake Versaillesa. Brez takega resničnega miru ne bo mogoča rešitev gospodarske krize sveta. Nemčija se zato pridružuje evropski koncepciji, kakor jo je Mussolini že dolgo imel in kakor ji je pomagal k novi zmagovalni dinamiki MacDonalda.

Ta izvajanja so popolnoma analogna onim, ki se berejo v italijanskem tisku in kakor jih zadnje čase bistveno v istem smislu zabijuje publiki večina angleškega časopisa. Vse to kaže na čisto dogovorjeno sodelovanje Nemčije z Italijo in Anglijo, da se evropske države podrede vodstvu teh velesil, ki hočejo Evropo preurediti po svojih interesih in zamisli. Borba proti temu bo dolga in gotovo vse kaj drugega nego lahka.

Beseda Daladiera: Ne damo izpremeniti evropskega zemljevida!

Daladier, predsednik francoske vlade

Pariz, 6. aprila. AA. Predsednik francoske vlade Daladier je imel danes popoldne v poslanski zbornici govor o perečih evropskih vprašanjih in se pri tem tudi dotaknil načrta o paktu med štirimi velesilami. Daladier je med drugim dejal:

Francija mora voditi pozitivno in konstruktivno politiko. Ona ne bo nikoli pristala na tak direktorij velesil, ki bi hotel vsiliti svojo voljo ostalemu svetu (živahno pritrdjevanje na vseh klopih), na tako novo društvo, ki bi bilo še bolj častihlepno kakor nekdanja sveta aliansa, ki bi odločalo o teritorialnih revizijah in večjih ali manjših izpremembah meja. Tak poskus bi žalil francoski čut o enakosti narodov. — Francoski čut! Reči bi moral francosko-italijanski, če se spomnim Manzi-nijevih besed o tem problemu.

Enakopravnost držav, je nadaljeval Daladier, implicira pritegnitev vseh prizadetih držav k vsem razgovorom. Njihove pravice se ne smejo izpremeniti brez poprejšnjega pristanka in brez Društva narodov.

Če naj bo pakt koristen, mora biti logičen zaključek velikih stavb mira, »za katere se sam opira: to so pakt Društva narodov, integrirani in ne okrnjeni Briand-Kellogov pakt, locarnski pakt, ki zlasti jamči nedotakljivost francosko-nemške meje in demilitarizirani ne-trajalni pas — vse te pogodbe so ostale v veljavi. Ne moremo teh paktov zatajiti, saj so pri njih lojalno sodelovale vse francoske vlade druga za drugo.

Sodelovanje med štirimi velesilami bo plodovito, če ne bo okrnilo tih pogodb, temveč jih bo skušalo praktično izvesti. Smoter tega sodelovanja mora biti samo spoštovanje miru z ohranitvijo vseh pravic. Ne presojamo krivo člena 19 pakta DN, na podlagi katerega mora skupščina DN povabiti svoje člane k novi proučitvi pogodb, če postanejo neizvedljive. Zakaj pravično je odstraniti morebitne vzroke za vojno. Čl. 19., je nadaljeval Daladier, je skušal determinirati miroljubno postopek; toda ali ne bi kazalo misliti na to, da bo treba nekega delo pomagati žrtvam napada? Revizija — pod to besedo se utegnejo skrivati pohlepnost in sovraštvo! Spričo prebuditve nekega nacionalizma nastane vprašanje, ali bodo nemirni narodi našli miru, če se izpremeni zemljevid.

Francija ima trdno voljo, je ob sklepu svojega govora izjavil Daladier, da sodeluje z drugimi za ohranitev miru in zaščito interesov vseh narodov. Ni ga plemenitejšega poslanstva za povzritev Evropi zaupanja in varnosti v redu. Francija, ponovim, ne pozna ne sovraštva ne strahu. Mednarodno sodelovanje mora biti zgrajeno samo na pravici.

Titulescu v Londonu

London, 6. aprila. Ž. Reuter javlja, da bo Titulescu v teku današnjega dneva sprejet od MacDonalda in sira Simona, da z njimi prouči pakt štirih velesil. V tujakšnih političnih krogih pričakujejo, da obisk Titulescu ne bo imel nobenih

posebnih uspehov, ker ni dvoma, da se stališče, ki ga bo zastopal in obrazložil Titulescu, ne bo prav nič razlikovalo od že znanega stališča Poljske, a to je, da Mala antanta ne bo imela nič skupnega z Mussolinijevo načrto.

Ne izgublajmo časa

Diplomatska sotrudnica »Daily Telegrapha« poudarjata, da se je s spremembami v načrtu, ki sta jih predložila Velika Britanija in Francija, slo Mali antanti že dovolj na roko in je tudi verjetno, da odpora Male antante ne bodo enostavno pregazili. Na vsak način bodo zastopniki Anglije napravili vse, da se doseže sporazum, čeprav so izgledi zelo majhni. »Daily Herald« je mnenja, da ni potrebno, da državni Velike Britanije izgubljajo še naprej čas, ker od trenutka, ko sta Mala zveza in Poljska izjavili, da so proti paktu, je bil le-ta že mrtev. Ono pa, kar je še od njega ostalo, bi bilo bolje če bi izginilo.

Nov moratorij za vojne dolgove?

London, 6. apr. tg. Po tukajšnjih vesteh namerava predsednik Roosevelt dovoliti moratorij za prihodnji obrok vojnih dolgov, ki zapade 15. junija. Dalje se govori, da si bo Roosevelt izposloval od kongresa in senata generalno pooblastilo za nadaljnje postopanje v vprašanju vojnih dolgov, tako da bo na prihodnjem sestanku lahko staval MacDonalda predlog moratorija. Ta moratorij naj bi se zaenkrat podaljšal do konca svetovne gospodarske konference.

Nova orientacija angleške politike

Anglosaksoni skupaj!

Zbližanje z Ameriko

London, 6. aprila. Ž. MacDonald je sklenil odpotovati v Ameriko 15. aprila, tako da pride v Washington 21. aprila. Tam bo ostal teden dni in ga tudi ne bo spremljal nihče od aktivnih ministrov, pač se bodo peljali z njim 2—3 strokovnjaki, med katerimi bo tudi sir Lytton. O vzrokih, ki so priveli MacDonalda do tako naglega sklepa, poroča današnji »Daily Telegraph«, da je to posledica zadnjega razgovora MacDonalda z Normanom Dawisom, ki je MacDonalda precej razočaral. K temu pa je pripomoglo tudi zelo hladno zadržanje ameriške vlade glede dolgov, ki zapadejo 15. junija. MacDonald je mnenja, da je najboljšje, če se direktno pogovori z Rooseveltom in da skupno preprečita, da bi vprašanje vojnih dolgov prišlo v nemogoč stadij, ki bi lahko resno ogrozilo svetovno gospodarsko konferenco.

Portugalske kolonije

Na prošnjo portugalskega konzulata objavlja mo izjavo portugalskega poslanstva, glasom katere je dobila vlada portugalske republike tako od italijanske kakor od britanske vlade formalno zagotovilo, da so vesti glede portugalskih kolonij, kakor so jih pisali nekateri časopisi v zvezi z znanim rimskim predlogom, tendenciozne in popolnoma brez podlage.

Razorožitev avstrijskih marksistov

Dunaj, 6. apr. tg. Kakor že več dni, je tudi danes vojaštvo in orožništvo v Nizji Avstriji in na Štajerskem sistematično preiskovalo vse socialdemokratske lokale in privatna stanovanja voditeljev razpuščenega republikanskega Schutzbunda. V Knittelfeldu so našli v tajništvu stranke tri strojne puške, 80 vojaških pušk in mnogo municije. Na drugih krajih pa so našli vsega skupaj 3 strojinice in 150 pušk.

Seja tarilnega odbora

Belgrad, 6. apr. l. Danes je končala svoje delo anketa, ki jo je sklical tarilni odbor. Včeraj popoldne in danes dopoldne so razpravljali o raznih predmetih, kakor o pivu, vinu in raznih vrstah olja, o siru, kruhu in tekstilni industriji. O sulfurnem olju je podal obširen referat dr. Curlin, tajnik duhovniške trgovske, industrijske in obrtne zbornice.

O domači industriji lanenega olja in firneža

je referiral dr. Danilo Gorjup, tajnik Zveze industrijev iz Ljubljane, ki je podal obširen referat. O tem sta referirala tudi dr. Curlin v imenu duhovniške trg., industr. in obrtne zbornice in Dragan Miličević v imenu Glavne zveze srbskih kmetijskih združenj. V tem vprašanju je bilo doseženo popolno soglasje. Dr. Pandoković, tajnik Zveze zagrebških industrijev, je podal obširen referat

o industriji cikorije

ter staval nekaj konkretnih predlogov tarifnemu odboru. Nato so prešli na pretes tarife za tekstilno industrijo. V imenu Centrale industrijskih korporacij je imel

o tekstilni industriji

obširen referat Fran Vindiš, ki je obrazložil pomen in važnost naše tekstilne industrije, ki po vrednosti svojih proizvodov in po obsegu svojih poslov zavzema eno najvažnejših mest v naši industriji sploh.

G. Vindiš vztraja na tem, da se tej industriji omogoči nadaljnji razvoj in napredek in da se ji

dovolijo potrebne olajšave,

da se na ta način eliminira konkurenca iz inozemstva. Vindiš je dalje naglašal, da bi se moralo v načrtu nove železniške tarife vpoštovati tudi to, da se omogoči čim cenejši dovoz sirovin in polfabrikatov, če se že pri gotovem teklinem blagu noče delati razlike med domačim in tujim blagom. Kajti v resnici ni pravično, in to pače vsakemu v oči, da je z novim načrtom določena

ista tarifa za polfabrikate kakor za izdelano blago.

Iz vseh teh razlogov je prva in glavna zahteva tekstilne industrije, da se gradivo izloči iz pozicije 1169, v katero spadajo tudi tkanine, in da se za isto odobri postavka, ki bo odgovarjala razliki v ceni med predivom in izgotovljenim blagom.

Vindiš predlaga potrebne spremembe pri posameznih tekstilnih predmetih.

V postavki za volno izgubi nepravna sirova volna pri pranju 60 do 80 odst. na teži, radi česar se oprana volna ne bi smela tarifirati istotako kakor nepravna volna. Predlaga, da se nepravna volna izloči in zniža tarifa za 50 odst. napram obstoječi tarifi, za prano volno pa izjavlja, da sprejme predloženo zvišanje, ki znaša pri vagonskih pošiljkah 18 odst. sedanje tarife, to pa le pod pogojem, da se v njegovem obrazloženem predlogu napravi potrebne razlike. Nadalje predlaga, da se tarifa za konopljno ne zviša, ker znaša nameravano povišanje okoli 60 odst.

Diskusija je bila nato končana ter je predsednik ankete dr. Karamanski zaključil sejo. O vseh mnenjih in predlogih, ki so bili sporočeni na anketi, bo pozneje razpravljal tarilni odbor.

Osebnosti

Belgrad, 6. aprila. Z ukazom kralja je upokojen Anton Dolinšek, načelnik na ravateljstvu drž. železnice v Ljubljani.

Za pomožno tehnično manipulantinjo 9. pol. skupino pri gozdarskem ravateljstvu v Ljubljani je napredovala Angela Černivec, arhivska uradnica 10. pol. skup. — Premrežen je Jonke Karel, katastrski pomožni geometer 9. pol. skup. pri oddelku katastra drž. posestev na katastrski upravi v Mladencu.

Belgrad, 6. aprila. l. Pretekli teden se je v prometnem ministruvju končal trimesečni kurz za revizorje železniških blagajin in kontrolo dohodkov glavnega ravateljstva državnih železnic v Belgradu. Med 30 kandidati so napravili izpit tudi sledeči Slovenci: Jože Bitenc, Anton Lukman, Janez Zibert, Franc Znanec, Leo Zvan, Ivan Kepec, Metod Kopitar, Bogomil Lasič in Lojze Petrič.

Izzivanje Rusije

London, 6. aprila. Ž. Poslanska zbornica je sprejela predlog zakona, ki pooblašča vlado, da preprovo uvoz ruskega blaga, tudi pri drugem čitanju. Proti predlogu je bila delavska stranka, ki je zahtevala, da se ta predlog zavrne. Kljub temu pa je glasovalo 347 poslancev za in 48 proti predlogu. Govor zunanjega ministra sira Simona je napravil velik vtis in vladni poslanci so mu dolgo ploskali. Končnega glasovanja se niso udeležili liberalci frakcije sira Herberta Samuela. Samuel je zahteval od vlade obljubo, da bo pooblastilo za prepoved uvoza ruskega blaga uporabila le v cilju, da doseže sodbo pred rednim sodiščem za inženjerje, ki so bili aretirani v Moskvi, kakor tudi, da angleška vlada ne zavrne od sedanjega konflikta ne bo izdala splošne prepovedi uvoza za rusko blago. Medtem je trgovski minister Runciman energično odklonil zahtovo sira Herberta Samuela. Liberalci bodo sedaj poslali predlog, po katerem naj bi pooblastilo, ki so ga vladni poslanci izglasovali, bilo veljavno samo tri mesece. Enak predlog bo stavila tudi delavska stranka.

Nocoj bo Amerika pila

Newyork, 6. aprila. AA. Nocoj opolnoči bo v 19 državah USA konec suhega režima, ki je trajal 14 let. Po zadnjem udarcu ure bodo že lahko po hotelih, restavracijah in klubih servirali pivo. Izjemo bodo delali v Newyorku, kjer eo gostilničarji sklenili, da piva ne bodo dajali gostom pred 6. uro zjutraj, da s tem preprečijo orgije in druge izgrede, ki bi utegnili škoditi novovpeljanemu mokremu režimu.

Nesreča na Donavi

Belgrad, 6. aprila. l. Na Donavi pri vasi Ritopek se je davi zgodila velika nesreča na vlačilu »Slovenija«, ki je last rečne plovbe. Okoli pol 8 je v strojnem oddelku nenadoma eksplozirala parni kotel. Pri tem je bilo hudo ranjenih šest mož posadke. Vsi ranjeni so bili takoj prepeljani v banovinsko bolnišnico v Pančevu. Kako je prišlo do eksplozije, komisija, ki je bila v ta namen takoj poslana od rečne plovbe na kraj nesreče, še ni mogla ugotoviti.

Vladika dr. Andrej Karlin na mrtvaškem odru

Maribor, 6. aprila.

Turobno zvonjenje v vseh mariborskih cerkvah je budilo davi Maribor iz sna. Mrtvaški zvonovi so oznanjali žalostno vest, da je ponoči poklical Vsemogočni k sebi svojega zvestega služabnika, prevzvišenega lavantinskega vladiko dr. Andreja Karlina. Istočasno so se zjutraj pojavile na škofijskem dvorcu, na cerkvenih stolpih, v stolpu mestnega magistrata, na občinskih in javnih poslopjih ter številnih zasebnih hišah črne zastave ter plapolale v vetru. Žalost je obšla vse mesto, bliskovito se je razširila novica povsod in vse je klonilo pod njenim vtisom. Saj je bil veliki pokojnik zlasti še v Mariboru izredno popularna osebnost. Vse je spoštovalo njegovo izredno velikodušnost in dobroto, priljubljen je bil v vseh slojih, ker so bila vrata njegove palače neprestano odprta vsem in za vsakogar je imel odprto roko, toplo besedo in priazen nasme. Ze v jutrnjih urah so se zgrinjale množice pred škofijskim dvorcem na Slomškovem trgu ter v nemem pričakovanju sprejele potrdilo žalostne vesti.

V teku dopoldneva je bilo položeno pokojnikovo truplo na mrtvaški oder. Kapelico v desnem traku škofijskega dvorca, ki je obrnjena proti Slovenski ulici, so zavili v črno, jo napolnili s svetlo in zelenjem. V sredo je prišel katafalk, obdan s svečami, nanj pa so položili težki bronasti sarkofag s truplom pokojnega vladike. Smrt ni pustila na tem blagem obrazu nobenih sledov. Kakor da je zaspal po trudopolnem in napornem delu, da najde v odpočitku sile za nove napore; isti dobrohotni izraz odseva z obličja, le okoli prikazuje, da vlada tukaj veličanstvo smrti. Mrtvaški oder je bil napravljen že dopoldne. Popoldne pa se je kapelica odprla in vernikom se je dala prilika še enkrat pogledati svojemu ljubljenski vladiki v njegov blagi, dobrotni obraz. Verniki vseh stanov, vseh po klicev in starosti so pričeli vreti popoldne v škofijski dvorec h kropitvi.

Brzo je zanesel »Slovenec« žalostno vest o smrti nadpastirja lavantinskega po vsej širni škofiji in takoj so pričeli prihajati tudi iz bližnje in daljne okolice. Duhovščina, veljaki,

priprosti kmetje. Pozno v noč so prihajale množice, kropile, poklekale v tihi vroči molitvi ter odhajale sklonjenih glav in rosih oči.

Truplo ostane na mrtvaškem odru v škofijski kapelici do ponedeljka. Upati je, da bo mogoče ohraniti krsto odprto do zadnjega dne, ker je precej hladno vreme. V nasprotnem slučaju se bo krsta morala že poprej zapreti, ostane pa na odru do določenega časa, to je do ponedeljka zjutraj.

V ponedeljek ob 8 bo prenešana krsta s pokojnikom v stolnico, kjer bo položena na katafalk sredi cerkve. Pričele se bodo obredne molitve, ki bodo trajale do desetih, ko se prične žalno sv. opravilo. Po sv. maši bo mrtvaški sprevod po mestnih ulicah na magdalensko pokopališče na Pobrežju. V kapelici tega pokopališča si je izbral pokojnik svoj zadnji dom. Že pred tremi leti si je dal zgraditi tu sredi cerkvice grobnico. Počival bo sredi vernih ovčih mariborskih treh župnij, še v smrti združen z njimi kot njihov pastir in varuh.

Vprašanje ljubljanskega letališča

Razlastitvena komisija na delu - Ali razlastitev ali 30 letni zakup ali redni odkup

Ljubljana, 6. aprila.

Včeraj ob 9 dopoldne se je sestala pri železniški čuvajnici pri Studencu pri Ljubljani razlastitvena komisija zaradi letališča. V komisiji so bili udeleženi v imenu banske uprave banški svetnik Mr. Mr. Mr., v imenu dravske divizijske oblasti polkovnik Ivanovič, zastopnik zrakoplovnega poveljstva, dalje v imenu okr. glavarstva okrajni glavar Žnidaršič, v imenu mestne občine podžupan prof. Jarc in občinski svetnik ing. Beve ter Frelih, dalje magistratni nadsvetnik Jančigaj z magistratnim svet. Čehunom in še nekateri drugi uradniki banske uprave ter mestne občine. Komisije se je udeležil tudi prizadeti posestnik od D. M. v Polju. Studenca in Most ter več radovednih gledalcev in poslušalcev.

Komisija je na licu mesta ugotavljala lastnike zemljišč in parcel. Pri tem je komisija ugotovila, da je novi načrt za letališče izpremenil ležišče bodočega letališča in pristanišča, tako da so nekatere njive izpadle iz razlastitvenega postopanja, nekatere nove pa bodo morale pod razlastitveno postopanje. Zato bo moralo biti uvedeno še eno razlastitveno postopanje. To ugotavljanje pravih lastnikov parcel in zemljišč je trajalo do 11 dopoldne.

Med tem časom pa so se zastopniki mestne občine živahno pogajali s prizadetimi posestniki, ki sta jih zastopala odvetnika dr. Miha Krek in dr. F. Lokar. Zastopniki mestne občine so bili sprva na stališču, da glede cene zemljišč sploh ne morejo dati obveznih izjav. To je povzročilo med prebivalstvom veliko nevoljo in odpor, češ, da so

že nekajkratov ponudili mestni občini zemljišča v odkup, pa mestna občina nikoli ni hotela prevzeti obveznosti glede cen. Zaradi cen končno sploh ni prišlo do sporazuma. Pač pa so se posestniki zavzeli, da so pripravili odstopiti zemljišča mestni občini v 30 letni zakup, če mestna občina plača 0,25 Din letne najemnine za kvadratni meter in če mestna občina izpolni še nekatere druge pogoje, ki so jih posestniki navedli v tako zvanih »punktacijah«.

Zastopniki mestne občine so obljubili, da bodo pri mestni občini izposlovali sprejem teh pogojev lastnikov. V tej zadevi se je podžupan Jarc telefonično razgovarjal z županom dr. Pucem.

Popoldne se je nadaljevala razprava z drugimi interesi, zlasti med zastopniki dravske divizijske oblasti in zastopniki mestne občine. Dravska divizijska oblast namreč zahteva, da mestna občina preskrbi zemljišče za novo vojaško vežbališče, če bo sedanje uporabljeno za letališče.

Ob pol 5 popoldne je komisija sklenila, da se uvede razlastitveno postopanje, zastopnika posestnikov pa sta vložila ugovore in zahtevala pismeno rešitev, da bosta mogla izvajati rekurze. To pride v poštev seveda le, če ne pride do sporazuma med mestno občino in lastniki zemljišč. Ob 5 popoldne je komisija zaključila svoje delo in se vrnila v Ljubljano.

Sedaj se na eni strani nadaljuje razlastitveno postopanje, na drugi strani pa se vrše pogajanja za sklenitev najemne ali zakupne pogodbe med lastniki zemljišč in mestno občino.

Berlinsko pismo

VIII.

Čez noč smo skočili v novo Nemčijo: Hitlerjevo kraljestvo. Ko smo se 6. marca zbudili, bili smo notri. Mili smo si oči: Kaj? Kje pa smo? Ali je res? ... Takih števil nimamo pričakovali. Ne mi centristi in Hitlerci sami ne ... Revolucija! Popoln preobrat. Nemčija na glavo postavljena. Kar je bilo včeraj zgoraj, je danes spodaj; kar včeraj narobe, je danes prav ... Pa kaj hočemo! Številke so tukaj. Ne spravimo jih s sveta. Kar vdati se je treba!

Bili smo presenečeni. In vendar je ta veliki preokret popolnoma razločljiv. Prvič: Velika beda. Na Nemskem je res silna revščina. Je še denar, je še bogastvo, — tam kjer je. A množica ljudstva strada. Dobivajo državno podporo, a tako, da ravno še živijo. To občutijo tem bridkeje, če se primerjajo s predvojnimi časi. To vedo prav dobro tudi naši rojaki na Vestfalekem, ki so živeli pred vojsko kot grofje, ob mesu in piščali, danes pa kruha resnično strado. V taki eili ljudstvo leti za vsakim, kdor mu obeta kaj boljšega. To je čisto naravno. Tako bi bilo v vsaki deželi. — Drugič: Narodna ideja. Za kaj pa morete danes ljudi hitreje in močnejše navdušiti kakor za narod in narodnost? Prvo je kruh, drugo je narod. Narodni »junaki« imajo lahko delo. Nič lažjega kakor pri ljudeh, ki nimajo drugih močnih idealov, udariti na narodno struno, — pa jih ima! Posebno pri velikem pa tako globoko ponizanem narodu kakor je nemški ... Tretjič: Agitacija. Volitve sicer svobodne, a volitvi pod vplivom cele plohe in viharja govorov, zastav, sprevedov, gospod. Hitler se lahko ponaša, da je postal gospodar Nemčije ne z nasiljem, ampak po svobodnih volitvah.

Centrum se je dobro držal. Naš berlinski poseben. Pomislite: v Berlinu je bilo oddanih za centrum 147.000 glasov. To je tudi za Berlin veliko, če pomislite, da je le desetinka Berlina katoliška. Tudi število njegovih mandatov se je pomnožilo. Prej je imel katoliški Berlin v državnem in deželnem zboru po enega poslanca, zdaj ima v vsakem po dva. V mestnem zastopstvu pa prej 8, zdaj 11. Sploh je po mestih centrum napredovalo, a po deželi nekoliko nazadovalo. Vzrok: velika beda kmetskega stanu. Hitler se je pa v svojih govorih veliko obračal do kmetov in jih je nekoliko premotil.

Tako smo torej — hočeš, nečeš — Hitlerjevi podložniki. Pisal sem Vam, da spremljam nemško politiko z velikim zanimanjem, da pa pri njej nisem prizadet, zato se zaradi nje tudi nič ne razburjam. Povedati moram po pravici: ko je pa prišlo zares, je bilo pa malo drugače. Ne takoj prve dni, ampak nekaj dni pozneje, ko sem se posledic bolj zavedel — povem odkrito — me je obšla velika žalost. Ta pretirani, zopni nacionalizem, fanatizem, militarizem, sovraštvo, oboroževanje, nove

vojske! ... Kar neka mora je legla name, nič več se mi ni tako prijetno zdelo v Nemčiji ...

A človek se na vse privadi. Tudi na Hitlerja se bomo privadili, — tem lažje, če bo res toliko pametnega vpeljal in izpeljal, kakor obeta. In deloma je že začel. Komunistični mandati so vsi razveljavljeni. Ali naj mi žalujemo? Za marksizmom sploh? Ko bi bili mesto nacionalistov zmagovali komunisti, bi mene zdajle že vrane kljuvale — vsečega na kakem drevesu, ko bi je ne bil prve trenotke po volitvi popihal iz Nemčije — vsaj kam doli do slovenskega Korotana ... V senci kljukastega kriza sem pa tukaj še vedno na varnem. Poleg marksizma hoče nacionalizem ubiti tudi framaonstvo, svobodomiselstvo in vse brezboštvo — kolikor se s prepovedjo ubiti da. In glede morale ste že sami dobro poročali, kaj vse namerava ukreniti. Centrum tega ni mogel izvesti, ker je imel vezane roke po svojih zaveznikih — socialistih. Nekaj takih odredb je bilo izdanih, a vse polovičarsko. Pa si tudi ni upal tako radikalno nastopiti. Kako bi pa vsi svet zadržal, ko bi si »klerikalci« kaj takega dovolili! Nacionalizem je in bo pa s krepko roko pograbil v to gnilobo in ne vprašal, če je komu prav ali ne. Cujtel Celo nad žensko modo se bo spravilo! Ko sem v svoji knjižici zapisal par stavkov o modi, mi je cenzor, ki je vse drugo poveljal, dal spričevalo, da na tem mestu sem pa »sirov«. In ko sem enkrat krščansko ženstvo pozval na shod, ki naj bi se pečal z izrodki moda, mi je »Jutro« shod onemogločilo ... Ženska moda, če še tako izvalno nesposodna, je noli me tangerel ... Na, zdaj ti pa pride nemški nacionalizem in bo z železno roko posegel v to nesnago ter nam pomagal ta gnoj kidati.

Zdaj bi bilo pa lepo, ko bi se Jugoslavija Nemčijo malo posnemala ... Nemčija bo framaonstvo prepovedala. Kaj, ko bi ga je Jugoslavija! ... Saj je ministri predsednik Srški tako lepo povedal, da je najvišja naloga vlade skrbeti za versko vzgojo. Framasonstvo pa ravno noče verske vzgoje. Hitler in njegova kompanija je na prvi mah prepovedala vse brezverske šole; ona hoče imeti samo verske šole. Kako bi se zgražali kje drugod, ko bi kdo kaj takega zahteval! ... Hitlerci so zaprli bare in druge nočne lokale. Ali bi ne bilo prav, ko bi jih zaprli tudi v Ljubljani? Ko sem jaz hodil na ljubljansko policijo in prosil odpomoci zoper take in enake reči, so mi rekli — pa nočem reči, da mi niso prav v ničemer ugodili — a so mi vendar rekli: Dragi gospod, to je po vsem svetu, ne samo v Ljubljani; tega ne moremo prepovedati. Zdaj ta izgovor ne bo več mogoč. V Italiji je glede javne morale že zdaj bilo marsikje boljše kot pri nas. Zdaj ti pride pa se visoko moderna in napredna Nemčija in pravi: Proč s to nesnago! Brez pardona proč! Kaj praviš na to, ti, ljuba moja Jugoslavija? Kaj ti, »bela« Ljubljana? ...

Če pa vlada teža ne stori, potem ste poklicani

nemški zgled posnemati drugi krogi. Mislim posebno naša društva. In o tem sem Vam hotel zdajle spet eno pesmico zapeti: A ker bi se mi pismo preveč raztegnilo, še moram prihraniti to za prihodnjic.

»Slovenec« moram pa še enkrat dati spričevalo, da ima izvrstna poročila iz Nemčije. Tako da imate tako dobro sliko o tukajšnjih političnih razmerah, kakor če bi živeli z menoj vred v naši ljubi Prusiji. Čast!

Radeče pri Zid. mostu

Obrtna podružnica. Društvo Jugoslov. obrtnikov za Dravsko banovino snuje na spodbudo predsednika g. Holobarja podružnico v Radečah.

Račune so mu prekrizali. Ker se bližajo prazniki, ki ne smejo biti brez šunke, se je tudi S. Janez že 4. t. m. na lep način preskrbel z njo. Šel je na Stari dvor k posestniku Strniš Francu in si nabral prekaljenega svinjskega mesa okrog 15 kg. Ze se je veselil mastnih praznikov, pa so mu prekrizali račune naši orožniki. Aretirali so ga in izročili v zapore okr. sodišča, meso pa vrnilo posestniku Strnišu.

Pregled konj. Lastniki konj se opozarjajo na pregled konj, ki se bo vršil v najkrajšem času v Radečah na sejmišču.

Razsodba v litijski pravdi

Ljubljana, 6. aprila.

Poldruge leto je trajala preiskava proti g. Hinku Lebingeru, bivšemu litijskemu županu in načelniku litijskega cestnega odbora, ki je bil obtožen, češ, da je izvršil razne poverebe iz blagajne cestnega odbora in zakrivil prikrivanja denarnih zneskov. Sumničile so ga tudi razne govorice, ki so krožile po okraju in proti katerim se g. Lebinger ni mogel braniti, dokler sodišče ni izpregovorilo. Obravnava pred ljubljanskim deželnim sodiščem pa je pokazala, kako neutemeljeni so vsi dokazi za ta sum. Sodba, ki jo je senat danes izrekel, je pa dala g. Lebingeru polno zadoščenje. g. Lebinger je bil sicer obsojen, toda ne zaradi poverbe, zaradi katerih je bil prav za prav ves proces sprožen, temveč zgolj zaradi formalnih nepravilnosti v računovodstvu. Kakor je pokazala obravnava, tako tudi sodba ne vsebuje ničesar, iz česar bi mogel kdo sklepati, da si je g. Lebinger nepravilno pridržal najmanjši znesek denarja.

Razsodba je izrekel danes ob 12.20 predsednik senata s. o. s. Kralj. Senat je najprej vse nadaljnje dokazne predloge odklonil kot nepotrebne. Nadaljna sodba se glasi:

Obtoženi Hinko Lebinger je kriv, da je leta 1929 in 1930 izplačal tajniku Jerebu dva manjša zneska za njegovo tajniško delo pri cestnem odboru, prikril pa jih je pod postavko »potni stroški« ter je s tem zagrešil prestopnik, kazniv po § 397-1 k. z.

dalje je kriv, da je leta 1929 in 1930 odtrgoval dobaviteljem materiala namesto po 0.5-1.5% dovoljene kolkovine po 3% in jih s tem oškodoval za več tisoč dinarjev ter se kaznuje po § 389 k. z. z uporabo čl. 71-5 k. z. na 3300 Din denarne globe, v primeru neizterljivosti na 55 dni zapore. V tem primeru se mu všteje preiskovalni zapor. Izvršitev kazni se odgodi za dve leti. Hinko Lebinger se obsoji dalje v povračilo stroškov kazenskega postopanja. Zahteve zasebnih udeležencev se zavračajo na pot civilne pravde.

V vseh ostalih točkah obtožbe pa se obtoženec v smislu § 280 k. z. oprosti.

V RAZLOGIH

je predsednik senata navajal med drugim:

Kar tiče obsojbe v točki 5 obtožnice (nagrada tajniku Jerebu), je obtoženec priznal, da je izplačilo skrnil pod stroške za potovanja, da prihrani Jerebu kolkovino, in s tem oškodoval državo. V vprašanju, ali je s tem koristil sebi, pa se je sodišče prepričalo, da tega ni zagrešil, temveč da je koristil le Jerebu.

Kar tiče pisarniškega pavašala, ki si ga je dal obtoženec izplačati, je ugotovljeno, da se je ravnal po dekretu banske uprave in torej subjektivno ni zagrešil nič nepravilnega.

Za zadnjo točko glede odtrgovanja kolkovine, je dognano, da je obtoženec sicer odtrgoval preveč, kakor je dopustno, vendar pa kazni ni mišljena tako, da bi si obtoženec preskrbel s tem kakšno gmotno korist, temveč se je le zavaroval na ta način, da mu ne bi bilo pozneje doplačevati iz svojega ali kako drugače skrbeti za doplačilo. Premerno odtrgovanje pa je kaznjivo kot prestopnik.

Obtežilnega ni bilo pri tem nič, olajšilno za ta del sodbe priznanje in pa, ker je Lebinger neka-

Zopet lepo —
res varovano po
vsakem pranju

Vedno z
GAZELA
TERPENTINOVIM MILOM
Pere res belo!

Veterinarska razstava v Ljubljani

V nedeljo se je vršila seja upravnega odbora »Jugoslovanskega veterinarskega združenja« v Beogradu; udeležili so se je zastopniki skoraj vseh banovinskih sekcij iz države. Dravsko banovino sta zastopala predsednik sekcije dr. Veble Franc, veterinarski svetnik pri veterinarskem odseku kr banske uprave, in njen tajnik dr. Kocjan Leon, veterinarski pristav drž. veterinarskega bakteriološkega zavoda v Ljubljani. Predmet razmatranja je bila med drugim tudi organizacija velike poučne veterinarske razstave, ki bo prirejena letos v Ljubljani v okviru jesenskega veleseja. Prostor za to razstavo bo dala brezplačno na razpolago uprava ljubljanskega veleseja in bo zavzemal paviljon »A« in polovico paviljona »H« na desnem delu razstavišča.

Združenje je dalo ljubljanski sekciji na razpolago 20.000 Din kot preostanek lanske razstave, ki ga je prispevalo ministrstvo za kmetijstvo. Poleg tega je ministrstvo dovolilo prevoz razstavnega materiala po železnici po tarifi kakor za ostali material, ki je namenjen za velesej. Na tej seji je bil nadalje vzet v pretes tudi pravilnik k zakonu o zatiranju živalskih kužnih bolezni. Sedaj veljavni tozadevni pravilnik je namreč nepopoln in pomanjkljiv; radi tega dela upravni odbor JUV s pomočjo svojih posebnih referentov na osnutku novega, popolnega in modernega pravilnika, ki bo, ko bo dovršen, predložen Kmetijskemu ministstvu, da ga oživotvori.

novan. Za prvo obsojeno dejanje se je smatrala kazen 300 Din za primerno, za drugo pa 3000 Din.

Glede oprostitelne dela sodbe je sodišče izreklo, da glede dobave cementa ni dokazano, da bi obtoženec oškodoval državo ali da bi to namestoval, ker je bila kupcija izvršena na zakonit način.

Kar tiče ostalih stvari v obtožbi, poudarja razsodba, da so priče, kakor kopači in vozniki, odpovedali glede izpovedi o množinah nakopane in navedenega materiala, vsi pa so zatrjevali, da so dobili plačila v redu izplačana. Dokazano je tudi, da so se plačila izvrševala v občinski pisarni in da so priznanice pisali občinski tajnik ter drugo osebe, obtoženec pa s tem ni imel neposredno opraviti. Če bi se dogajale nepravilnosti, bi torej morale biti občinske osebe domojeno z Lebingerjem, na razpravi pa se je sodišče prepričalo, da osebe ni bilo v nobeni taki zvezi z Lebingerjem in da se te nepravilnosti niso dogajale.

Kar tiče obav gramoza, se obtožba sklicuje sicer na raporte cestarjev, vendar pa se je izkazalo, da ti raporti niso popolni in da se jih je mnogo izgubilo. Ni mogoče dokazati, da bi se res kaj krivega godilo.

Glede točke 3 (stroški za avtomobilsko vožnje, vnešene v postavko za gramoz) pa se je sodišče na podlagi izpovedi priče Gojka Hribarja prepričalo, da se obtoženec sam ni nikoli vozil na račun cestnega odbora, pač pa je vozil razne inženirje in druge funkcionarje po komisijah. Je to vprašanje sicer formalno nekaj nepravilnega, vendar je obtoženec ravnal po gospodarski pameti in je bilo to v korist odbora.

Glede pisarniškega honorarja Zupkuju in Ceretovi, ki je bil vnešen med delavske plače, se je sodišče prepričalo, da sta pisarniško delo v resnici opravila.

Tudi glede izpovedi Lenarta je sodišče mnenja, da je le morda dobil večkrat gramoz plačan po 12 Din in ne samo enkrat, kakor je sam izpovedal, torej ne vedno po 10 Din. Zato se obtoženec oprosti tudi v tej točki.

Državni tožilec je prijavil proti razsodbi revizijo.

Dolnja Lendava

Kdo ima prav? Lansko leto 20. avgusta smo obhajali pri nas praznik Sv. Stefana, madjarskega kralja. Sicer je to narodni praznik Madjarov, vendar se je do sedaj tudi pri nas še vsako leto slovesno praznovalo, kajti naša župnija je v pretežni večini madjarska. Do lanskega leta so bile na omenjeni dan pri nas trgovine vedno zaprte. Nikogar to ni bodlo v oči. Ker ni bilo nobenega navodila od gremija ali od glavarstva tudi lanske leto, so trgovci imeli zaprto tudi lanske leto. Le kakih pet nekatoliških trgovcev je imelo odprte trgovine. Vsi, ki so imeli trgovine zaprte, so bili kaznovani z globo 100 Din. Trgovci so se pritožili. Zdaj so pa dobili račune za 120 Din. Trgovci pravijo, da so imeli trgovine dosedaj na praznik sv. Stefana (20. avgusta) vedno zaprte in so mnenja, da bi jih morala oblast pravočasno opozoriti, da morajo imeti trgovine odprte. Trgovci se bodo pritožili na banovino.

Ljubljana

Drugo predavanje G. Krauseja

Delo mladega nemškega kritika G. Gerharda Krauseja, ki potuje po evropskih državah in proučuje glasbeno življenje v njih, obenem pa priraja predavajo, ima pomen predvsem z informativnega vidika. Tako seznanja glasbeni svet s produkcijo manj znanih tvorcev in jim s takim opozarjanjem brezdomno koristi. Vendar bi bilo to delo še uspešnejše, če bi obenem z informativno stranjo združevalo še kritično analitično, kar bi zlasti v današnjem kaotičnem stanju moglo mnogo pripomoči k izčiščenju nazorov. Drugo predavanje o poljski operni glasbi se je vršilo v četrti popoldan v dvorani Glasbene Matice. Kritiki je podal kratko sliko zgodovinskega razvoja do najnovejših smeri. Očrtal je pričetek poljske opere od prvih italijanskih vplivov do popolne samostojnosti tja v današnji čas in podal kratke orise posameznih važnejših tvorcev, med njimi Kamienskoga, Moniuszka, Zelenskoga, Moszkowskega, Paderewskega, Rozickoga, Szymanowskega, Wieniawskiego, Mazurke itd. S tem v zvezi pa je na nekaj gramofonskih ploščah reproduciral nekaj skladb Moniuszka in Szymanowskega. Predavanje je lepo uspelo.

Film o plezalni tehniki

Ljubljana, 6. aprila.

Sinoči je predaval na povabilo T. K. Skale v dvorani Delavske zbornice današnji alpinist Karl Poppinger. Predavatelj je pokazal film o najrazličnejših tehnikah v plezanju in je uspelo žive slike spremljal s strokovnimi pojasnili. Začetek filma povede s predigro gledalec iz zaprašenega mesta v naravo na gore. Nato obravnava film najpotrebnejšo alpinsko opremo, tako obleko, čevlje, kline in vrvi. Slede nazorne slike raznih vozlov in varovanja. Pravilna hoja je predpogoj za vsakega turista, tem bolj za plezaleca, ki mora paziti na svoje moči. Najdaljši del obravnava plezanje po kaminih, počeli in stenah. Zanimivi so prizori iz prečkavanja, spuščanja po vrvi in premagovanja previsov. Na koncu je film še pravi padelec in plezanje, ki je bolj podobno oboroženemu napadu na gore, kakor pa plezanju. — Film je pokazal marsikaj zanimivega in naši alpinisti so lahko primerjali svoje znanje z znanjem avstrijskih alpinistov.

Kaj bo danes?

Drama: Zaprti.

Opera: Zaprti.

Kino Kodoljevo: Danes ob 8: »Zapadna fronta«, velenapeta drama iz vojske I. 1918. — Zjutraj cene.

Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska c. 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Trenchoute, površnike in obleke najugodnejše

Jos. Rojina, Ljubljana

»Mala Floramye« z opernima prvakoma Zlatu Gjurgjenae in Josipom Gostičem v glavnih vlogah se vprizori v soboto, 8. t. m. — Po ogromnem uspehu, ki sta ga doživela v rojstnem mestu opere v Splitu, bo sobotna predstava v vseh oziirih zanimiva. Nabavite vstopnice v predprodaji. Cene so znižane.

»Vendar nekoliko gradbenega gibanja. V splošnem nazadovanju gradbenega gibanja, ki sta ga letos povzročila gospodarska kriza in pa padec rentabilnosti stanovanjskih poslopij, je razveseljiva vsaka nova, bodisi še tako skromna akcija, ki stremi za zgradbo novih stanovanj. Za zgradbo nove stanovanjske hiše se je sedaj odločila tudi železnica. Železnica ima za svoje uradnike in druge nastavitelje že lepo stanovanjsko kolonijo za Bežigradom, ob Dunajski cesti. Stanovanjske hiše imajo tam lepa, zdrava in sončna stanovanja, ki tudi po najemninah niso predraga. Tej koloniji se bo še letos pridružila nova dvonadstropna hiša, za katero so za ta mesec že razpisana dela, ki

Halo! Halo!
Kavarna „Central“
vsaki večer damski koncert!

Kulturni obzornik

Domjaničeva lirika

(Ob knjigi »Pjesme«, Savrenik Srp. Knj. zadruga, 1933)

Dragutin M. Domjanič je kajkavec. Zdi se mi, da je to njegova glavna karakteristika. Ne toliko zunanja kot notranja. Ne formalna, ampak v občutju, v nastroju. O tem pričajo njegove kajkavske kot štokavske pesmi. In zbirka, o kateri nameravam danes spregovoriti nekaj besedi, je strogo štokavska. Povedati moram pa takoj, da ima pesnik zbran material tudi za zbirko kajkavskih pesmi, ki bo v doglednem času gotovo tudi izšla, kajti obe knjigi njegove kajkavske lirike (»Kipi« i »popevke«, »Sunce i senke«) sta danes že prava redkost in bi bila antologija njegovega kajkavskega pesništva več kot potrebna.

Namen »Savrenika« S. K. zadruga je, da svoje člane seznanja s sodobnimi, še živimi književniki. Doslej je bil vsako leto zastopan tudi po en Zagrebčan. (Miroslav Krleža: U agoniji. Branko Vukić: Četvrti jahač Apokalipse, letos Domjanič). Reči moram, da prav zanimivo vplivajo itekavske pesmi v cirilici. Sicer pa Domjanič tu doli ni neznan. Dolgo vrsto svojih pesmi je že objavil v raznih belgrajskih književnih revijah. Morila je ravno on danes edini književnik pri nas, ki je enako cenjen v kajkavskem Zagrebu kot v beli Ljubljani in Beogradu. In kljub temu, da se je vedno držal svojega, da je ostal v elementu, ki mu je z rojstvom dan, je najpristnejši in najbolj ljubeč ravno tam, kjer je najbolj lokalni, v svojih kajkavskih pesmih. In še to si upam trditi, da bodo ravno te njegove pesmi najdlje ostale.

Najnovejša Domjanovičeva pesniška zbirka ni povsem nova po pesmih, ki so v njej zbrane, ampak bi jo raje označil z neke vrste antologijo njegovega štokavskega pesništva sploh. V njej so nekatere pesmi še mladega Domjanica, večina ne spada v dobo njegovega zrelega ustvarjanja. Zbirka je razdeljena v štiri ne-

PROTI SONČNIM PEGAM?... ORISOL CREME!

bodo oddana na licitaciji. Stavba je preračunana na 750.000 Din ter bo obsegala več lepih in primernih stanovanj za železničarje. Gradbena dela se prične najbrže že maja meseca in bo stavba do jeseni že dograjena.

● Konjska železnica v Ljubljani se je podaljšala že v strugo med znanjskim in frančiškanskim mostom, to je skoraj do one točke, dokoder se bodo izkopala in poglobljala dela letos vršila, namreč do »Fajmostra«. Dela v Ljubljani seveda spremlja s svojo radovednostjo mnogo opazovalcev na obeh bregovih.

**Vsak po svoje se zabava.
Eden žogo premetava,
drugi pleza gori v hribe,
mi pa — k Slamiču na ribe!**

● V mestni klavnici se bo jutri (sobota) ob 15 prodajalo na prosti stojnici prašičje meso po znatno nižani ceni.

● Povožen otrok. Včeraj popoldne je prišel v Zgornji Šiški pod voz, na katerega se je v otroški prečnosti obehal, 10 letni Ivan Carman, sin posestnika in gostilničarja iz Zgornje Šiške. Ko voza je šlo otroku čez noge in mu jih znatno poškodovale. Otrok je bil prepeljan v bolnišnico.

● Nesreča v Krakovem. V Krakovski ulici je včeraj zjutraj neznan voznik podrl 71 letno zasebnico Ano Hočvarjevo iz Kladezve ulice 1, ki je dobila poškodbe na rokah in glavi.

● Modne hlače — pumparce dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Adria prašek je boljši

Rajhenburg

Z odlokom kr. banske uprave je bil razrešen županske funkcije dosednji mnogoletni župan g. Franc Vranetič, za župana je bil pa imenovan trgovec gospod Blaž Jeriček. — Ko oddaja gospod Vranetič svojo župansko funkcijo, je prav, da se nekoliko spomnimo na velike zasluge, ki si jih je pridobil za občino in trg Rajhenburg. Že kot občinski odbornik takoj po vojni je inicijativno in uspešno deloval v obč. odboru in že takrat se je marsikaj napravilo v korist občine na njegovo pobudo. Lesen most na Brestovec, ki je bil že v takem stanju, da že ni bilo več varno hoditi čez njega, so na njegovo inicijativno podrl in nadomestili z lepim novim železobetonskim mostom, ki je celemu trgu v okras. Kot župan, ki je bil na čelu naše občine od l. 1925 pa dosedaj, ima znameniti uspehe, kakor še noben dosednji župan. Pod njegovim županovanjem se je izvršila elektrifikacija našega trga, obnovilo se je poslopje narodne šole v Rajhenburgu, kupila se je hiša za občinske prostore. Veliko pažnjo je pa tudi posvečal opešavi našega trga. Cesto po trgu, ki je bila v takem stanju, da ni bila sposobna zaradi svoje ožine za današnji promet, je dal na več mestih razširiti in ob njej zgraditi škarpo, dal je odstraniti nekatere stavbe iz sredine trga, ki so bile v takem stanju, da so bile za trg naravnost sramota, sedaj so pa na tistem prostoru v lep vrsti zasajena drevesa, ki bodo v nekaj letih nudila lep senčni prostor. Zavedal se je g. župan, kolike važnosti je opešava našega trga tudi iz tujskoprometnih vidikov. Saj je Rajhenburg vedno bolj privlačna točka in to v prvi vrsti zaradi prekrasne lurske bazilike, h kateri prihaja leto za leto več romarjev, drugje pa zaradi svoje romantične lege. Zato je g. Vranetič kot župan vedno delal na to, da bodo tuji odnesli čim najlepše utise iz našega kraja. Imel je pa zasnovanih še mnogo načrtov, ki jih pa sedaj ne bo mogel več dovršiti. Tako n. pr. vodovod, za katerega so načrti že gotovi in tudi odobreni. Pa še mnogo drugega. Vse svoje moči in zmožnosti je posvečal občini ter je bil kot župan odlikovan z redom sv. Save. Kot župan je bil pravičen in objektivni v vsem svojem delovanju, zato je užival največje simpatije vseh občanov brez razlike na politično prepričanje. Zato bo kot župan ostal vsem v najlepšem spominu.

simetrične dele z naslovi: Iz Kanconijera, Ratni odjeci, Slike, Život, Zanfuiivo je, da Domjanič ljubi kratke, karakteristične, dasi skromne naslove. To se jasno vidi že iz naslova zbirke kakor tudi posameznih delov oziroma pesmi. V osnovnem občutju je Domjanič izrazit romantik. V mestu živi, pa so kljub temu vse njegove pesmi od zunaj, s kmetov, iz narave. Ena edina je iz mestnega ambijenta, zadnja v zbirki (z naslovom: Ulica), in še ta je zato socialna in prav za prav čudno disharmonična za konce sicer tako mirne in uravnovešene pesniške zbirke. Iz vseh pesmi se določno odraža preprostost in rahlostnost človeka, ki jih je napisal. Dodač je in z malim zadovoljen, ljubi svoje Zagorje bolj ko vse drugo in dušo kraja in ljudi, ki stanujejo tu, je pesniško vpodobil v svojih delih.

Sorazmerno najnesodobnejši in danes že docela preživeli je duh prvega akta z naslovom: Iz Kanconijera. To so pesmi sentimenta, nerealne, včasih celo pomalce maivne, pesmi glasnih, romantičnih povorcev z vrtovi (pesnikova mladost), jasnovinskih gmov, mandolin in amorjev s strelico, ki so vzete iz prve Domjanovičeve pesniške knjige »Pjesme«, 1910).

Še krajši kot prvi je drugi cikel (Iz teških dana — v kazalu Ratni odjeci). Te pesmi so nastale v duhu balkanske in svetovne vojne, v zanosnem ritmu, včasih skoraj patetične (Prikaze, K sunu), v katerih je pesnik dal duška svoji želji za osvoboditvijo.

Nadaljnji cikel (Slike) z več kot štiridesetimi pesmimi je niz razpoložljivih pesmi iz vseh možnih krajev in naključij. Tu najdemo pesmi o narcisah pod slovensko Golico, impresije iz Varšave, iz Dalmacije, Šumadije, orgske ravni. Kako občuteno je podal v nekaj verzih svojo domacijo, Hrvaško Zagorje! V pesmi: Sa Slijemena pravi:

»Kao da tuga je pokrila
Zagorje pitomo moje,
Zar se ta polja i bregovi
leda, il čega boje?

Tvrd je tu kruh, al i ljudi su,
Stradati svako je vikó,

Posebno dobro

se Vam izplača

oglaševanje v »Slovencu« v bližnji

nedeljski številki in v dneh velikega tedna.

Opozarjajte zato prav v teh dneh kupujoče občinstvo iz mesta in okolice
na svoje trgovsko podjetje.

Redko se Vam nudi boljša prilika!

Maribor

□ P. n. gospodje duhovniki, ki se nameravajo udeležiti pogreba umrlega nadpastirja dr. Karlina in želijo skupnega obeda, naj blagovolijo to takoj naznaniiti po dopisnici ravnateljstvu dijaškega sementsa v Mariboru. Tam bo po pogrebu pripravljeno kosilo za prijavitelje.

□ Preizkušnja plinskega omrežja. Dosedanja dela na preizkušnji plinskega omrežja, ki meri 36 km, so v toliko dogotovljena, da se bo nadaljevalo še z preizkušnjo posameznih večjih plinovodov. V to svrhu se bo odklopilo dne 8. t. m. zjutraj od 3 do 3.30 plinsko omrežje Maribora desni breg in se naprošajo konzumenti v tem delu mesta, da v navedenem času zaprejo vse plinske pipe.

□ Podravska tiskarna prodana. Usoda Podravske tiskarne, ki je tako zanimala številne upnike bivše Kmetijske eksportne zadruge, je sedaj končno veljavno odločena. Kupil jo je g. Lojze Strašnik, dosednji faktor Mariborske tiskarne.

□ V smrt. V Parnavi vasi se je obesil 48 letni tamošnji posestnik Leopold Kobetnik. Našli so ga v dvornci obesa in že mrtvega. Vzrok žalostnega dejanja je neznan.

Se priporoča

Specijalna trgovina za živila

Jaš i Lesjak

Maribor, ulica X. oktobra

□ Usode grajskega stolpa. Kavarnar g. Strehar, lastnik kuvarne Astoria, je prodal poslopje, ki leži za kavarno ter se končuje v stari grajski stolp na vogalu Gregorčičeve in Grajske ulice. Novi lastnik teh poslopij in priključenega vogalnega zemljišča, na katerem se je dosedaj nahajala trgovina kuriva, namerava na tem prostoru postaviti veliko trgovsko stavbo, ki bo imela na dvorišču tudi druge poslovne obrate. Ker pa je imel v načrtu tudi odstranitev grajskega stolpa, se je vršila na licu mesta strokovna komisija, v kateri so bili mestni načelnik dr. Lipold, podnačelnik Goluh, konservator dr. Stele iz Ljubljane, zgodovinar prof. Baš, občinski svetniki, zastopniki gradbenega urada in opeševalnega društva ter drugih korporacij. Sklepali so o usodi starega stolpa. Komisija je ugotovila, naj se skuša po možnosti stolp ohraniti, novo poslopje pa stilo prilagoditi okolici.

□ Električna osvaja okolico. Nedavno smo poročali o pogajanjih, ki jih vodi mestno električno podjetje z predstavniki šempeterske občine radi elektrifikacije Sv. Petra pri Mariboru in okoliških naselij. Sedaj nam poročajo iz Pesnice, da so stoli predstavniki občine Rance in sosednjih naselij v stiki z mariborskim mestnim električnim podjetjem ter se pogajajo radi elektrifikacije. Elektrovod mestnega podjetja sega do opekarne v Koških, od koder ni več daleč do Pesnice. Pesnici se baje ponuja tudi elektrika iz St. Ija, kamor je dovaja avstrijska elektrarna. Radi daljšega daljnovoda pa je ponudba dokaj dražja in je brez dvoma, da prodre mestno podjetje s svojo ponudbo.

**Sodba gospodinje je neizpremenljiva: da sta
dr. Oetker-jev pecilni prašek
in vanilijin sladkor neprekosljiva.**

Slaba je zemlja, al naša je. —

— Još je ne pokori nikoli!

Pesmi iz zadnjega dela, ki ga je pesnik splošno naslovil: Življenje, so najmočnejše in tudi najbolj sodobne. Zanimivo je, kako se lirik Domjanovičeva kova poglubi v filozofsko — socialno razmišljanje o življenju (Vapaj iz dubina) in na kako preprost, pa vendar globok način prihaja do Boga. Zelo lepa je sicer z občutjem vojske zalita pesem: Tužne oči.

Tudi niz silno občuteno napisanih ljubezenskih pesmi je tu. Opazil sem mnogo zveze med Domjanovičevim in narodno pesmijo. Razumljivo je, da se je hotel k nji niti, kakor naši modernisti (Mura, Zupančič). V ritmu pa ima tudi nekaj samotekočega, heinejskega. In tudi pri Francozih je bil v šoli.

V celoti zbirka »Pjesme« dobro karakterizira Domjanica, v kolikor se je izrazil v štokavščini. Prav radi tega je tudi nepopolna. Sele ko dobimo podobno antologijo njegove kajkavske lirike, si bo mogoče o njegovi pesmi ustvariti polnejšo, zaključenejšo sliko.

Tone Potokar.

Mentor

Dijaki list štev. 7—8.

Zadnjič je v neki družbi nanesel pogovor na naše liste. Radoveden sem bil, kako sodi o njih »čitajoča publika« in sem poslušal, ne da bi se vmešaval. Po vrsti so sodili in obojali — »Mentorja«, pa so pohvalili, češ, da je edini list, ki ga z veseljembero. Lepo priznanje — pogledimo, ali je zaslužen? Zadnji zvezek, ki je izšel zopet točno, obsega dve številki, v katerih srečujemo Janka Mlakarja z njegovimi klasičnimi »Spomini« in se ob »Deklici z vrtnicami« smejemo z Dabnovimi sololci, ki so ga z »deklico« tako srijano povlekli, ob »Maturic« se nam pa posili brijadsladek spomin, da premišljamo »dni, ki so bili...« — Janez N. se je prvič oglašil in je zopet »Tri o materici, ki so res lepe in prisrčne in pričajo, da prava lirčna pesem v mladini vendarle še živi. — Dr. Fr. Jaklič je prepi-

Zadnja poročila

Velika zmaga francoske v'ade

Pariz, 6. aprila. tg. Na koncu današnje zunanje, politične debate je dobila Daladierova vlada zaupnico s 430 proti 100 glasovom. Voditelj desničarske opozicije Marin je zahteval, da se današnje razpravljanje o proračunu zunanjega ministrstva odgodi, vlada pa je proti temu zahtevala zaupnico in prodrla z impozantno večino. Nadaljnja razprava pa je bila odgodena na jutri.

Roosevelt povabil Macdonalda in Daladiera

Newyork, 6. aprila. tg. Oficielno povabilo predsednika Roosevelta za MacDonalda je bilo danes izročeno angleškemu poslaniku Lindsayu. Obenem pa je bilo sproženo tudi povabilo za Daladiera pri francoskem poslanstvu z izjavo: Če hoče Francija razpravljati o razorožitvenih in gospodarskih vprašanjih, je dobrodošla. Formalno povabilo bo poslano, ko bo Francija izrazila željo za take razprave.

1. maj narodni praznik v Nemčiji

Berlin, 6. aprila. tg. Narodnosocialistična stranka bo sedaj organizirala 1. maj, ki je doslej veljal za praznik socialistov, v dan nacionalnega dela, ki naj se z zakonom trajno določi. Ta dan bo praznik vseh ustvarjajočih Nemcev, prostih misli razrednega sovraštva. V Berlinu bodo najbrž na Tempelhofu ali v Stadionu priredili veliko zborovanje, na katerem bo državni kancler Hitler objavil manifest, s katerim se 1. maj proglašja za narodni praznik.

Velik požar na Krki

Krka, 6. aprila.

Danes popoldne po 3 je nenadoma začelo goreti v Gradicku h. št. 8, po domače pri Andrejku. Goreti je začel skedenj in z njim združen hlev. Ogenj se je z bliskovito naglico razširil in v hipu je bil v plamenu tudi poleg stoječi kozolec (6 oken). Domačega ni bilo nobenega doma, ker so ljudje sedaj vsi v gozdu ali pa na polju. Ogenj je prvi opazil domači hlapec. Iz skednja je mogel rešiti le eno kolo in dva konjska komata, ves drugi inventar (slamorenjica itd.) je pa zgorel. Iz hleva so še mogli v zadnjem hipu rešiti živino, izpod kozolca pa vozove. Pod kozolcem je bilo mnogo oglja in drv. Krški gasilci so bili takoj na mestu z vsemi brigadami. Ohvarovali so ognja hišo in sosednja poslopja. Prihiti so tudi gasilci iz Hočevja. Ogenj so zelo hitro omejili. K sreči je veler pihal proti gozdu, sicer bi bila pogorela vsa vas. Trenotno se škoda še ne da oceniti, vendar je pa zelo velika.

Dunajska vremenska napoved: Ne bo bistvene spremembe vremena, hladno vreme bo trajalo dalje.

Zagrebska vremenska napoved: Podnevi spremenjivo, oblačno, noči jasne. Precej stalno in toplo.

čevalno in lepo spregovoril dijaštvu o treznostnem gibanju, kar pa bo tudi sleherni s pridom bral — Ob skrivnostih žalostnega dela roznega vena se je svojstveno lepo zamislila Alenka in napisala »Pot odrešenja«, ki se bere kakor meditacija ob nastopu svetega leta, na katero nas opozarjata letnici 33.—1933. — St. Petelin je zaključil svoje pripovedovanje »Marširala legija koroška...«, ki je prišla do Golice, nakar so se morali navdušeni legionarji vrniti zopet »V šole«, kjer jih sprejme sijajno označeni ravnatelj krajske gimnazije. — S. Kranjec je v tej številki pribečl zopet važen geopolitičen sestavek »Porazdelitev in število človeštva na zemlji«, ki je namenjen v prvi vrsti dijaštvu, ko šolske knjige le mimo-grede in površno obravnavajo to vprašanje, katero bo pa zanimalo tudi slehernega, saj mu bo to in ono v tem spisu — novo razodetje v njegovem zemljepisnem znanju. — Jago Dič je napisal čedno legendico o zvončku in trobenstici, dr. Joža Lovrenčič pa je pokazal dijaštvu in nam »Pesnika Ivana Trinka-Zamejskega« ob njegovi sedemdesetletnici. Reči moramo, da je ta življenjsis o Trinku dosedaj najpopolnejši in ima za vse še posebno važnost, ker si moremo ustvariti o pesniku iz priložnega izbora njegovih »Poezij« kar sami svojo sodbo. Trinkeve pesmi danes redkdko pozna in je zato prav, da ga nam je Mentor tako predstavil. — Blagomir Potoški se je predstavil z drobno, a toplo črtico »Na travniku«, nakar nam Fr. Grafenauer prikazuje »Iz zemlje kraljeviča Marka« pokrajine od Ristova do Kumanova ter od Kumanova do Skoplja ter nam pove marsikaj novega, kar bi drugod zaman iskali. — Obisk v karcerju, ki je vzbujal toliko smeha, je v tem zvezku zaključen. — Janez N. se s prav tako dobrimi pesnimi pridruženje še Miha Vihar, Sifuka in Mojmir Gorjanski, ki obetajo postati še pomembna imena. Obzornik je nekoliko stisnjen, a s svojimi poglavji o novih knjigah, naših zapiskih, pomenkih in zankami in ugankami vendarle jasan in zanimiv. — No vidite, tak je »Mentor« in nič čudnega ni, če ga vsi z veseljembero!

V enem tednu pet požarov

Požigalec v Zgornji in Spodnji Polskavi

Polskava, 5. aprila.

Obe župniji Gornja in Spodnja Polskava sta postali pravcati vulkana, iz katerih bruhala neprenehoma ogenj. V teku enega tedna, od 27. marca do 5. aprila, je bilo pet velikih požarov. Dne 27. marca ob 8 zvečer je zločinski roka zažgala pri Mesariču na Spodnji Polskavi, kjer je požar uničil celo poslopje z živežem vred.

Se isto noč ob pol 11 ponoči je najbrž ista roka zažgala župniško gospodarsko poslopje na Gornji Polskavi, v katerem je bilo mnogo krme, slame, drv in gospodarskega orodja, kar je vse postalo žrtev ognja. Velika nevarnost je bila tudi za župnišče, ki je samo 8 m od pogorišča; šipe na

župnišču so vse popokale in se je že začel kaditi balkon, katerega so komaj rešili. Če bi balkon začel goreti, bi bilo župnišče izgubljeno. Škoda je ogromna!

V petek 31. marca je bilo zažgano sosednje gospodarsko poslopje posestnika Štefana Martiča, kjer je deloma zgorelo, deloma bilo uničeno veliko krme. Ogenj je zanel v lijak za krmo. Škoda zopet velika — nekrita.

V noči 4. aprila ob pol 11 je bilo zažgano hišno poslopje posestnika Kovačiča na Pokošah, četrta ure od Gornje Polskave. Vse zgorelo.

5. aprila ob 8 je bil zopet velik požar na Spodnji Polskavi pri Zafosniku, po dom. Svetuju, tik pri mostu na Pragersko, nasproti Sicerlu.

Kaj pravite?

Sola in kaj se v njej godi, zanima vse, starše najprej, ki imajo otroke v njej, zanima pa tudi starejši ljudi, ki se kar nekam počivajo, kadar kaj lepega slišijo o soli in se pri tem spominjajo svojih šolskih let, veselja in morda tudi trdih, hudih.

Tote mi je pravila četrta gospi, ki ima sina v prvem gimnazijskem razredu. — Tu se uče, kakor znano, že v prvem razredu tudi francoščine. Njen sin je imel v prvem tečaju za francoščino profesorja, ki lepó uči svoj predmet. Fant je tudi lepó napredoval: imel je za prvi tečaj red: odlično.

Drugi semester so pa dobili za francoščino gospodično. Saj menda tudi lepó uči in se trudi, ampak čuje: kakor bi odrezal, fantu ne gre, pa ne gre več. Dobiva samo »slabe«. Gospi se čudi. Sta je vprašala gospodično o soli. Dobila je odgovor: »Fant je vse pozabil, ne odgovori nič na vprašanje.« Tudi g. profesor iz prejšnjega semestra se čudi. Ne more razumeti.

Je res uganka. Kaj pa pravi fant sam? Samó tola pravi materi: »Več, mama, jaz pri francoščini vidim samo našminkano usta gospodične; ne morem prav nič paziti, samo strmim v tisto šminko in prav nič ne vem, kaj nam gospodična razlaga. Zmerom moram misliti, kaj bi bilo, če bi se gospodični šminka raztopila ali po bradi razlila. Ne morem pomagati, če sem tak.«

Bo to res nekakšna psihološka uganka. Pri modernih jezikih mora učence (učence) posebno gledati na usta učiteljeve (učiteljine), kakó artikulira. In če so usta debelo našminkana? Otroku pride drugotno misli, ki ga raztrseje. Pa kako, da se ne nazadi na taka usteca? Dejstvo je, da se ta ali oni — ne. Zdravim ljudem se našminkana usta res gobjo.

Koledar

Petek, 7. aprila: Marija sedem žalosti; Hermon Jožef, epiznavalec; Hegzip.

Novi grobovi

† V Trzinu je nenadoma umrl cand. phil. g. Ivan Orel. Pogreb bo v soboto, 8. aprila ob 9. dopoldne iz hiše žalosti v Trzinu. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je včeraj po dolgotrajni hudi bolezni umrla gospi Margareta Konig roj. Kastelic, hišnična žena. Pogreb bo danes ob pol 5. popoldne. Naj v miru počiva. Gospodu soprogu iskreno sožalje!

Ostale vesti

— Cenjene naročnike, ki imajo morda še kak zaostanek na naročnini, tem potom vnovič opozarjamo, da pričnemo z ustavljanjem lista že v prihodnjem tednu. Zato vljudno vabimo vse p. n. naročnike, ki so prejeli naša tozadevna obvestila, da vsaj v prvih dneh poravnajo za ostalo naročnino. Položnice smo priložili zadnji nedeljski številki. Kdor bi je pomotoma ne bil prejel, naj jo zahteva po dopisnici.

— Cenjene inšerente, ki se nameravajo poslužiti zelo dobičkonosne časopisne reklame v velikem tednu, vljudno prosimo, da oddajo svoja oglasna naročila kolikor mogoče pravočasno. Le tako bo mogoče ustreči željam posameznikov in poskrbeti za dobro namestitvev oglasov. Naročila sprejema vsak dan do 6. ure oglasni oddelček »Slovenec« v jugoslovanski tiskarni in vse »Slovenčevce« podružnice.

— Vincencijeva konferenca za akademike je v zadnjem mesecu razposlala nad 200 prošelj, odgovorov je prišlo le petnajst. Zato prosimo: ne pozabite na nas in pomagajte nam. Številka našega ček. računa je 15.838. Naslov v Ljubljani: Strelška 12, 2. nadst. — Obenem se pa iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem, ki so nam dosedaj prispevali na pomoč in niso prezrli poslanih prošelj. Hvala vam!

— Župnijskim uradom ljubljanske škofije. Vse župniške urade, ki še niso poslali zneska za podobice ob priliki proslave 12. marca, prosimo, da to takoj napravijo. Moramo plačati v tiskarni! Sporočamo jim tudi, da imamo še dosti podobice na razpolago. Naročila sprejema Misijonska pisarna (Semeniška ul. 2) ali pa prodajalca K. T. D. (Nieman). — Škofijski odbor K. A. v Ljubljani.

— Šesti sestanek zdravnikov Dolenjske in Bele krajine. Dne 9. IV. 1935 ob 15. popoldne se vrši v dvorani vodstva javne ženske bolnišnice v Novem mestu ponovni znanstveni sestanek. Predavajo: I. Gospod dr. Ferdo Trenz, šef-zdravnik ban. kopališča v Dobru; II. Izbrana poglavja iz balneologije, osobito z ozirom na potrebe praktike; 2. Gospod dr. Milan Ziga Cervinka, vodja in šef-zdravnik javne ženske bolnišnice v Novem mestu; Vprašanja kardijak, osobito z ozirom na sedanje nazore o zdravljenju z digitalisovimi preparati; 3. Gospod dr. Ludvik Kozuh, sekundarni javne ženske bolnišnice v Novem mestu; Demonstracija iz kazuistike bolnišnice.

— Živinski in kramarski sejem pri Sv. Leartu v Zabukovju nad Sevnico, ki bi se moral vršiti na dan 3. aprila, je letos izjemoma preložen na dan 10. aprila. Vabijo se kupci in prodajalci.

— Udrženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana naznanja, da sta se za leto 1933 izvoljena upravni in nadzorni odbor konstituirala tako-le: Upravni odbor: predsednik: inž. Janko Mačkovič; podpredsednik: inž. Igo Pehani; inž. Josip Dedek; inž. Franc Miklavc; inž. Jože Platner; I. tajnik: inž. Ladislav Bevc; 2. tajnik: inž. Nace Perko; III. tajnik: inž. Bož. Čulík; I. blagajnik: inž. Ciril Pirc; II. blagajnik: inž. Evgen Poniz; III. blagajnik: inž. Iv. Ahlik; knjižničarji: inž. Jože Zavržnik; inž. Venčo Koželj; inž. Lado Kham; I. gospodar: inž. Albert Struna; II. gospodar: inž. Drago Fatur; člani uprave: inž. St. Dimnik; inž. Anton Ditrich; inž. Boris Hribar; inž. Juro Horvat; inž. Vladimir Mušič; inž. Oskar Pečak; inž. Karel Tavčar; inž. Franjo Zelenko; nad-

Beli zobje: Chlorodont

zorni odbor: inž. Jaroslav Foerster, inž. Viktor Skaberne.

— Napad na logarja. Iz Dolnje Lendave poročajo: V obširnih gozdovih bivšega grofa je nastavljen priljubljeni logar g. Zver. Seveda je trn v peti vsem, ki se hočejo v teh gozdovih okoristiti — bodisi z srnami in jeleni ali s čim drugim. Dne 4. aprila zvečer je tega logarja mislil neki zločinec ubiti. Ustrelil je v stanovanje g. Zvera kakih dvajsetkrat in sicer z vojaško puško. Po prvem strelu ki je razbil šipe v oknu, so se v sobi vsi poskrili. Le g. Zver je še ven pogledal in je videl v bližini stali nekega moškega, ki je zadržal proti oknu: »Že dolgo sem te mislil ubiti!« Tudi psa na dvorišču je ustrelil, ker mu je menda tudi križal račune pri njegovem nebežnem poslu. Drugi dan so orožniki aretirali nekega moškega v občini Mostje. Baje je dejanje priznal. — Pred kratkim so neki zlikovci g. Zveru sežgali tudi volik kup sena.

— Koliko so zgradili v zadnjih 13 letih v Belgradu in Zagrebu. Od leta 1919 do 1932 so v Zagrebu zgradili 4884 stanovanjskih hiš, v katerih je okrog 17.000 stanovanj. V Belgradu so v istem času zgradili 5237 stavb, v katerih je 18.173 stanovnj. Skupna vrednost v Belgradu zgrajenih stanovanjskih hiš znaša nad tri milijarde, zagrebske nove zgradbe so pa vredne 1.800.000.000 Din.

— Še o članku »Z nožem nad prijatelja«. G. Teran je napisal dolgočezen članek, kakor da bi bil jaz največji hudodelec. Izjavljam, da je baš nasprotno vse res, kakor trdi g. Teran. Če bi bilo po njegovem, bi bil jaz danes klican tozadevno na sodišče kot obtoženec in ne kot prič. S tem naj bo za enkrat te časopisne polemike konec, nadaljni potek bodo cenj. čitatelji ipak lahko brali, ko bo izrečena sodba. — Z odl. spoštovanjem! Ažman Ciril, Bistrica, 6. aprila.

— Nosečim ženam in mladim materam pripomore naravna »Franz-Josef« grenčica do urejenega delovanja želodca in črev. Glavni zastopniki novodobnega ženskega zdravilstva so preizkusili »Franz-Josef« vodo v pre mnogih slučajih kot brezizjemno naglo, zanesljivo in brez bolečin učinkujoče sredstvo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Avtobus Ljubljana—Sušak in nazaj prične zopet redno obratovati vsak dan (avtobusno podjetje Pečnikar). Avtobus vozi iz Ljubljane ob 5. zjutraj, pride na Sušak ob 12. popoldne; s Sušaka se vrača ob 3. popoldne, prihaja pa v Ljubljano ob pol 10. zvečer. Cena v eno smer za osebo 125 Din, tja in nazaj 225 Din.

— Pobegnil s 114.000 Din. V Brežicah je bil že delj časa pri tvežki Rudolf Schmidt nameščen knjigovodja Evgen Mahr, ki je bil vester uradnik, tako da je užival popolno zaupanje svojih delodajalcev. Mahr pa ni bil tak, kakor se je zdelo prvi hip. Zadnji čas je zasel v finančne težkoče in je tuhtal, kako bi se izkopal. Kmalu se mu je nudila prilika. Pretekli terek mu je solastnik tvežke Fran Mateis izročil 114.000 Din in mu naročil, naj jih nese v Zagreb ter tam plača neke račune za tvežko. Mahr je to storil, pa je takoj mislil na beg. Napisal je svoji ženi pismo, katero so pozneje našli, in ji pustil 10.000 Din. Nato je odpotoval v Zagreb, kjer so ga videli na kolodvoru, od tam pa je najbrž odšel v Italijo, kjer je doma. Kakor hitro je tvežka spoznala, da je Mahr pobegnil, je o tem obvestila zagrebsko policijo, ki je takoj izdala za njim tiralo. Mahr je rojen leta 1896 v Podgorju pri Voloski in slutijo, da je tja pobegnil.

— Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča: Frankenheim H.: Die Entwicklung des sittlichen Bewusstseins beim Kinde. 197 strani, nevezano Din 80; Hauser R.: Psychologie, 135 strani, vezano Din 60; Huyn P.: Geheimnisvoller Segen. Geistliche Betrachtungen über Jesu Leiden und Jesu Trost. 309 strani, vezano Din 84; Lippert P.: Von Wundern und Geheimnissen. 261 strani, vezano Din 116; Pfleger M.: Die pädagogische Situation. Gedanken zur gegenwärtigen Lage religiöser Erziehung. 220 strani, nevezano Din 92; Schott-Bihlmeyer: Der Gottesdienst der drei höchsten Tage der Karwoche. 310 strani, vezano Din 54; Toth Thamer Dr.: Jugendseelsorge. Ein Meisterwerk zeitgemässer Pädagogik. 415 strani, vezano Din 160; Bischof Dr. Sig. Waitz: Der heiligste Dienst. Betrachtungen über Priestertum, Seelsorge und Katechese. 316 strani, vezano Din 96; Joseph van der Velden: Wirtschafts- und Sozialpolitik in der beruissständischen Ordnung. Erste Soziale Woche des Volksvereins für das katholische Deutschland. 199 strani, nevezano Din 68; Zermahr P. A.: Die Osterfestzeit. Die Liturgie der Osterfestzeit in Predigten. 77 strani, nevezano Din 26.

— Fotoamater, mesečnik za foto in kino umetnost prinaša v aprilski številki aktualne članke o vzgojni vrednosti fotografiranja, o delu z rumenico, o globinski ostrini in zaslonski in o televizijskih aparatih. Zanimiv je razgled po filmskem svetu, načrt za delo v aprilu, pretres uspehov, drobni itd. Mesečnik je bogato ilustriran, posebno posrežene pa so štiri celostranske fotografije na krednem papirju. Kot priloga sta priložena propekt tujsko prometnih društev v Metliki in C. omniju, ki vabi v Belo Krajino, in razpis Kodakovega natečaja za lepimi nagradami.

— Vpliv krme na zdravje živali. Zivinorejce opozarjamo na zanimivo predavanje, kiga bo imel g. živinorejcar vet. Viktor de Gleria, vet. pristav okr. načelstva v Ljubljani. Predaval bo o vplivu krme na zdravje živali, v nedeljo 9. t. m. ob pol 11 v ljubljanskem radiu.

— Modne, sportne in bele srajce, spodnje hlače dobite najprejznješe le pri F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Celje

— Koncert v Marijini cerkvi. Na veliki petek, dne 14. februarja bo ob pol 8 zvečer v Marijini cerkvi velik koncert, na katerem bo izvajalo Celjsko pevsko društvo oratorij nesmrtnega Haydna »Sedem poslednjih besed Kristusovih s križa« za solj, zbor in orkester. Orkestralni part igra orkester Celjskega godbenega društva, pomnožen z učiteljstvom in nekaterimi gojenci Glasbene Matice. V solo kvarteto pojo ge. Golobičeva in Rajbova, g. Zivko, koncertni tenor iz Maribora, ter g. Fink.

— Misterij na Celjskem odru. Krajevni Kulturbund priredi na cvetno nedeljo v kino-dvorani hotela Skoberne misterij »Igra apostolov« (Apostelspiel), delo pesnika Maksa Mella, mariborskega rojaka, enega najnadarjenjših pesniških talentov današnjega Dunaja, čigar dela so si osvojila že srca vseh ljubiteljev umetnosti.

— Umrla je v Gradcu v bolnišnici ga. Lebič Ivana, žena kavarnerja g. Lebiča. Pokopnica je dočakala skoraj 55 let in je bila iz Schöngreberna Oberhollabrunn v Nemški Avstriji. Pred dobrim mesecem se je podala v Gradec v bolnišnico, kjer je bila operirana (imela je žolčne kamne), a je sedaj na posledicah operacije umrla. Zapušča moža in hčerko. Naj počiva v miru!

— Roksi. Pred dnevi smo poročali, da bodo gostovali v mestnem gledališču v Celju člani ljubljanskega dram. gledališča s komedijo »Roksi«. Ker je gostovanje odvisno od predprodaje, zato opozarjamo celjsko občinstvo, da si mora nabaviti vstopnice do jutri, to je sobote popoldne, ker se sicer predstava ne bo vršila.

— Zemljišče meščansko-okrbovalnega fonda na otoku. Opozarjamo občinstvo na imenovani razglas mestne občine celjske, ki je nabit na uradni deski mestnega magistrata.

— Zaradi tatvine aretiran. Celjska policija je v sredo aretirala 29 letnega trgovskega pomočnika P. J., ker je dne 13. marca t. l. v Gotovljah ukradel neki kmetici srebrno uro, zlato verižico in britev, vse skupaj vredno 500 Din.

— Izgubljen denar. V sredo, dne 5. t. m. je bila ob 7 zvečer na Krekovem trgu izgubljena rijava usnjata denarnica z manjšo vsoto denarja.

— Sport v nedeljo. V nedeljo se bo vršila na igrišču pri Skalni kleti ob 3. popoldne prvenstvena nogometna tekma med SK Olimp in SSK Celje.

Ptuj

— Tlakerina. Ptujski trgovci z deželnimi pridelki se pritožujejo, da morajo tlakarino na nakupljene odnose zopet prodane deželne pridelke plačevati dvakrat, in to namreč pri uvozu in pri izvozu. Tlakerina se namreč na drugih železniških postajah, kakor tudi v Mariboru, plačuje le pri uvozu, ne pa tudi pri izvozu. Trgovci nameravajo radi tega v bodoče rajši nakladati svojo robo ne več na ptujskem kolodvoru, ampak na najbližjih postajah. Radi tega je priporočljivo, da se naide v tej zadevi nekak kompromis, ki bi zadovoljil tako mestno občino, kakor prizadete trgovce.

— Zadržna elektrarna za Ptuj, Breg in okolico izplačuje svojim članom 6 odst. obresti za leto 1932. Člani lahko dvignejo denar v zadržni pisarni med uradnimi urami.

— Ptujski živinski sejm. Konjski in govejski sejem v terek 4. t. m. je bil prav dobro založen. Prignanih je bilo 609 glav in sicer 190 krav, 110 telic, 124 volov, 11 bikov in 174 konj. Pri cenah se opazja lahen porastek in sicer so se prodajale krave po Din 2 do 3,75; telice Din 2,50—4,50; voli Din 2,50—4; bikki Din 2,50—3,50; konji po kakovosti od Din 600 do Din 3500. Prodano je bilo vsega skupaj 201 glava. Svinjski sejem v sredo 5. t. m. je bil razmeroma dobro založen. Prignano je bilo 275 svinj, prodano pa 95. Cene so bile iste kakor pri zadnjem sejmu.

— Čigava je zlata ura? Policija je zasačila nekega mladega človeka, ki je ponujal naprodaj zlato uro z verižico, vredno 3000 Din. Ker ni bil v stanu navesti odkod ima zlatino, so stvari zaplenili in uvedli preiskavo, da se izsledi pravi lastnik.

Tržič

— Glejte človek... Dvorana v »Našem domu« je pri mnogih gledaliških in drugih prireditvah premajhna, a takega navala, kot je bil v nedeljo zvečer, že dolgo ni doživela, saj ga ni bilo kotička, kamor bi mogli spraviti še enega človeka. Pa so še morali mnogi oditi, ker zanje ni bilo prostora. Sicer bo v nedeljo predstava ponovljena, pa kaj, ko so že vsi sedeži oddani. Tudi oder je bil poln igralcev, ki so v zaporednih slikah predstavljali zgodbo našega odrešenja in Kristusovega trpljenja. Uprizoritev Kristusovega trpljenja je vedno kočljiva zadeva in so mnjena o tem deljena. Nemogoče je podati Kristusa, kot si ga domisljamo po svetem pismu. Naloga igralca je, da se idealu vsaj nekoliko približa, da vzbudi v gledalca sočutje do Trpečega in da ugodno vpliva na versko razpoloženje gledalcev. Skrajna zahteva takih uprizoritev pa je, da ne žali verskega čuvstvenosti. Naši igralci so sigurno dosegli to zadnje, a s sodbo najbolj kritičnega gledalca lahko rečemo, da tudi prvo. Za Kristusom, ki je pač nosil vso pezo večera, pa odnesel tudi lajorike, so bile vse glavne vloge moštarsko podane pa tudi množica je storila svoje, le da so mnogi v preveliki gorečnosti s svojimi hrbi zakrivali gledalcem pogled na celoten oder. Pravo razpoloženje pri gledalcih so med odmori vzdrževali cerkveni pevci s primernimi napevi in simbolične skioptične slike ter branje svetopisemskih besedil. Tehnični aparat je tu pa tam nekoliko odpovedal, kar pa so znali gledalci z upoštevanjem prezeiti. Če omenimo še, da je prav vse, besedilo, slike, oprema in drugo domače tržiško delo, mislimo, da smo navedli vse, kar je hvale in graje vredno. Priredila je to predstavo Vincencijeva konferenca v Tržiču z namenom, da dobi nekaj sredstev za velikončno podporo številnim revežem, ki se k nji zatekajo. Tudi ta namen bo dosežen, če bo mogoče uprizoritev še kakrat ponoviti.

— Podružnica SPD v Tržiču je na svojem občnem zboru izvolila za predsednika gosp. duh. svetnika Josipa Pollaka.

— Mumps pravijo otroški boleznj, ki že dalj časa razsaja po Tržiču zlasti med otroci, a tudi starejšim ne prizanaša. Ni sicer nevarna, a napravlja precej sitnosti starem in šoli.

Guštanj

— Sejem. Na tiho nedeljo se je vršil kramarski sejem. Ker je sejem ravno na nedeljo, je došlo od vseh krajev veliko število ljudi. Da kupčija ni bila taka, ko druga leta, se razume. Bolj veselji so bili gostilničarji, katerim je opoldanski dež pripomogel, da so imeli svoje prostore do zadnjega kotička zasedene.

— Umrl je v najlepši dobi kmetijski sin Žaže Ivan, star 28 let. Dobil je hrip, kateri se je pridružil še pljučnica in tej je podlegel. Naj počiva v miru. Pročastilom iskreno sožalje!

— Licencovanje bikov se bo vršilo 19. aprila dopoldne na trškem sejmišču.

Kamnik

— Iz občinske seje. Na zadnji občinski seji, ki se je vršila v sredo zvečer, občinski odborniki niso reševali bogve kako težkih problemov. Po kratkem poročilu g. župana Kratnarja je bila soglasno odobrena bilanca mestne hranilnice za preteklo leto. Iz računskih zaključkov razvidimo, da je imela hranilnica 405.000 Din čistega dobička, ki se vsako leto uporabi za odpis dolga 4.000.000 Din. V štirih letih se je dolg znižal za skoraj 3.000.000 Din in znaša ob zaključku proračuna le še 1.200.000 Din. Hranilnica je s 1. julijem popustila dolžnikom 1% na obrestih. Poleg drugih manj važnih zadev lokalnega značaja se je obravnavalo tudi dopis lastnika hiše, v katerem je nastanjena davkarja, radi deleža mestne občine pri plačevanju stanarine. To važno vprašanje bo obravnavano še na prihodnji seji, ker si mora občinski odbor preskrbeti še nekaj informacij. — V nadaljnji debati je bil sprejet sklep, da se izravna in razširi cesta od Rodeta proti Perovemu. Tu bo nastala v doglednem času nova stanovanjska kolonija, saj je prodanih že več stavbnih parcel in so z zidanjem že pričeli. Treba bo pač ta del bodočega kamniškega predmestja tako urediti, da bo nudil lepo estetsko lice. Sprejet je bil tudi umesten predlog, da se uredi pešpot, ki vodi med polji in travniki vzdolž ceste skozi vasi Duplica, Šmarca in Homec do Jarš. Pešcem in kolesarjem bi bila taka pot zelo dobrodošla, ker bi se s tem izognili neprimlikam prahu in blatu na cesti. Z ubožnimi zadevami je bil dnevni red izčrpan, nato pa je sledila tajna seja.

— Orglje v frančiškanski cerkvi so lani popravili, do ga zdaj zopet v redu. Da se pokrije še preostali del, ki je nastal pri teh popravilih, bo cerkveni pevski zbor vprizoril v soboto in nedeljo v kamniškem domu krasno spevoigro »Materin blagoslov«.

Sport

— Sabljaška sekcija SK Ilirije je razpisala turnir za klubsko prvenstvo v letu 1933/34. K turnirju so se prijavili vsi člani nadaljevalnega tečaja, ki jih je 14 po številu. Borbe se bodo vršile po rednem treningu od 21 dalje in to v ponedeljkih, uredah in petkih. Ker bo vsak večer le 5 do 6 asojev (borb), vseh skupaj pa je 91, bo turnir trajal nad dva meseca. Vseled velikega zanimanja za ta lepi sport, bomo vsak teden objavili stanje turnirja, da bo občinstvo lahko sledilo, ter si bo lahko delalo prognoze za nadaljnja kola. Turnir se je pričel že v sredo 5. t. m. v telovadnici ženskega učiteljskega na Resljevi cesti. Vstop je vsakomur prost.

— S. K. Grafika. Članstvo se opozarja, da vsi običajni članski sestanki v petek 7. aprila ob 8 zvečer. Ker se bo na istem razpravljalo zelo važno in pomembno vprašanje, ee celokupno članstvo poziva, da istemu prisostuje. Sestanke se vrši v družbenih prostorih. Za vse igralce je sestanek obvezen. Odbor.

— Kolesarska zveza kraljevine Jugoslavije, podzveza Ljubljana, vabi delegate včlanjenih kolesarskih društev, da se udeležijo seje, ki se vrši v nedeljo 9. t. m. ob pol 11. dopoldne na Karlovski cesti št. 4.

— V tenisu za Davisov pokal je bila 3. aprila odigrana v Montevideo prva tekma, v kateri je Chile premagala Uruguay s 3 : 0. To srečanje spada v drugo kolo južnoameriške cone. V prvem kolu namreč Brazilija ni hotela tekmovati proti Chile. Tako je prav. Italijanska nogometna zveza zelo strogo kaznuje radi izgovorov pri tekmovanjih svoje klube in igralce. Sedaj je zaprla sportni proglor sportnega kluba F. C. Mantua do 31. julija t. l., ker so se o priliki nogometne tekme Mantua proti Ravenni dejansko lotili sodnika.

— Nogometno tekmo Cremonese—Legnano je sodnik 13 minut pred koncem odžvižgal, ker je bila nevarnost za spopad prevelika. Po ugotovitvi dejanskega stanja je Italijanska nogometna zveza tekmo verificirala z 2 : 0 v korist Legnana.

— Radi sovražnega zadržanja publike pri tekmi Torino—Triestina, je bil F. C. Torino kaznovan s 500 lirami. Nadalje je bil kaznovan F. C. Palermo s 1000 lirami, ker se je publika napram gostom iz Milana zelo sovražno vedla.

— Poleg tega je bilo za daljšo in krajšo dobo diskvalificiranih precej igralcev raznih »klas«.

— Take stroge odredbe bi morali tudi drugod upeljati in nogomet bičasoma postal tudi pri preveč razgretih igralcih prav lep sport.

— Svetovno prvenstvo v nogometu. Povodom zadnje meddržavne tekme Švica—Italija se je sestel odbor Fife, da bi se razgovoril glede priprave za svetovno prvenstvo v nogometu, ki se vrši prihodnje leto. Komite je pritril italijanskemu predlogu, da se omenjeni turnir izvede v času od 6. do 15. maja 1934. Podrobnosti glede prireditve so pa prepustili Fifi, ki bo imela 22. t. m. v Parizu večje zborovanje. Doslej se je prijavilo za ta turnir 31 držav.

Naznanila

— Beethoven: Missa solemniss. Ponovitev izvrstno uspešnega koncerta Glasbene Matice v polnem obsegu in z istimi močmi, pod vodstvom ravnatelja Mirka Polića se bo izvršila v ponedeljek, dne 10. t. m. ob 20 v Unionski dvorani. Opozarjamo, da so ceno za drugi koncert znizane, sedeži so od 8—40 Din na razpolago v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu. Presimo občinstvo, da si vstopnice nabavi že v predprodaji. Koncert traja 2 uri. Posebno opozarjamo na ponedeljkovo ponovitev, ki je edina, tudi izvenljubljanske občinstvo, ki se zanima za velike seriozne koncerte.

— Drevi ob 8. prosvetno-družabni večer »Kreke« pri Mikliču. Predaval bo prof. dr. Debevec o Dantejevi »Božanski komediji«. S številnimi barvastimi skioptičnimi slikami! Nad vse prijeten večer! — Brez vstopnine!

— Opozarjamo na akademijo »Pomladka Jadranske strazice na drž. učiteljski šoli v Ljubljani, ki bo v ponedeljek, 10. aprila ob 20 v dvorani Delavske zbornice. Poleg pevskih točk, pod vodstvom prof. Ivana Repovža, izbranih recitacij in deklaracij, bo zaigral tudi orkester pod vodstvom prof. Rada Prosenca. Program bo zelo pester in upamo, da bo ustrezal tudi razvajenemu okusu. — Sedeži bodo po 10, 8, 6 in 5 Din; stojišča pa po 2 Din. Čisti dobiček je namenjen za podporo revnim dijakom.

— Kranjska gora. Tujsko-prometno društvo ima svoj XXIX. redni letni občni zbor v nedeljo, dne 9. aprila ob pol 2. popoldne v hotelu »Razor« z običajnim dnevnim redom.

Fotoamaterji!

Vaših negativov Vam lepo in poceni napravi

fotooddetek Jugoslov. knjižarne Ljubljana

Kako so Angleži preleteli najvišjo goro

Z letalom nad M. Everestom

Na podobi se vidi angleško letalo, s katerim so skušali Angleži decembra meseca lanskega leta preleteti Himalajsko pogorje z Mont Everestom

V ponedeljek so angleški letalci preleteli najvišjo goro na svetu Mount Everest. Mount Everest sta preleteli dve angleški letali, ki sta jih vodila Clydesdale in Mac-Intyre.

Vremenske izpremembe je proučeval vodja indijske meteorološke postaje v Puri g. Gupto, ki je s pomočjo poskusnih balonov ugotovil, da so vetrovi v višini 10.000 m nekoliko polegali in da znaša hitrost samo še 91 km na uro. Tedaj se je letalec Fellowes dvignil ob 5.30 s svojim letalom v višino 5100 m. Kljub izredni višini se mu ni posrečilo prodreti megle, ki je zastirala deželo ob Nepalu. Poskusni baloni so pokazali, da pihajo vetrovi v višini 5000 m s hitrostjo 35 km. Ko so letalci primerjali ta poročila s poročili meteorološke postaje, so sklenili, da se dvignejo. Ob 8.25 so zabrnili motorji na letališču pri Purnei in letala so se v kratkem času dvignila. Tri ure niso prejeli o njih nikakih vesti.

Lord Clydesdale pripoveduje o čudovitem poletu tole: »Dvignili smo se z letališča v Lalbalu pri Purnei. V prvo letalo sva sedla jaz in polkov-

blizu zasilnega letališča Kamaltar, ki nam ga je določil Fellowes, ki je že prej preiskal to ozemlje za primer prisilnega pristanka. Ob 9 smo preleteli Cam-Lang. Ko smo se približali južnemu vrhu skupine Mount-Everesta Hlo-Ce, smo naleteli na močne nasprotnne vetrove, radi katerih smo se morali spustiti 500 m nižje. Ob 10.5 smo preleteli vrh Everest, čez katerega smo leteli v višini 30 metrov. V bližini vrha so vetrovi pihali z veliko hitrostjo. Kljub temu smo leteli okoli vrha v krogu

okoli 15 minut in z bližine posneli več slik. Zrak je bil silno čist in nudil se nam je

krasen, a obenem strašen pogled

na druge vrhove himalajskega pogorja. Na povratku smo leteli še nekoliko nižje, da bi lažje fotografirali gorovje. Na letališču v Lalbalu smo se vrnili ob 11.25. Letala in motorji so se izvrstno obnesli.

Polkovnik Blacker popisuje zgodovinski polet takole: Prvi del poleta je bil nekoliko dolgočasen, ker nismo radi goste megle videli tal pod seboj. Megla nas je spremljala do višine 5700 m, kar je pilotom prizadevalo precejšnje sitnosti pri orientaciji. Z višine smo gledali na nepalske gozdove in na reko Arun. Ko smo prileteli dovolj visoko, sem pogledal iz kabine in ugledal pred seboj veličastni Everest. Na levo in desno so se videli strmi vrhovi, ki so moleli v silne višine in pod njimi

strahoviti prepadi.

Prestrašil sem se, ko sem nad Everestom ugledal snežno meglo, ki jo je valil pred seboj vihar. Približali smo se Everestu in tedaj sem spravil v tek vse tri fotografske aparate. Medtem se je letalo vedno bolj dvigalo in dvigalo. Nenadoma sem ugledal v svoje veliko začudenje celo vrsto belih vrhov, ki jih je zakrival sneg in ki so se mi zdeli radi optične prevare višji kakor Everest. Strašen je pogled na južno stran Everest, kjer se vidijo tudi po 1000 m globoki prepadi, ki padajo navzdol kakor navpična stena.

Polet čez Everest je trajal torej samo 3 ure, izvršil se je prav gladko, edino

fotografu Bonnettu se je pripetila nesreča,

ki bi ga bila lahko stala življenje. Ko se je letalo približilo že v silne višine, se je Bonnettu zlomila cevka, ki mu je dovajala kisik od posebne priprave. Bonnettu je nenadoma pričelo primanjkovati zraka in popadle so ga strahovite bolečine v trebuhu. Toda fotograf si je takoj pomagal s tem, da je cevko hitro zavezal z robcem, nakar so mu tudi ponehale bolečine v trebuhu. Bonnett je pozneje pripovedoval, da je pogled z severne strani na Mount-Everest še strašnejši radi strahovitih prepadov.

Na letalo poročnika Mac-Intyre so naložili tudi mnogo pisem, s katerimi je Mac-Intyre preletel Everest in ki jih bodo zdaj odposlali po zračni pošti v London. Eno izmed pisem je namenjeno tudi gospi Houtson, ki je dala denar za ekspedicijsko, druga so namenjena kralju, prestolonasledniku in drugim angleškim osebnostim. Piema naj spominjajo na ekspedicijsko četo Mount-Everest z letalom.

Od 1. 1921. so Angleži priredili že več ekspedicijskih, ki naj bi peš prispele na Everest. Vsi ti poskusi so bili zaman. Letalo se je pokazalo vtrajnejše kakor človeške noge.

10 zapovedi Adolfa Hitlerja

V znamenju plemenskega sovraštva

Po vseh uradih, šolah, mestnih parkih in javnih prostorih je razobešenih »10 zapovedi nacionalne Nemčije«:

1. Vedno in povsod misli na koristi rojakov in domovine. Nobena zadeva se ti ne sme zdeti premalenkosta.
2. Ne kupuj inozemskega blaga, ker s tem zmanjšaš nemški narodni zaklad.
3. Privošči svoj denar samo nemškim delavcem.
4. Ne daj nobenega zaslužka tujcem, da ne boš osramotil tvoje tovarne ali družine.

5. Nikoli ne jej inozemskega mesa, ki je kvarno za tvoje zdravje (!) in nemške finance.

6. Piši samo na domačem nemškem papirju in rabi samo nemški pivnik.

7. Nosí samo nemški klobuk in obleko.

8. Uživaj samo na nemškem polju pridelano moko, sadje in pivo.

9. Pij samo v nemških tovarnah pripravljeno kavo in čokolado.

10. ...e verjemi nikoli v to, kar ti bodo pripovedovali tujci.

Za Žide — pesa

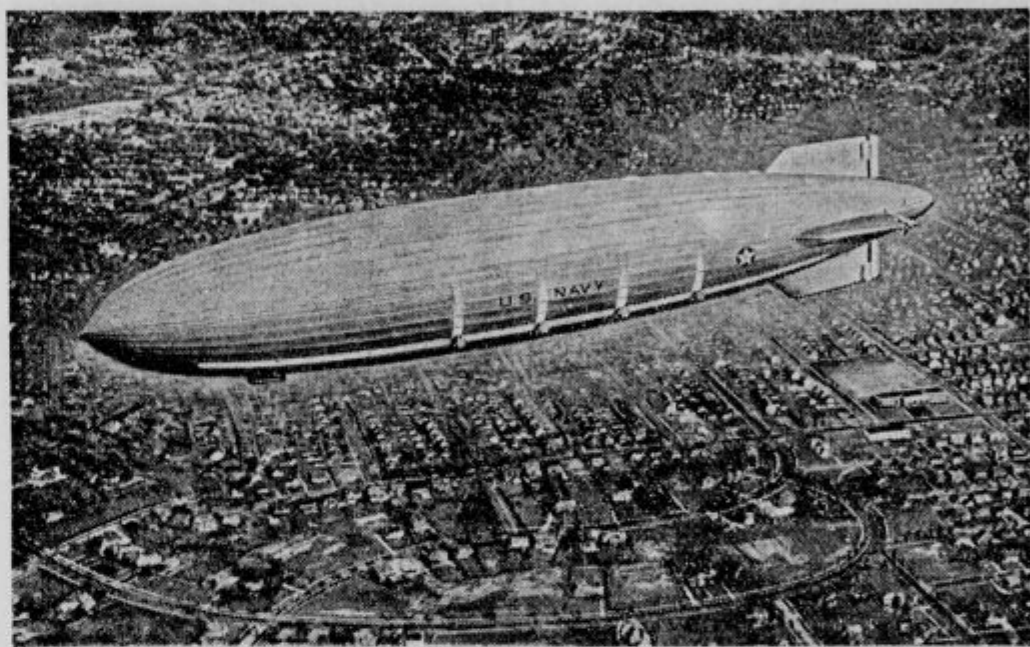
Novi župan v Frankfurtu ob Meni Western je dejal ob priliki nacionalističnega zborovanja: »Moral sem uradno ogledati razbite židovske trgovine. A rekel sem vnaprej, da ne bo noben Hitlerjev pristaš odnašal židovskega blaga, ker ve, da ni nič vredno. Mi, nacionalisti, sploh ne napadamo Žide, ker bi se s tem preveč ponižali. Židje niso naši uvaževanja vredni sovražniki, temveč samo golazen, rja, ki razjeda nemško zdravje. Zato vam z veseljem uradno naznanjam, da je zdaj prepovedano klati po tako zvanih košernih predpisih na Nemškem rojeno živino. Židje mrcvarijo živino, preden jo zakoljejo. Ta sadizem je zdaj prepovedan. Če pa ne diši Židom naša govedina, bodo lahko živeli od krompirja in pese, s katero smo se morali med vojno tudi mi hraniti. Nemčija se je

zbudila. Nikar se ne tresite, Židje, ker nikoli ne bomo prekoricali po zakonu določene meje. A bomo tako dosledno izvajali naše postave, da se boste Nemčije kmalu naveličali. Potem boste lahko odpotovali v Palestino, da boste drug drugu po vseh košernih predpisih slekli iz kože.» — Čisto v Hitlerjevem novodobnem žargonu.

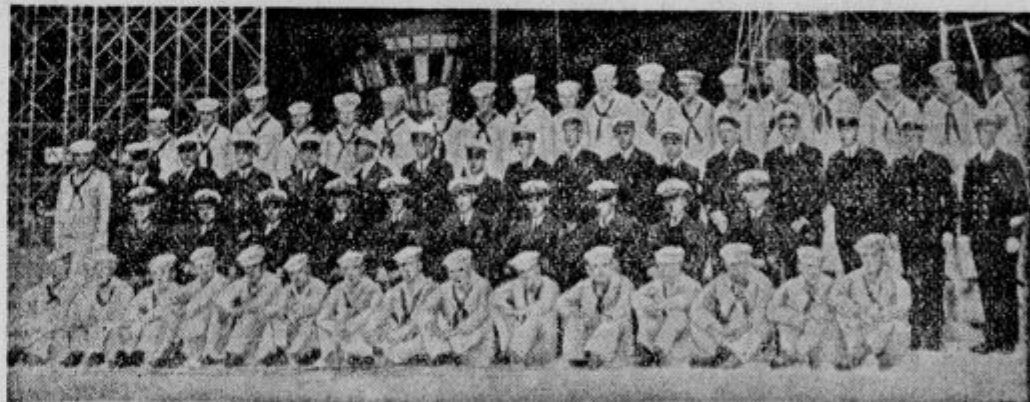
Vrnil se je

Kitajski roparji, ki so ugrabili štiri angleške častnike z angleškega parnika Nančang, so enega častnika izpustili z namenom, da bi jim prinesel odkupnino za ostale tri častnike. Častnik je povedal, da se njegovi tovariši nahajajo dobro zastraženi v okolici Panšana.

Po katastrofi ameriškega zrakoplova

Ponesrečeni zrakoplov »Akron«, ki je veljal do nedavno za največji zrakoplov sveta. Nedavno pa so krstili nov zrakoplov »Macon«, ki je še večji. »Akron« se ni posebno izkazal že pri prvi vojni proti Indiji

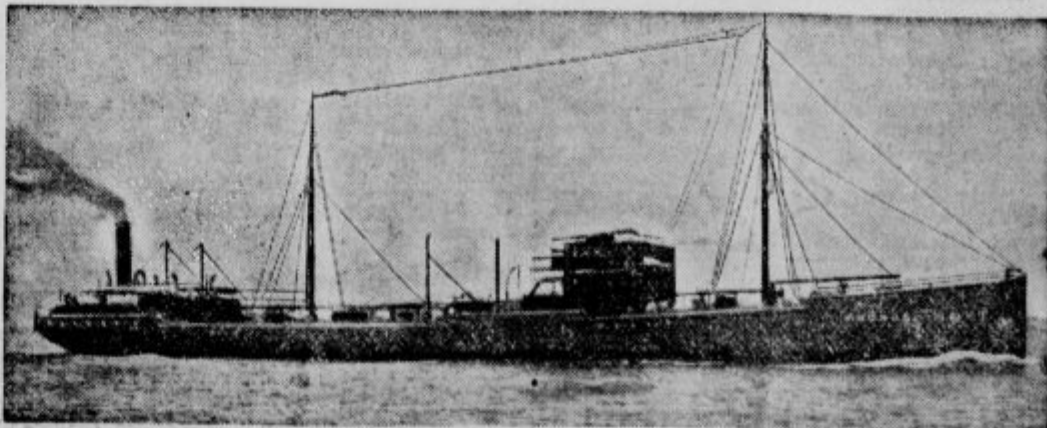
Posadka zrakoplova sveta »Akron« ki se je ponesrečil v Ameriki. Posadka je štela okoli 80 mož; 73 jih je prišlo ob življenje

H. A. Willey, prvi častnik ponesrečenega zrakoplova »Akron«, ki so ga rešili

Admiral Moffet, načelnik ameriškega pomorskega letalstva, ki se je podal z ostalo posadko na zadnji polet »Akron« in ki je po vsej verjetnosti tudi našel smrt

Nemški parnik »Phoebe«, ki se je nahajal v bližini mesta, kjer se je »Akron« ponesrečil (150 kilometrov južno od Newyorka) in ki je takoj odplul ponesrečencem na pomoč

V pariški državni tiskarni je izbruhnil požar. Napravil je škodo za milijon izankov.

Zbor gostilničarjev v Celju

Celje, dne 5. aprila.

Danes se je vrnil v Celju v hotelu Hubertus izredni občni zbor Zveze zadrug gostilniških obrti za Dravsko banovino v Ljubljani. Občnega zbora se je udeležilo okrog 80 delegatov, ki so zastopali 32 zadrug.

Zborovanje je ob pol 11 otvoril predsednik g. Ciril Majcen, ki je pozdravil navzoče, zastopnika oblasti in tiska. Iz predsednikovega poročila povzemamo, da se je Zveza udeleževala predvsem glede trošarinskega zakona, taks na godala, intervenirala glede policijske ure, nastopala proti krošnjarenju in Nabavljajnim zadrugam. Apeliral je na vse zadrug, da se včlanijo v banovinski zvezi.

Delovanje nove zveze se je začelo s 15. februarjem. Od 55 zadrug je do danes pristopilo k zvezi 47, proti se je izjavila samo ena. Največ pozornosti je zveza v tem času posvetila vprašanju trošarinskega zakona, kjer stoji vsi na stališču, naj se plačuje trošarina od stočenega vina. Dalje je organizacija odločno nastopila proti nadrobni prodaji vina po vinogradnikih in naj se istim sploh prepove prodajanje vina izven vinogradov. Uprava je intervenirala tudi pri upravnih blastvih, naj bo posebno v tujsko-prometnih krajih postopanje glede policijske ure tolerantnejše in naj bi se tistim krajem, kjer je tujski promet dobro razvit, dajale različne koncesije. Avtorska centrala je pozvala zvezo, da napravi z njo pogodbo. Sklenjeno je bilo, doseči v tem oziru čim ugodnejše pogoje, če bi pa avtor centrala na te pogoje ne pristala, pa bodo šli iz lokalov vsi instrumenti, kot se je to že zgodilo v Mariboru.

O vseh teh vprašanjih se je razvila obsirna

debata. Sklenjeno je bilo predlagati, naj se sprejme trošarinski zakon, vinogradnikom pa naj se prepove prodajanje vina na drobno pod 50 l. Glede avtor-centralne se pooblasti zvezna uprava, da polnomočno reši to vprašanje v čim večji korist gostilničarskega stanu.

Pri razpravi o obveznem zavarovanju članstva so se vsi navzoči delegati soglasno izrekli proti. Pozvali pa so članstvo, naj se prostovoljno oklene stanovske samopomoči, ki naj bo tudi v bodoče ločena od zveze (ima sedaj 648 članov).

Pri volitvah v nadzorstvo so bili izvoljeni: gg. Miklič, Ljubljana; Molnar, Bled in Korže, Ptuj. Nato je sledilo sklepanje o izprijembi pravil. Izvršile so se tudi dopolnilne volitve. Izvoljeni so bili v širši odbor: Alt Anton, Velika Nedelja; Majcen Alojzij, Pragersko; Berlić Joško, Ptuj; Hodnik Janez, Bohinj; Zore Leopold, Kranjska gora, in Kmet Franc, Ljubljana; v ožji odbor pa: Golenko Anton, Sv. Miklavž pri Ormožu in Berlić Joško, Ptuj.

Sledil je razgovor o zadrugnem tisku, ki je bil v zadnjem času zaradi reorganizacije zveze v krizi. Nato je bil na predlog g. predsednika Bernardi Drago, hotelir v Celju zaradi zasluga, ki si jih je pridobil pri organizaciji Zveze gostilničarskih zadrug za bivšo Štajersko v Celju, izvoljen za častnega člana.

Prihodnji občni zbor bo v Mariboru. Uprava naj napravi na ministrstvo financ in ministrstvo trgovine resolucijo zaradi preostrega izterjavanja davkov.

Ob 2 popoldne je bil občni zbor zaključen.

Pred plenarno sejo Zbornice

V četrtek so ves dan zborovali Zbornični odseki. Vsi trije odseki so razpravljali o točkah dnevnega reda za plenarno sejo. Vsi odseki so sprejeli predlog zborničnega statuta in sklenili, da se predloži na plenarno sejo v obliki, kot ga je pripravilo zbornično predsedstvo. Nadalje so vsi trije odseki sklenili, da se kupi v Celju Obrtni dom, ki bo služil za pospeševanje obrtništva.

Obrtni odsek je posebej še razpravljal o raznih obrtno pravnih vprašanjih, o praksi izvajanja zakona o inspekciji dela, o izvršilnih odredbah obrtnega zakona glede števila vajencev itd. Trgov. odsek je razpravljal o kuzumih, ki se naj obdavčijo kot trgovina, o rentinju za terjatve, o reviziji žel. tarif, o opredelitvi raznih strok itd.

Strojna industrija sveta

V zadnjem gospodarskem zvezku »Frankfurter Zeitung« čitamo zelo zanimivo primerjavo vodilnih strojnih industrij na svetu: nemške, angleške in ameriške.

Najmočnejša je ameriška strojna industrija, ki je leta 1927 producirala 40% vse svetovne produkcije, delež ameriške industrije na svetovnem izvozu strojev pa je znašal 33%. Ameriška strojna industrija dobavlja skoraj vse vrste strojev, vendar pa predvsem favorizira one tipe, ki prinašajo največje prihranke pri delu. Zato so ameriški stroji primeroma dražji kot nemški.

Vendar pa ima ameriška strojna industrija svoje posebne specialne stroje, to so kmet. stroji (traktorji), stroji za petrolejsko industrijo, valjarne in toplotniške naprave, paternostri stroji za

visoke stavbe, za gradbo cest, stroji za predelavo papirja in pisarniški stroji.

Nemška strojna industrija je bila udeležena leta 1927 na svetovni industriji pri produkciji s 14%, znatno večji pa je njen delež pri svetovnem izvozu: 29%. Strojna industrija v Nemčiji ni tako specializirana kot angleška. Predvsem izdeluje Nemčija: navadnejše stroje, ki se posebno dobro uporabljajo v manjših obratih, ki imajo največjo kapitalno industrijo. Nemška industrija izdeluje dalje še predvsem stroje za obdelovanje kov, tekstilne stroje, nepremične pogonske naprave, stroje za predelovanje papirja in stroje za izdelovanje čevljev.

Angleška industrija obsega 9% svetovne produkcije in 19% svetovnega izvoza. Specializira se na gotove strokovne skupine in na uvedene tipe, tako n. pr. tekstilne stroje. Posebno znani so pogonski stroji, parne lokomotive in tekstilni stroji.

Končno navajamo še, da izvažajo Unija največ v ostale ameriške države (53%), Nemčija v industrijsko Evropo 38% in agrarno Evropo 36%, angleški stroji gredo v angleške kolonije in po raznih državah sveta.

FOTOAPARATE

svetovnih trdk. Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani

Borza

Denar

Dne 6. aprila.

V zvezi z mednarodno slabšo tendenco marke je tudi pri nas Berlin znatno popustil. Neizpremenjeni so danes ostali tečaji Curiha, New Yorka, Pariza in Tresta, uvrstili so se Amsterdam, Bruselj, London in Prag.

Avstrijski šiling je danes notiral v Ljubljani 8.50—8.60, v Zagrebu 8.35—8.45 in v Beogradu 8.40 den. — Grški bont so notirali v Ljubljani (zaključek) 37, v Zagrebu 39.50—40 in v Beogradu 41 do 41.50.

Ljubljana, Amsterdam 2317.07—2328.43, Berlin 1354.58—1365.38, Bruselj 801.07—805.01, London 196.14—197.74, Curih 1108.35—1113.85, New York 5715.20—5743.46, Pariz 225.74—226.86, Prag 170.79 do 171.65, Trst 293.24—295.64.

Skupni promet na zagrebski borzi je znašal brez kompenzacij 27.785 Din.

Curih, Pariz 30.3625, London 17.72, New York 517.625, Bruselj 72.225, Milan 26.50, Madrid 43.80, Amsterdam 309.05, Berlin 122.40, Dunaj 72.97 (priv. 54.50), Stockholm 93.75, Kopenhagen 79, Sofija 3.75, Prag 15.41, Varšava 58.05, Atene 2.925, Carigrad 2.50, Bukarest 3.08.

Vrednostni papirji

Med državnimi papirji je danes oslabela vojna škoda, uvrstili pa so se dolarski papirji. Promet je bil izredno slab, kajti na zagrebski borzi je prišlo do zaključkov samo v 7% invest. pos. za 25.000 nom.

Ljubljana. 7% inv. pos. 42—43, vojna škoda 182—183, begl. obv. 30 den., 8% Bler. pos. 36—38, 7% Bler. pos. 34.50—36, 7% pos. Drž. hip. banke 38 den., Trboveljska 135—145.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 42.50 do 43 (43.50), agrarji 22 den., vojna škoda 182 do 184, 6% begl. obv. 30.25—31.75, 8% Bler. pos. 36.50—38, 7% Bler. pos. 35—37, 7% pos. DHB 42 bl. — Delnice: Narodna banka 3400—3600, Priv. agr. banka 189 den., Nar. šum. 25—26, Guttman 90 bl., Sečera Osjek 110 den., Impeks 50 den., Isis 15—30, Trboveljska 132.50—145.

Beograd. Narodna banka 3450—3500, Priv. agr. banka 190—191 (190), 7% inv. pos. 43—43.50 (43.50), vojna škoda 181.50—182 (182.50, 180), 6% begl. obv. 31.25—31.75 (31, 31.50), 7% pos. DHB 41 bl.

Dunaj. Don. sav. jadr. 61.90, Alpine 11.80, Trboveljska 15.25, Leykam 0.90.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč. okol. Sombor, bč. okol. Novi Sad, sbč. gbč., bč. potiska in srem. 187.5 do 190, gor. ban. 185—187.5. Oves: bč., srem., slav. 95.5—97.5. Ječmen: bč., srem. 64—65 kg 97.5 do 100, bč., srem. pomladni 66—67 kg 102.5—105. — Moka: bč., ban. št. Og 320—340, št. 2 300 do 320, št. 5 280—300, št. 6 260—270, št. 7 165—175, št. 8 65—67.5. — Otrobi: bč., srem. v juta vrečah 52.5—55, ban. v juta vrečah 50—52.5. Ostalo neizpremenjeno. Tendence slaba. Promet: 47 vagonov. — Jutri praznik.

Budimpešta. Tendence: prijazna. Promet: srednji. Pšenica: maj 13.34—13.49, zaklj. 13.35—13.36; oktober 11.86—11.90, zaklj. 11.86—11.88. Rž: maj 7.34—7.50, zaklj. 7.37—7.38. Koruza: maj 7.10 do 7.22, zaklj. 7.0—7.02; julij 7.50—7.72, zaklj. 7.49 do 7.50.

Chicago. Pšenica: maj 57.375, julij 58.375, september 59.25. Koruza: maj 33.75, julij 36.25, september 37.25. Oves: maj 20.50, julij 21.125, september 21.375.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Petek, 7. aprila: 11.15 Šolska ura: ščitimo rastline! (gdč. A. Ojstris). — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 O vzgoji (Pero Horn). — 19. Francosčina (prof. Prezelj). — 19.30 Kopno in morje (A. Peterlin). — 20. Prenos iz Varšave. — 22. Čas, poročila, plošče.

Sobota, 8. aprila: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Čas, plošče. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Angleščina (gospa Orthaber). — 19. O vajencih (Rudolf Smersu). — 19.30 Iz zgodovine filozofije (dr. Veber). — 20. Glasbeno predavanje. O domačih godbah na pihala (III) (Srečko Koporc). — 20.30 Tamburaški seketet. — 21.30 Samospevi gospe Stefanije Vukove-Frankovske. — 22. Čas, poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Sobota, 8. aprila.

Zagreb: 20. Koncert radio-orkestra. — Milan: 20.45 »Hollywoodska princesa«, opereta. — Barcelona: 21.05 Radio-orkester. — 21.30 Prenos iz Madrida. — Stuttgart: 20.15 Cagliostro na Dunaju. opereta. — Suisse Romande: 20. Koncert lahke glasbe. — Berlin: 21.15 Simfonična glasba. — Beograd: 19.30 Celo-koncert. — 20.10 Koncert radio-orkestra. — Rim: 20.45 Prenos iz gledališča. — Beromünster: 20. X. simfonični koncert. — Langenberg: 20. Narodne pesmi. — 20.20 Večerni koncert. — Prag: 20. Pester program. — Dunaj: 19.30 Koncert madjarske državne pevske zveze. — 20. Stara in nova glasba. — 20.30 Operne fantazije. — 21. Operni prenos iz Italije. — Budimpešta: 21.10 Večerni koncert orkestra. — Oslo: 22.15 Operetna glasba. — Varšava: 21.05 Vokalni koncert. — 22.05 Chopinove skladbe.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20.

Petek, 7. aprila: Zaprtlo. Sobota, 8. aprila: »Hamlet«. Red C. Nedelja, 9. aprila ob 20: INRI. Izven. Ponedeljek, 10. aprila: INRI. Izven.

Pasijonska igra INRI z g. Gregorinom v vlogi Jezusa se vprižori prvič v letošnji sezoni na Cvetno nedeljo zvečer ob 20. Režijo ima prof. Sest. Sodeluje vojaška muzika pod vodstvom g. Svetla in izvaja odlomke iz Bachovega Pasijona. Delo je za letošnjo vprižoritev na novo vestno pripravljeno. Naslednje vprižoritve pasijonske igre bodo v ponedeljek, torek, sredo in četrtek velikega tedna.

OPERA

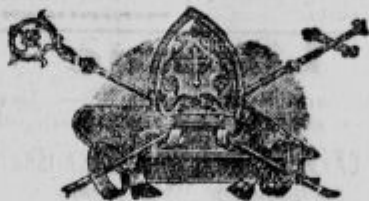
Začetek ob 20.

Petek, 7. aprila: Zaprtlo. Sobota, 8. aprila: »Mala Floramye«. Na korist bolniške blaginje Združenja. Izven. Nedelja, 9. aprila: PRI BELEM KONJICKU. Izven. Zrližane cene. Ponedeljek, 10. aprila: Zaprtlo.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani prosi svoje p. n. abonente, da vplačajo 8. odnosno 2. obrok gled. abonmama do 14. t. m.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 7. aprila: Zaprtlo. Sobota, 8. aprila ob 20: SE-LI RAZUMEMO. Premiera. Red C.

Po sklepu božje Previdnosti

je

Prevzvišeni in premilostljivi

Monsignore dr. Andrej Karlin

knezoškof Lavantinski v Mariboru,

svetega Očeta papeža hišni prelat in prisednik prestola, rimski grof, apostolski administrator delov krške, sekovske in sombotelske škofije v Kraljevini Jugoslaviji, zlatomašnik, odlikovan z redom sv. Save I. vrste z lento itd. itd.

previden s tolažili svete vere in okrepan s posebnim blagoslovom Papeža Pija XI., dne 5. aprila 1933 ob pol 25, v 76. letu življenja in 53. letu duhovništva, popolnoma vdan v voljo božjo, mirno zaspal v Gospodu.

Za blagim cerkvenim knezom žalujejo tri škofije: Ljubljanska, kjer je bil rojen in v mašnika posvečen, in kjer je z mladeniško gorečnostjo deloval kot dušni pastir, profesor, kanonik, pisatelj: Tržaško-koperska, katero je modro in pravično vodil v letih 1911—1919; Lavantinska, kateri je bil doobrete in ljubezni poln Nadpastir poslednjih deset let.

Pogrebne svečanosti se bodo vršile dne 10. aprila 1933. Ob 8 zjutraj bo truplo v hiši žalosti, Slomškov trg št. 19. blagoslovljeno in od tam v spremstvu duhovščine preneseno v stolno cerkev, kjer se bo pel mrtvaški oficij. Ob 10 predpoldne bo slovesna mrtvaška sveta maša, cerkveni govor in blagoslovitev mrliča. Za tem bo slovesen sprevod na pokopališče Sv. Magdalene, kjer bo pokojni Vladika v lastni grobnici položen k počitku do vstajenja mrtvih.

Nepozabni knezoškof bodi duhovščini in vernikom priporočen v pobožno molitev, da bo, uvrščen med zveličane, užival sladkost božjega obličja na veke vekov.

Večna Luč naj mu sveti, naj počiva v miru!

V Mariboru, dne 6. aprila 1933.

Lavantinski stolni kapitelj.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pefilna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Ročne torbice, aktovke, listnice, denarnice, kovečke za Veliko noč po znižanih cenah: nudi trdka

F. M. Schmitt, Ljubljana

Pred školijo 2

Oglejte si izložbe!

Posestva

Droben oglas v »Slovenca« posestvo ti hitro proda; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Medičarna

in svečarna, obstoječa že nad 80 let, se proda ali da v najem. Zraven je tudi posestvo z gospodarskim inventarjem in poslopji. — Dediči Antauer Jožefa, Murska Sobota.

Več stavbnih parcel na periferiji Ljubljane — napredaj. Vzamejo se tudi vložne knjižice Mestne hranilnice. Poizve se v upr. »Slov.« pod št. 3844.

Hišo z vrtom

prodam za 75.000 Din. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3851. (p)

Speeerijsko trgovino na dobrem mestu z lepim prometom — ugodno oddam radi prevzema druge stroke. Ponudbe na upr. »Slov.« pod zn. »Dobičkanosno« št. 3840.

Auto-motor

Avtomobili in motocikli

svetovnih znamk, novi in malo rabljeni, se prodajo po najnižjih cenah. Avto-tyrdka Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. (f)

Pohištvo

Moderna spalnica

nerabljena, obstoječa iz 18 kosov, s tapriranimi fotelji, stoli in otomano, naprodaj za 3500 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3859. (s)

Novo spalnico

9 komadov, prodam za 1500 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 3854. (l)

Kupimo

Bukovo oglje

kupi Uran Franc, Ljubljana — Sv. Petra cesta št. 24. (k)

Psa, dobrega čuvaja boljše pasme, najraje dobermana — kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3846. (k)

Prodamo

Če avto svoj stari prodajal ali motorja bi znebil se rad, brk kupcev ti mnogo prižene. *Slovenec* najmanjši inšert

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam audi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje trdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Pekarno

dobro vpeljeno, na prometnem kraju (Rakek - obmejna postaja) prodam. V slučaju, da nima koncesije mu jo tudi pustim za pol leta. Več se izve v upr. »Slov.« pod šte. 3775.

Slamnike

najnovije nudi po nizkih cenah Zofi Laurenčič — Ljubljana, Mestni trg 7. Popravila 25 Din. (l)

Jabolka

zadnja zaloga, ter ugoden nakup v skladišču »Ranzinger«, Masarykova cesta.

Likanje

moške ali damske obleke Din 18.—, Garderobo najhitreje zlika, kemično očisti, pošije, obrne

WALLET EXPRESS, Ljubljana, Gledališka ul. 2-II
Na likanje se lahko počaka.

Velik zdravniški izum na polju kozmetike

Čitajte, kako ženske od 50 let lahko izgledajo kakor, da jim je samo 30

Profesor dunajske univerze dr. Stejskal je izmenal svet s svojo izredno iznajdbo, ki vrača polti mladostno svežino. Ta produkt, imenovan Biocel, je koncentriran ekstrakt, pridobljen od mladih živali. Uporablja se za hrano kože. S poskusi z ženami od 55—72 let je dokazal dr. Stejskal, da v 6 tednih gube in brazde na licu popolnoma izginejo. (Glej popolno poročilo dunajskega Medicinskega lista). Pravico do prodaje tega izuma

si je pridobila trdka Tokalon. Biocel je sedaj kombiniran s potrebnimi dodatki v kremi Tokalon, hrani za kožo, rožnate barve, ki je pripravljena po receptu dr. Stejskala. Pri uporabi te kreme se stara in uvela koža hitro pomlajuje, gube izginejo, ohlapno lično mišičevje pa postane sveže in odporno. Žene od 50 let dobivajo polt, katero jim zavidajo vsa mlada dekleta.

II. zvezek

Dr. Mih. Opekovega

„Raztresenega klasja“

(in s tem zadnja publikacija njegovih ovorov)

je pravkar dotiskan

in se bo razposlal naročnikom v teku tedna. Dobiva se v „Jugoslovanski knjigarni“

Insertirajte

v

„Slovenca“!

Konfekcija — moda najboljši nakup. — Anton Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (l)

Obrt

Žične posteljne vloge

in zložljive železne postelje izdeluje najceneje ter sprejema iste v popravilo Pavel Strgulec, Gosposvetska cesta 13, Kolizej, Ljubljana. (t)

Tvrška A. VOLK

Ljubljana, Rastlarska cesta 2a. audi najceneje vse vrste plenične moko in druge mletvske izdelke

Zahtevajte cenik!

Čitajte in širite »Slovenca«!

ZAHVALA. Za obile dokaze sočutja ob smrti dragega nam očeta, gospoda

Antona Kavčiča

gasil. vežbalca in meščana ljubljanskega.

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo za izraze sočutja kakor tudi za spremstvo na zadnji poti in za poklonjeno cvetje vsem in vsakomur. Predvsem se zahvaljujemo zastopniku mestne občine ljubljanske, načelniku mestnega gospodarstva g. magistratu, nadsvetniku Jančigaju, gg. obč. svetnikom, Jugoslov. gasilski zvezi, vsem gasilnim društvom, poklicnim gasilcem, združenim pevskim društvom »Zvon«, »Slavec« in »Krakovo-Trnovo«, Glasbenemu društvu »Zarja« in vsem onim, ki so blagega nam očeta v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 7. aprila 1933.

ZALUJOČI OSTALI

✝ Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da smo nenadoma izgubili našega ljubljeneega očeta, starega očeta, strica, tasta, gospoda

Mihaela Laha

delovodja drž. žel. v pokoju

Pogreb bo v soboto, dne 8. aprila 1933 ob 3 popoldne o. doma žalosti Medvedova ulica 20 (Sp. Šiška) na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana-Šoštanj-Villach, dne 6. aprila 1933.

GLOBOKO ZALUJOČI OSTALI

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naša ljubljena soproga in teta, gospa

Margareta Konić roj. Kastelic
žena hišnika

dne 6. t. m. po dolgotrajni, težki bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, bogu vdano umrla. Pogreb nepozabne bo v petek 7. aprila t. l. ob pol 5 pop. od hiše žalosti, Sv. Petra c. št. 2, na pokopališču k Sv. Križu. V Ljubljani, dne 6. aprila 1933.

ANTON KONIĆ, soprog, in rodbini BLAGAJ-LAZZARINI

P. C. Wren:

Lepi Mihael

81

»Ko boš ti na vrsti, te postavim poleg Schwartzta in ti vtaknem tvojo pipo med čeljusti. Saj ti rad kadiš? Seda se pa spravi gori, pes!«

Ko sva sedela z Mihaelom skupaj spodaj, mi je dejal: »Ako jaz padem, ti pa ne, moraš storiti zame nekaj zelo važnega. Zares je zelo važno...«

»Smeš se zanesti name, Beau,« sem dejal.

»O tem sem prepričan, John,« je odvrnil. »Tiče se nekih pisem. Eno je napisano za Klavdijo, eno za Digbyja in eno zate. Nahajajo se v mojem pasu. Tam je tudi pismo in majhen zavitek za teto Patricijo. Če bi ti bilo kako mogoče, izroči teti pismo in zavitek. Se nič ne mudi — pa vendar bi rad videl, da bi ju dobila, zlasti pa pismo. Zavitek nima nikake posebne vrednosti, toda umrl bom mnogo lažje, če vem, da dobi teta Patricija to pismo po moji smrti...«

»Nehaj že s tem, Beau,« sem ga prekinil hripavo.

»Ti še nisi na vrsti, ne čekaš takih budalosti!«

»Zaprosil sem te le tako za vse slučaje,« je menil Mihael.

»Razumljivo je, da to storim, če ostanem živ,« sem odgovoril. »Ampak kaj bo, če bova ubita oba?«

»No — pisma so naslovljena, in kakor veš, je navada, da odpošljejo pisma in zavitke, ki jih najdejo pri mrtvih vojaki. Če bi naju Lejaune preživel, dvomim zelo, da bi jih odposlal. Ako bi rešilni oddelki dospeli, še preden bodo Arabci naskočili trdnjavo, in bi midva oba bila mrtva, bo poveljujoči častnik pisma prav gotovo poslal... Vsaj upajva na najboljšo...«

»Ali morem jaz kaj zate storiti, John,« je še vprašal.

»Da, pozdravi Digbyja, in razen tega imam pismo za Izabelo, in če bi jo ti še kdaj videl, reci ji, da sva pogosto govorila o njej.«

St. André je prekinil najin pogovor, morala sva z

drugimi na streho. Jaz sem zamenjal neko stražo in korakal skozi dve uri vzdolž ene strani strehe in opazoval pustino, ki je ležala v luninem svitu, kjer se ni nič premaknilo.

Ko sem po zameni odšel s straže, sem trenutno zaspal; iz tega sna me je vzbudil znak s trobento in Lejauneov glas.

Ničesar ni bilo videti ne o zori ne o Arabcih.

Lejaune je zbral svoje zmanjšano moštvo na strehi forta Zinderneuf.

»Torej, obesnjaki,« je začel, »sedaj bomo prav veselo peli, da bodo naši arabski prijatelji vedeli, da ne le čujemo, marveč smo tudi veseli in dobre volje. Najprej zapojemo legijsko koračnico. Hajd, tulite — zdaj!«

In vsi smo peli, peli glasno, kolikor smo mogli, najprej našo koračnico in potem po vrsti vse pesmi, ki so bile znane v legiji. Neutrudno je pričel Lejaune vsako pesem iz bogate legijske zbirke, mi pa smo rjovel krepko za njim. Po vsaki pesmi je zagrmel trobenta vse mogoče znake, ki jih je znal.

»Sedaj pa se smejte kot norci, vi srečni, brezskrbni, veseli in razigrani svinjski psi! Smejte se!... Vi, Vogue, rjovite od smeha ali pa, pri Bogu, boste rjovel od bolečine. Torej — zdaj!...«

Klavrno smejanje, kakor tuljenje lačne hišene se je oglasilo s ploščadi razglednega stolpa.

Bilo je krakanje brez vsake trohe veselja, ki ga je bilo čuti tako smešno, da smo morali zares prasniti v pravi smeh.

»Še enkrat, ti reži se cucek!« je zatulil Lejaune.

»Krohotaj se, da ti popokajo boki, ti gagačji šakal! Reži se, dokler ti ne pritečejo solze na tvoje spačeno lice, ti drgetajoči osel. Smej se!... Zdaj!...«

Zopet je bilo čuti nekakšno meketajočo hreščanje, nesrečen posnetek nekakega smeha, ki je učinkoval na nas tako smešno, da smo znova bruhili v oglušljiv grohot. In pravcati gromi smeha so motili grobno tišino, ki nas je sicer obdajala.

»No, meketajoči cepci, sedaj se bo smejal eden za

drugim,« je kričal Lejaune. »Smeh začne na desni in gre proti levi, Gotto začne.«

Gotto se je zveneče zasmeljal.

»Naslednji ga mora prekositi ali pa, bogme, ga bom jaz spravil v smeh,« je grozil Lejaune.

In tako je vresčal krohoteh teh usodi zapisanih ljudi od ust do ust, mrtveci pa so skrivnostno srmeli in se smehljali v brezglasno puščavo, ki je blestela v luninem siju.

»In sedaj se zasmajte vsi hkrati z menoj,« je ukazal Lejaune, in rezgetali smo na vse načine v zboru ter onečasskali tišino in krasoto pokrajine.

Bilo je najbolj brezumno in najneverjetnejše početje, kar si ga človek more misliti — tisto grozno smejanje smrti zapisanih, smejanje pred obličjem mrtvih.

Arabei so nas morali imeti za blazne, in povsem se niso preveč motili. Vsekako so vedeli, da smo bili budni in da smo jih čakali veseli in pogumni. Toda Lejauneova blaznost se je pokazala za docela upravičeno, kajti Arabci ob jutranjem svitu niso napadli, kar je bila sicer ena njihovih navad.

In ko je solnce vzšlo, so zopet zasedli peščene gričke in začeli močno streljati na trdnjavo, katere vse strelne line so bile zasedene z vojaki, ki so bili videti neranljivi; in vsak Arabec, ki se je predznil zapustiti skrivališče, je moral to plačati z življenjem.

Toda niso bili vsi možje na strehi Zinderneufa neranljivi za arabske izstrelke. Semertja je bilo čuti kak vzklik, kletev, stokanje ali hropenje — in zopet se je zgredil zadet vojak. In ponovno je postavil Lejaune mrtveca ali umirajočega k strelni lini, da so morali Arabci meniti, da se število branilcev ni nič zmanjšalo.

Ko je dan potekal, je Lejaune vzel puško in se plazil od mrtveca do mrtveca in izza njegovega hrbita je povsod sprožil nekaj strellov, s čimer je moral Arabce še bolj podkrepiti v domnevi, da so bili mrtveci živi in da se jakost streljanja ni zmanjšala. Še kasneje je ukazal nekemu možu, hoditi ob zidu od enega mrtvega do drugega ter streljati skozi lino na sovražnika.

Vladika dr. Andrej Karlin na mrtvaškem odru

Maribor, 6. aprila.

Turobno zvonjenje v vseh mariborskih cerkvah je budilo davi Maribor iz sna. Mrtvaški zvonovi so oznanjali žalostno vest, da je ponoči poklical Vsemogočni k sebi svojega zvesega služabnika, prevzvišenega lavantinskega vladika dr. Andreja Karlina. Istočasno so se zjutraj pojavile na škofijskem dvorcu, na cerkvenih stolpih, v stolpu mestnega magistrata, na občinskih in javnih poslopjih ter številnih zasebnih hišah črne zastave ter plapolale v vetru. Žalost je objela vse mesto, bliskovito se je razširila novica povsod in vse je klonilo pod njenim vtisom. Saj je bil veliki pokojnik zlasti še v Mariboru izredno popularna osebnost. Vse je spoštovalo njegovo izredno velikodušnost in dobroto, priljubljen je bil v vseh slojih, ker so bila vrata njegove palače neprestano odprta vsem in za vsakogar je imel odprto roko, toplo besedo in priazen nasmeh. Ze v jutrnjih urah so se zgrinjale množice pred škofijskim dvorcem na Slomškovem trgu ter v nemem pričakovanju sprejele potrdilo žalostne vesti.

V teku dopoldneva je bilo položeno pokojnikovo truplo na mrtvaški oder. Kapelico v desnem traktu škofijskega dvorca, ki je obrnjena proti Slovenski ulici, so zavili v črno, jo napolnili s cvetjem in zelenjem. V sredo je prišel katafalk, obdan s svečami, nanj pa so položili težki bronasti sarkofag s truplom pokojnega vladike. Smrt ni pustila na tem blagem obrazu nobenih sledov. Kakor da je zaspal po trudapolnem in napornem delu, da najde v odpočitku sile za nove napore; isti dobrohotni izraz odseva z obličja, le okoli prikazuje, da vlada tukaj veličanstvo smrti. Mrtvaški oder je bil napravljen že dopoldne. Popoldne pa se je kapelica odprla in vernikom se je dala prilika še enkrat pogledati svojemu ljubljenu vladiki v njegov blagi, dobrotni obraz. Verniki vseh stanov, vseh poklicev in starosti so pričeli vreti popoldne v škofijski dvorec h kropitvi.

Brzo je zanesel »Slovenec« *žalostno vest o smrti nadpastirja lavantinskega po vsej širni škofiji in takoj so pričeli prihajati tudi iz bližnje in daljne okolice, Duhovščina, veljaki,*

priprosti kmetje. Pozno v noč so prihajale množice, kropile, poklekale v tihi vroči molitvi ter odhajale sklonjenih glav in rosnih oči.

Truplo ostane na mrtvaškem odru v škofijski kapelici do ponedeljka. Upati je, da bo mogoče ohraniti krsto odprto do zadnjega dne, ker je precej hladno vreme. V nasprotnem slučaju se bo krsta morala že poprej zapreti, ostane pa na odru do določenega časa, to je do ponedeljka zjutraj.

V ponedeljek ob 8 bo prenešana krsta s pokojnikom v stolnico, kjer bo položena na katafalk sredi cerkve. Pričele se bodo obredne molitve, ki bodo trajale do desetih, ko se prične žalno sv. opravilo. Po sv. maši bo mrtvaški sprevod po mestnih ulicah na magdalensko pokopališče na Pobrežju. V kapelici tega pokopališča si je izbral pokojnik svoj zadnji dom. Ze pred tremi leti si je dal zgraditi tu sredi cerkvice grobnico. Počival bo sredi vernih ovčic mariborskih treh župnij, še v smrti združen z njimi kot njihov pastir in varuh.

Vprašanje ljubljanskega letališča

Razlastitvena komisija na delu - Ali razlastitev ali 30 letni zakup ali redni odkup

Ljubljana, 6. aprila.

Včeraj ob 9 dopoldne se je sestala pri železniški čuvajnici pri Studencu pri Ljubljani razlastitvena komisija zaradi letališča. V komisiji so bili udeleženi v imenu banske uprave banški svetnik Mramor, v imenu dravske divizijske oblasti polkovnik Ivanovič, zastopnik zrakoplovnega poveljstva, dalje v imenu okr. glavarstva okrajni glavar Znidaršič, v imenu mestne občine podžupan prof. Jarc in občinska svetnika ing. Beve ter Frelih, dalje magistratni nadsvetnik Jančigaj z magistratnim svet. Čehunom in še nekateri drugi uradniki banske uprave ter mestne občine. Komisijeskega oglada so se udeležili tudi prizadeti posestniki od D. M. v Polju, Studenca in Most ter več radovednih gledalcev in poslušalcev.

Komisija je na licu mesta ugotavljala lastnike zemljišč in parcel. Pri tem je komisija ugotovila, da je novi načrt za letališče izpremenil ležišče bodočega letališča in pristanišča, tako da so nekatere njive izpadle iz razlastitvenega postopanja, nekatere nove pa bodo morale pod razlastitveno postopanje. Zato bo moralo biti uvedeno še eno razlastitveno postopanje. To ugotavljanje pravih lastnikov parcel in zemljišč je trajalo do 11 dopoldne.

Med tem časom pa so se zastopniki mestne občine živahno pogajali s prizadetimi posestniki, ki sta jih zastopala odvetnika dr. Miha Krek in dr. F. Lokar. Zastopniki mestne občine so bili sprva na stališču, da glede cene zemljišč sploh ne morejo dati obveznih izjav. To je povzročilo med prebivalstvom veliko nevoljo in odpor, češ, da so

že nekajkratov ponudili mestni občini zemljišča v odkup, pa mestna občina nikoli ni hotela prevzeti obveznosti glede cen. Zaradi cen končno sploh ni prišlo do sporazuma. Pač pa so se posestniki zavezali, da so pripravljeni odstopiti zemljišča mestni občini v 30 letni zakup, če mestna občina plača 0.25 Din letne najemnine za kvadratni meter in če mestna občina izpolni še nekatere druge pogoje, ki so jih posestniki navedli v tako zvanih »punktacijah«*.*

Zastopniki mestne občine so obljubili, da bodo pri mestni občini izposlovali sprejem teh pogojev lastnikov. V tej zadevi se je podžupan Jarc telefonično razgovarjal z županom dr. Pucem.

Popoldne se je nadaljevala razprava z drugimi interesi, zlasti med zastopniki dravske divizijske oblasti in zastopniki mestne občine. Dravska divizijska oblast izpolni zahteva, da mestna občina preskrbi zemljišče za novo vojaško vežbališče, če bo sedanje uporabljeno za letališče.

Ob pol 5 popoldne je komisija sklenila, da se uvede razlastitveno postopanje, zastopnika posestnikov pa sta vložila ugovore in zahtevala pismeno rešitev, da bosta mogla izvajati rekurze. To pride v poštev seveda le, če ne pride do sporazuma med mestno občino in lastniki zemljišč. Ob 5 popoldne je komisija zaključila svoje delo in se vrnila v Ljubljano.

Sedaj se na eni strani nadaljuje razlastitveno postopanje, na drugi strani pa se vrše pogajanja za sklenitev najemne ali zakupne pogodbe med lastniki zemljišč in mestno občino.

Berlinsko pismo

VIII.

Čez noč smo skočili v novo Nemčijo: Hitlerjevo kraljestvo. Ko smo se 6. marca zbudili, bili smo notri. Mili smo si oči: Kaj? Kje pa smo? Ali je res?... Takih števil nimamo pričakovali. Ne mi centuristi in Hitlerji sami ne... Revolucija! Popoln preobrat. Nemčija na glavo postavljena. Kar je bilo včeraj zgoraj, je danes spodaj; kar včeraj narobe, je danes prav... Pa kaj hočemo! Številke so tukaj. Ne spravimo jih s sveta. Kar vdati se je treba!

Bili smo presenečeni. In vendar je ta veliki preokret popolnoma razločljiv. Prvič: Velika beda. Na Nemškem je res silna revščina. Je še denar, je še bogastvo, — tam kjer je. A množica ljudstva strada. Dobivajo državno podporo, a tako, da ravno še živijo. To občutijo tem bridkeje, če se primerjajo s predvojnimi časi. To vedo prav dobro tudi naši rojaki na Vestfalekem, ki so živeli pred vojsko kot grofje, ob mesu in pijači, danes pa kruha resnično stradajo. V taki sili ljudstvo leti za vsakim, kdor mu obeta kaj boljšega. To je čisto naravno. Tako bi bilo v vsaki deželi. — Drugič: Narodna ideja. Za kaj pa morete danes ljudi hitreje in močnejše navdušiti kakor za narod in narodnost? Prvo je kruh, drugo je narod. Narodni »junaki« *imajo lahko delo. Nič lažjega kakor pri ljudeh, ki nimajo drugih močnih idealov, udariti na narodno struno, — pa jih imaš! Posebno pri velikem pa tako globoko ponižanem narodu kakor je nemški... Tretjič: Agitacija. Volitve sicer svobodne, a volitvi pod vplivom cele plohe in viharja govorov, zastav, prepovedov, bakljad. Hitler se lahko ponaša, da je postal gospodar Nemčije ne z nasiljem, ampak po svobodnih volitvah.*

Centrum se je dobro držal. Naš berlinski posebnost. Pomislite: v Berlinu je bilo oddanih za centrum 147.000 glasov. To je tudi za Berlin veliko, če pomislite, da je le desetinka Berlina katoliška. Tudi število njegovih mandatov se je pomnožilo. Prej je imel katoliški Berlin v državnem in deželnem zboru po enega poslanca, zdaj ima v vsakem po dva. V mestnem zastopstvu pa prej 8, zdaj 11. Sploh je po mestih centrum napredovalo, a po deželi nekoliko nazadovalo. Vzrok: velika beda kmetskega stanu. Hitler se je pa v svojih govorih veliko obračal do kmetov in jih je nekoliko premotil.

Tako smo torej — hočeš, nočeš — Hitlerjevi podložniki. Pisal sem Vam, da spremljam nemško politiko z velikim zanimanjem, da pa pri njej nisem prizadet, zato se zaradi nje tudi nič ne razburjam. Povedati moram po pravici: ko je pa prišlo zares, je bilo pa malo drugače. Ne takoj prve dni, ampak nekaj dni pozneje, ko sem se posledič bolj zavedel — povsem odkrito — me je obšla velika žalost. Ta pretirani, zopni nacionalizem, fanatizem, militarizem, sovraštvo, oboroževanje, nove

vojske... Kar neka mora je legla name, nič več se mi ni tako prijetno zdelo v Nemčiji...

A človek se na vse privadi. Tudi na Hitlerja se bomo privadili, — tem lažje, če bo res toliko pametnega vpeljal in izpeljal, kakor obeta. In deloma je že začel. Komunistični mandati so vsi razveljavljeni. Ali naj mi žalujemo?! Za marksizmom sploh? Ko bi bili mesto nacionalistov zmagali komunisti, bi mene zdajže ze vrane kljuvale — vseh čega na kakem drevesu, ko bi je ne bil prve trenutke po volitvi popihal iz Nemčije — vsaj kam doli do slovenskega Korotana... V senci kljukaste križa sem pa tukaj še vedno na varnem. Poleg marksizma hoče nacionalizem ubiti tudi framsanstvo, svobodomiselstvo in vse brezboštvo — kolikor se s prepovedjo ubiti da. In glede morale ste že sami dobro poročali, kaj vse namerava ukreniti. Centrum tega ni mogel izvesti, ker je imel vezane roke po svojih zavezanih — socialistih. Nekaj takih odredb je bilo izdanih, a vse polovičarsko. Pa si tudi ni upal tako radikalno nastopiti. Kako bi pa ves svet zakrčilo, ko bi si »klerikalci« *kaj takega dovolili! Nacionalizem je in bo pa s krepko roko pograbil v to gnobilo in ne vprašal, če je komu prav ali ne. Čujtel! Celu nad žensko modo se bo spravilo! Ko sem v svoji knjižici zapisal par stavkov o modi, mi je cenzor, ki je vse drugo pohvalil, dal spričevalo, da na tem mestu sem pa »sirov«. In ko sem enkrat krščansko žensko pozval na shod, ki naj bi se pečal z izrodki mode, mi je »Jutro« *shod onemogočilo... Zenska moda, če še tako izizvalno nesopodna, je noli me tangerel... Na, zdaj ti pa pride nemški nacionalizem in bo z železno roko posegel v to nesnago ter nam pomagal ta gnoj kidati.**

Zdaj bi bilo pa lepo, ko bi se Jugoslavija Nemčijo malo posnemala... Nemčija bo framsanstvo prepovedala. Kaj, ko bi ga še Jugoslavija... Saj je ministrski predsednik Srakić tako lepo povedal, da je najvišja naloga vlade skrbeti za versko zgodbjo. Framsanstvo pa ravno noče verske vzgoje. Hitler in njegova kompanija je na prvi mah prepovedala vse brezverske šole; ona hoče imeti samo verske šole. Kako bi se zgražali kje drugod, ko bi kdo kaj takega zahteval!... Hitlerci so zaprli bare in druge nočne lokale. Ali bi ne bilo prav, ko bi jih zaprli tudi v Ljubljani? Ko sem jaz hodil na ljubljansko policijo in proeil od pomoči zoper take in enake reči, so mi rekli — pa nočem reči, da mi niso prav v ničemer ugodili — a so mi vendar rekli: Dragi gospod, to je po vsem svetu, ne samo v Ljubljani; tega ne moremo prepovedati. Zdaj ta izgovor ne bo več mogoč. V Italiji je glede javne morale že zdaj bilo marsikje boljše kot pri nas. Zdaj ti pride pa še visoko moderna in napredna Nemčija in pravi: Proč s to nesnago! Brez pardona proč! Kaj praviš na to, ti, ljuba moja Jugoslavija? Kaj ti, »bela« *Ljubljana?!*

Če pa vlada tega ne stori, potem ste poklicani

nemški zgled posnemati drugi krogi. Mislim posebno naša društva. In o tem sem Vam hotel zdajše spet eno pismo zapeti: A ker bi se mi pismo preveč raztegnilo, še moram prihraniti to za prihodnjico.

»Slovenec« *moram pa še enkrat dati spričevalo, da ima izvrstna poročila iz Nemčije. Tako da imate tako dobro sliko o tukajšnjih političnih razmerah, kakor če bi živeli z menoj vred v naši ljubi Prusiji. Čast!*

Radeče pri Zid. mostu

Obrtna podružnica. Društvo Jugoslov. obrtnikov za Dravsko banovino snuje na spodbudo predsednika G. Holobara podružnico v Radečah.

Račune so mu prekrizali. Ker se bližajo prazniki, ki ne smejo biti brez šunke, se je tudi S. Janez že 4. t. m. na lep način preskrbel z njo. Šel je na Stari dvor k posestniku Strniši Francu in si nabral prekajenega svinjskega mesa okrog 15 kg. Ze se je veselil mastnih praznikov, pa so mu prekrizali račune naši orožniki. Aretirali so ga in izročili v zapore okr. sodišča, meso pa vrnilo posestniku Strniši.

Pregled konj. Lastniki konj se opozarjajo na pregled konj, ki se bo vršil v najkrajšem času v Radečah na sejmšču.

Razsodba v litijski pravdi

Ljubljana, 6. aprila.

Poldrugo leto je trajala preiskava proti G. Hinku Lebingerju, bivšemu litijskemu županu in načelniku litijskega cestnega odbora, ki je bil obtožen, češ, da je izvršil razne poverebe iz blagajne cestnega odbora in zakrivil prikrivanja denarnih zneskov. Sumničile so ga tudi razne govorice, ki so krožile po okraju in proti katerim se G. Lebinger ni mogel braniti, dokler sodišče ni izpregovorilo. Obravnava pred ljubljanskim deželnim sodiščem pa je pokazala, kako neutemeljeni so vsi dokazi za ta sum. Sodba, ki jo je senat danes izrekel, je pa dala G. Lebingerju polno zadoščenje. G. Lebinger je bil sicer obsojen, toda ne zaradi poverebe, zaradi katerih je bil prav za prav ves proces sprožen, temveč zgolj zaradi formalnih nepravilnosti v računovodstvu. Kakor je pokazala obravnava, tako tudi sodba ne vsebuje ničesar, iz česar bi mogel kdo sklepati, da si je G. Lebinger nepravilno pridržal najmanjši znesek denarja.

Razsodbo je izrekel danes ob 12.20 predsednik senata s. o. s. Kralj. Senat je najprej vse nadaljnje dokazne predloge odklonil kot nepotrebne. Nadaljnja sodba se glasi:

Obtoženi Hinko Lebinger je kriv, da je leta 1929 in 1930 izplačal tajniku Jerebu dva manjša zneska za njegovo tajniško delo pri cestnem odboru, priklril pa jih je pod postavko »potni stroški« *ter je s tem zagrešil prestopke, kaznjivi po § 397—1 k. z.,*

dalje je kriv, da je leta 1929 in 1930 odtrgoval dobaviteljem materiala namesto po 0.5—1.5% dovoljene kolkovine po 3% in jih s tem oškodoval za več tisoč dinarjev ter se kaznuje po § 389 k. z. z uporabo čl. 71—5 k. z. na 3300 Din denarne globe, v primeru neizterljivosti na 55 dni zapora. V tem primeru se mu vstje preiskovalni zapor. Izvršitev kazni se odgodi za dve leti. Hinko Lebinger se obsodi dalje v povračilo stroškov kazenskega postopanja. Zahteve zasebnih udeležencev se zavračajo na pot civilne pravde.

V vseh ostalih točkah obtožbe pa se obtoženec v smislu § 280 k. z. oprosti.

V RAZLOGIH

je predsednik senata navajal med drugim: Kar tiče obsodbe v točki 5 obtožnice (nagrada tajniku Jerebu), je obtoženec priznal, da je izplačilo skril pod stroške za potovanja, da prihrani Jerebu kolkovino, in s tem oškodoval državo. V vprašanju, ali je s tem koristil sebi, pa se je sodišče prepričalo, da tega ni zagrešil, temveč da je koristil le Jerebu.

Kar tiče pisarniškega pavšala, ki si ga je dal obtoženec izplačati, je ugotovljeno, da se je ravnal po dekretu banske uprave in torej subjektivno ni zagrešil nič nepravilnega.

Za zadnjo točko glede odtrgovanja kolkovine, je dognano, da je obtoženec sicer odtrgoval preveč, kakor je dopustno, vendar pa kazni ni misljena tako, da bi si obtoženec preskrbel s tem kakšno gmočno korist, temveč se je le zavaroval na ta način, da mu ne bi bilo pozneje doplačevati iz svojega ali kako drugače skrbeti za doplačilo. Premerno odtrgovanje pa je kaznjivo kot prestopke.

Obtežilnega ni bilo pri tem nič, olajšilno za ta del sodbe priznanje in pa, ker je Lebinger nekaz-

Zopet lepo —
res varovano po
vsakem pranju

Vedno z
GAZELA
GTJ 4-35
TERPENTINOVIM MILOM
Pere res belo!

Veterinarska razstava v Ljubljani

V nedeljo se je vršila seja upravnega odbora »Jugoslovanskega veterinarskega združenja« *v Belgradu; udeležili so se zastopniki skoraj vseh banovinskih sekcij iz države. Dravsko banovino sta zastopala predsednik sekcije dr. Veble Franc, veterinarski svetnik pri veterinarskem odseku k banske uprave, in njen tajnik dr. Kocjan Leon, veterinarski pristav drž. veterinarskega bakteriološkega zavoda v Ljubljani. Predmet razmotirvanj je bila med drugim tudi organizacija velike poučne veterinarske razstave, ki bo prirejena letos v Ljubljani v okviru jesenskega velesejma. Prostor za to razstavo bo dala brezplačno na razpolago uprava ljubljanskega velesejma in bo zavzemal paviljon »E« *in polovico paviljona »H« *na desnem delu razstavišča.***

Združenje je dalo ljubljanski sekciji na razpolago 20.000 Din kot preostanek lanske razstave, ki ga je prispevalo ministrstvo za kmetijstvo. Poleg tega je ministrstvo dovolilo prevoz razstavnega materiala po železnici po tarifi kakor za ostali material, ki je namenjen za velesej. Na tej seji je bil nadalje vzet v pretres tudi pravilnik k zakonu o zatiranju živalskih kužnih bolezni. Sedaj veljavni tozadevni pravilnik je namreč nepopolen in pomanjkljiv; radi tega dela upravni odbor JUV s pomočjo svojih posebnih referentov na osnutku novega, popolnega in modernega pravilnika, ki bo, ko bo dovršen, predložen Kmetijskemu ministstvu, da ga oživotvori.

novan. Za prvo obsojeno dejanje se je smatralo kaznen 300 Din za primerno, za drugo pa 3000 Din. Glede oprostilnega dela sodbe je sodišče izreklo, da glede dobave cementa ni dokazano, da bi obtoženec oškodoval državo ali da bi to name-raval, ker je bila kupčija izvršena na zakonit način.

Kar tiče ostalih stvari v obtožbi, poudarja razsodba, da so priče, kakor kopači in vozniki, odpovedali glede izpovedb o množinah nakopanega in navoženega materiala, vsi pa so zahtevali, da so dobili plačila v redu izplačana. Dokazano je tudi, da so se plačila izvrševala v občinski pisarni in da so priznanice pisali občinski tajnik ter drugo osebje, obtoženec pa s tem ni imel neposredno opraviti. Če bi se dogajale nepravilnosti, bi torej moralo biti občinsko osebje domenojeno z Lebingerjem, na razpravi pa se je sodišče prepričalo, da osebje ni bilo v nobeni taki zvezi z Lebingerjem in da se te nepravilnosti niso dogajale.

Kar tiče uobav gramoza, se obtožba sklicuje sicer na raporte cestarjev, vendar pa se je izkazalo, da ti raporti niso popolni in da se jih je mnogo izgubilo. Ni mogoče dokazati, da bi se res kaj krivega godilo.

Glede točke 3 (stroški za avtomobilsko vožnjo, vnešene v postavko za gramoz) pa se je sodišče na podlagi izpovedi gojka Hribarja prepričalo, da se obtoženec sam ni nikoli vozil na račun cestnega odbora, pač pa je vozil razne inženirje in druge funkcionarje po komisijah. Je to vprašanje sicer formalno nekaj nepravilnega, vendar je obtoženec ravnal po gospodarski pameti in je bilo to v korist odbora.

Glede pisarniškega honorarja Zapužicu in Cernetovi, ki je bil vnešen med delavske plače, se je sodišče prepričalo, da sta pisarniško delo v resnici opravila.

Tudi glede izpovedi Lenarta je sodišče mnenja, da je le morda dobil večkrat gramoz plačan po 12 Din in ne samo enkrat, kakor je sam izpovedal, torej ne vedno po 10 Din. Zato se obtoženec oprosti tudi v tej točki.

Državni tožilec je prijavil proti razsodbi revizijo.

Dolnja Lendava

Kdo ima prav? Lansko leto 20. avgusta smo obhajali pri nas praznik Sv. Stefana, madjarskega kralja. Sicer je to narodni praznik Madjarov, vendar se je do sedaj tudi pri nas še vsako leto slovesno praznovalo, kajti naša župnija je v pretežni večini madjarska. Do lanskega leta so bile na omenjeni dan pri nas trgovine vedno zaprte. Nikogar to ni bodlo v oči. Ker ni bilo nobenega navodila od gremija ali od glavarstva tudi lanske leto, so trgovci imeli zaprto tudi lanske leto. Le kakih pet nekatoliških trgovcev je imelo odprte trgovine. Vsi, ki so imeli trgovine zaprte, so bili kaznovani z globo 100 Din. Trgovci so se pritožili. Zdaj so pa dobili račune za 120 Din. Trgovci pravijo, da so imeli trgovine dosedaj na praznik sv. Stefana (20. avgusta) vedno zaprte in so mnenja, da bi jih morala oblast pravočasno opozoriti, da morajo imeti trgovine odorte. Trgovci se bodo pritožili na banovino.

Ljubljana

Drugo predavanje G. Krauseja

Delo mladega nemškega kritika G. Gerharda Krauseja, ki potuje po evropskih državah in proučuje glasbeno življenje v njih, obenem pa prireja predavanja, ima pomen predvsem z informativnega vidika. Tako seznanja glasbeni svet s produkcijo manj znanih tvorcev in jim s takim opozarjanjem brezdvomno koristi. Vendar bi bilo to delo že uspešnejše, če bi obenem z informativno stranjo združevalo še kritično analitično, kar bi zlasti v današnjem kaotičnem stanju moglo mnogo pripomoči k izčiščenju nazorov. Drugo predavanje o poljski operni glasi se je vršilo v četrtek popoldne v dvorani Glasbene Matice. Kritiki je podal kratko sliko zgodovinskega razvoja do najnovejših smeri. Očital je pričetek poljske opere od prvih italijanskih vplivov do popolne samostojnosti tja v današnji čas in podal kratke orise posameznih razpisnih tvorcev, med njimi Kamińskiego, Moniuszka, Zelenskega, Moszkowskega, Paderewskega, Żywieckiego, Szymanowskega, Wieniawskiego, Mazurka itd. S tem v zvezi pa je na nekaj gramofonskih ploščah reproduciral nekaj skladb Moniuszka in Szymanowskega. Predavanje je bilo uspešno.

Film o plezalni tehniki

Ljubljana, 6. aprila.

Sinoči je predaval na povabilo T. K. Skale v dvorani Delavske zbornice dunajski alpinist Karl Poppinger. Predavatelj je pokazal film o najrazličnejših tehnikah v plezanju in je uspelo žive slike spremljati s strokovnimi pojasnili. Začetek filma povede s predlogo gledalca iz zaprašene gora v naravo na gore. Nato obravnava film najpotrebnejšo alpinsko opremo, tako obleko, čevlje, klinje in vrvi. Sledijo nazorne slike raznih vzboj in varovanj. Pravilna hoja je predpogoj za vsakega turistu, tem bolj za plezaleca, ki mora paziti na svoje moči. Najdaljši del obravnava plezanje po kamninah, počeh in stenah. Zanimivi so prizori iz prečkanja, spuščanja po vrvi in premagovanja previsov. Na koncu je film še pravi padec in plezanje, ki je bolj podobno oboroženemu napadu na gore, kakor pa plezanju. — Film je pokazal maršalski sanitarni v naši alpinisti so lahko primerjali svoje znanje z znanjem avstrijskih alpinistov.

Kaj bo danes?

Drama: Zaprti.
Opera: Zauria.
Kino Kodeljevo: Dancy ob 8. — Zapadna fronta, velenapeta drama iz vojske I. 1918. — Znižane cene.
Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Družinska c. 6 in dr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9.

Trenčujete, površnike in obleke najugodnejše

Jos. Rojina, Ljubljana

● Mala Floramye z opernim prvokom Zlato Gungjenac in Josipom Gostičem v glavni vlogi se vprizori v soboto, 8. t. m. — Po ogromnem uspehu, ki sta ga doživela v rojstnem mestu operete v Splitu, bo sobotna predstava v vseh ozirom zanimiva. Nabavite vstopnice v prodajalni. Cene so znižane.

● Vendar nekoliko gradbenega gibanja. V spletnem razpisu gradbenega gibanja, ki sta ga letos povzročila gospodarska kriza in pa padec rentabilnosti stanovanjskih poslopij, je razveseljiva vanka nova, bodisi še tako skromna akcija, ki stremi za zgradbo novih stanovanj. Za zgradbo nove stanovanjske hiše se je sedaj odločila tudi železnica. Železnica ima za svoje uradnike in truge nastavitelje že lepo stanovanjsko kolonijo za Bežigradom, ob Dunajski cesti. Stanovanjske hiše imajo tam lepa, zdrava in sončna stanovanja, ti tudi po najemninah niso predraga. Te kolonije se bo še letos pridružila nova dvonadstropna hiša, za katero so za ta mesec že razpisana dela, ki

Halo! Halo! Kavarna „Central“ vsaki večer damski koncert!

PROTI SONCNIM PEGAM? LORISOL CREME!

bodo oddana na licitaciji. Stavba je preračunana na 750.000 Din ter bo obsegala več lepih in primernih stanovanj za železničarje. Gradbeno dela se prične najbrže že maja meseca in bo stavba do jeseni že dograjena.

● Konjska železnica v Ljubljani se je podaljšala že v strugo med zmajskim in frančiškanskim mostom, to je skoraj do one točke, dokoder se bodo izkopna in poglabljala dela letos vršila, namreč do »Fajmoštra«. Dela v Ljubljani seveda spremlja s svojo radovednostjo mnogo opazovalcev na obeh bregovih.

Vsak po svoje se zabava. Eden žogo premeta, drugi pleza gori v hribe, mi pa — k Slamiču na ribe!

● V mestni klavnici se bo jutri (soboto) ob 15 prodajalo na prosti stojnici prašičje meso po znatno nižji ceni.

● Povožen otrok. Včeraj popoldne je prišel v Zgornji Siskli pod voz, na katerega se je v otroški prešernosti obehal, 10 letni Ivan Čarman, sin posestnika in gostilničarja iz Zgornje Siške. Kolo voza je šlo otroku čez noge in mu jih znatno poškodovale. Otrok je bil prepeljan v bolnišnico.

● Nesreča v Krakovem. V Krakovski ulici je včeraj zjutraj neznan voznik podrl 71 letno zasebnico Ano Hočevarjevo iz Kladezne ulice 1, ki je dobila poškodbe na rokah in glavi.

● Modne hlače — pumparce dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Adria prašek je boljši

Rajhenburg

Z odlokom kr. banske uprave je bil razrešen župansko funkcije dosedanjí mnogoletni župan g. Franc Vranetič, za župana je bil pa imenovan trgovec gospod Blaž Jeriček. — Ko oddaja gospod Vranetič svojo župansko funkcijo, je prav, da se nekoliko spomnimo na velike zasluge, ki si jih je pridobil za občino in trg Rajhenburg. Že kot občinski odbornik takoj po vojni je iniciativno in uspešno deloval v obliki odbora in že takrat se je marsikaj napravilo v korist občine na njegovo pobudo. Ledeni most na Brestovce, ki je bil že v takem stanju, da že ni bilo več varno hoditi čez njega, so na njegovo iniciativno podrl in nadomestili z lepim novim železobetonskim mostom, ki je celotno trga v okras. Kot župan, ki je bil na čelu naše občine od 1. 1925 pa dosedaj, ima znanomati take uspehe, kakor še noben dosedanjí župan. Pod njegovim županovanjem se je izvršila elektrifikacija našega trga, renoviral se je poslopje narodne šole v Rajhenburgu, kupila se je hiša za občinske prostore. Veliko pažnjo je pa tudi posvečal olepsavi našega trga. Cesto po trgu, ki je bila v takem stanju, da ni bila sposobna zaradi svoje ožine za današnji promet, je dal na več mestih razširiti in ob njej zgraditi škarpe, dal je odstraniti nekatere stavbe iz sredine trga, ki so bile v takem stanju, da so bile za trg naravnost smotne, sedaj so pa na tistem prostoru v lepí vrsti zasajena drevesa, ki bodo v nekaj letih nudila lep senčni prostor. Zavedal se je g. župan, kolike važnosti je olepsava našega trga tudi iz tujkoprometnih vidikov. Saj je Rajhenburg vedno bolj privlačna točka in to v prvi vrsti zaradi prekrasne lučke bazilike, ki kateri prihaja leto za letom več romarjev, drugi pa zaradi svoje romantične lege. Zato je g. Vranetič kot župan vedno delal na to, da bodo tuji odnesli čim najlepše utise iz našega kraja. Imel je pa zasnovanih še mnogo načrtov, ki jih pa sedaj ne bo mogel več dovršiti. Tako n. pr. vodovod, za katerega so načrti že gotovi in tudi odobreni. Pa še mnogo drugega. Vse svoje moči in zmožnosti je posvečal občini ter je bil kot župan odlikovan z redom sv. Save. Kot župan je bil pravičen in objektivno v vsem svojem delovanju, zato je užival največje simpatije vseh občanov brez razlike na politično prepričanje. Zato bo kot župan ostal vsem v najlepšem spominu.

simetrične dele z naslovi: Iz Kanconijera, Ratni odjeci, Slike, Život, Zanimivo je, da Domjanič ljubi kratke, karakteristične, dasi skromne naslove. To se jasno vidi že iz naslova zbirke kakor tudi posameznih delov oziroma pesmi. V osnovnem občutju je Domjanič izrazil romantik. V mestu živi, pa so kljub temu vse njegove pesmi od zunaj, s kmetov, iz narave. Ena edina je iz mestnega ambijenta, zadnja v zbirki (z naslovom: Ulica), in še ta je zato socialna in prav za prav čudno disharmonična za konce sicer tako mirne in uravnotežene pesniške zbirke. Iz vseh pesmi se določeno odraža preprostost in rahločutnost človeka, ki jih je napisal. Doznač je in z malim zadovoljen, ljubi svoje Zagorje bolj ko vse drugo in dušo kraja in ljudi, ki stanujejo tu, je pesniško vpodobil v svojih delih.

Sorazmerno najnesodobnejši in danes že docela preživeli je duh prvega ciklusa z naslovom: Iz Kanconijera. To so pesmi sentimenta, nerealne, včasih celo pomalce naivne, pesmi glicini, romantičnih dvorcev z vrtovi (pesnikova mladost), jasminovih grmov, mandolin in amorjev s strelco, ki so vzete iz prve Domjanovičeve pesniške knjige (»Pjesme«, 1910).

Se krajši ko prvi je drugi ciklus (Iz težkih dana — v kazalu Ratni odjeci). Te pesmi so nastale v dneh balkanske in svetovne vojne, v zanosnem ritmu, včasih skoraj patetične (Prikaže, K sunu), v katerih je pesnik dal duška svoji želji za osvoboditvijo.

Nadaljnji ciklus (Slike) z več ko štiridesetimi pesmimi je niz razpoloženjskih pesmi iz vseh mogočih krajev in naključij. Tu najdemo pesmi o narcisah pod slovensko Golico, impresije iz Varšave, iz Dalmacije, Sumadije, orgske ravni. Kako občutno je podal v nekaj verzih svojo domaćijo, Hrvaško Zagorje! V pesmi: Sa Sljemena pravi:

»Kao da tuga je pokrila
Zagorje pitomo moje.
Zar se ta polja i bregovi
leda, il čega boje?

Tvrd je tu kruh, al i ljudi su.
Stradati svako je vikó.

Posebno dobro

s Vam izplača

oglaševanje v »Slovenču« v bližnji

nedeljski številki in v dneh velikega tedna.

Opozarjajte zato prav v teh dneh kupujoče občinstvo iz mesta in okolice **na svoje trgovsko podjetje.**

Redko se Vam nudi boljša prilika!

Maribor

● P. n. gospodje duhovniki, ki se nameravajo udeležiti pogreba umrlega nadpastirja dr. Karlina in želijo skupnega obeda, naj blagovolijo to takoj naznaniti po dopisnici ravnateljstvu dijaškega semenišča v Mariboru. Tam bo po pogrebu pripravljeno kosilo za prijavitelje.

● Združeni moški zbori Ipatčeve župe imajo skupno pevsko vajbo v petek, dne 7. t. m. točno ob 8. uri zvečer v Glasbeni Matici. — Župni pevovski Gašparič.

● Cerkevni koncert preložen. Zaradi smrti prevz. škofa dr. Andreja Karlina je cerkveni koncert »Maribor« v spomin na 1900 letnico smrti Kristusove preložen na torek, dne 11. apr. z istim sporedom. Že kupljene vstopnice veljajo za ta dan. Nekaj vstopnic je še na razpolago.

● Poročili so se v Mariboru: Franc Marčič, zasebni uradnik in Marija Wagner, šivilja; Živojin Stojanovič, brivski pomočnik in Marija Nerat, delavka; Ernst Heil, muzičar in Marija Slor, zasebnica; Anton Korošec, jeklar-niški uradnik in Marta Aschenbrunner, uradnica. Novoporočencem obilo sreče.

● Magdalenci nastopijo. V nedeljo, dne 9. t. m. ob osmih zvečer vprizori dramski odsek magdalenske kongregacije v Zadr. gospodarski banki spevoigro F. B. Mendelsohnov »Povratek« s spremljevanjem orkestra. Mandelsohnov »Povratek« je spevoigra, ki spada v skladateljevo mladeniško dobo. Nastala je v letu 1829 na Angleskem, ko še ni dovršil 20 let. Cene za to uprizoritev so ostale kljub visokim stroškom iste. (10., 8., 5. in stojišče 3 Din.)

Se priporoča

Specijalna trgovina za živila

Jaš i Lesjak

Maribor, ulica X. oktobra

● Ibsenovi »Strahovi« na mariborskem odr. V ponedeljek 10. aprila vprizori Pomladek Jadranske Straže v Narodnem gledališču eno najboljših del svetovne dramske literature, ki je šlo preko vseh velikih odrov, dramo norveškega dramatika Henrika Ibsena »Strahovi«. Režira član tukajšnjega gledališča G. Makso Furjan.

● Davčne zadeve. Davčni urad razglaš, da dospo v II. četrtletju v plačilo naslednji davki: 1. aprila 2. obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, davka na neoženjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice. Obroki morajo biti najkasneje poravnani do 15. maja 1933.

● Jutri premiera. Jutri večer je v gledališču premiera Preradovičeve »Se li razumemo«. ● Mladina, rezerva in prvaki! V nedeljo bodo imeli prijatelji nogometa priliko videti na zelenem polju celoten razvoj mariborskih nogometnih klubov. Srečajo se deloma v prijateljskih deloma v prvenstvenih tekmah vsa moštva od naraščajoč do prvih kanonov. Ob 9 na Rapidovem igrišču mladine SK Rapida in SK Svobode. Ob pol 10 na Mariborovem igrišču mladine ISSK Maribora in SK Železničarja. Ob pol 15 na igrišču Maribora rezervi ISSK Maribora in K Rapida. Ob 16 prvenstvena tekma prvih moštvo ISSK Maribora in SK Rapida.

● Preizkušnja plinskega omrežja. Dosedanja dela na preizkušnji plinskega omrežja, ki meri 36 km, so v toliko dogotovljena, da se bo nadaljevalo še z preizkušnjo posameznih večjih plinovodov. V to svrhu se bo odklopilo dne

Slaba je zemlja, al naša je. —

— Još je ne pokori nikoli!

Pesmi iz zadnjega dela, ki ga je pesnik splošno naslovil: Življenje, so najmočnejše in tudi najbolj sodobne. Zanimivo je, kako se lirik Domjanovičevega kova poglubi v filozofsko — socialno razmišljanje o življenju (Vapaj iz dubina) in na kako preprosto, pa vendar globok način prihaja do Boga. Zelo lepa je sicer z občutjem vojske zalita pesem: Tužne oči.

Tudi niz silno občutno napisanih ljubezenskih pesmi je tu. Opazil sem mnogo zveze med Domjanovičev in narodno pesništvo. Razumljivo je, da se je hotel k nji učit, kakor naši modernisti (Murn, Zupančič). V ritmu pa ima tudi nekaj samotekočega, heinejevskega. In tudi pri Francozih je bil v šoli.

V celoti zbirka »Pjesme« dobro karakterizira Domjanoviča, v kolikor se je izrazil v slokavščini. Prav radi tega pa je tudi nepopolna. Sele ko dobimo podobno antologijo njegove kajkavske lirike, si bo mogoče o njegovih pesmi ustvariti polnejšo, zaključenejšo sliko.

Tone Potokar.

Mentor

Dijaški list štev. 7—8.

Zadnjič je v neki družbi nanesel pogovor na naše liste. Radoveden sem bil, kako sodi o njih »čitajoča publika« in sem poslušal, ne da bi se vmešaval. Po vrsti so sodili in obsojali — »Mentorja«, pa so pohvalili, češ, da je edini list, ki ga z veseljembero. Lepo priznanje — pogledimo, ali je zaslužno? Zadnji zvezek, ki je izšel zopet točno, obsega dve številki, v katerih srečujemo Janka Mlakarja z njegovimi mladinskimi »Spomini« in se ob »Deklici z vrtnicami« smejemo z Dabnovimi sošolci, ki so ga z »deklic« tako sijajno povlekli, ob »Maturic« se nam pa posili bridkosladek epomin, da premišljamo »dai, ki so bili...« — Janez N. se je prvič oglašil in je zapel »Tri o materic, ki so res lepe in prisrčne in pričajo, da prava lirčna pesem v mladini vendarle še živi. — Dr. Fr. Jaklič je prepi-

S. t. m. zjutraj od 5 do 5.30 plinsko omrežje Maribora desni breg in se naprošajo konzumenti v tem delu mesta, da v navedenem času zaprejo vse plinske pipe.

● Podravska tiskarna prodana. Usoda Podravske tiskarne, ki je tako zanimala številne upnike bivše Kmetijske eksportne zadruga, je sedaj končno veljavno odločena. Kupil jo je g. Lojze Strašnik, dosedanjí faktor Mariborske tiskarne.

● Živina in vozila. Mestni vojaški urad sestavlja spisek živine in vozil v območju mesta Maribora. V to svrhu se bodo javili tekom meseca tukaj organi pri vseh hišnih lastnikih, ki se s tem opozarjajo, da gredo popisovalcem v vsakem oziru na roko ter jim pod osebno odgovornostjo dajo o lastnikih živine in vozil (podnajemnikov) točne podatke.

● Novi najemnik Uniona. Dosedanjí najemnik restavracije Union na Aleksandrovi cesti g. Franček Trafenik je odstopil od najemne pogodbe. Restavracijo Union prevzame kot novi najemnik lastnik sedanje Prešernove kleti v Gosposki ulici g. Lojze Lisjak. Restavracija Union je že nekaj dni zaprta ter se vršijo razna popravila in adaptacije.

● Usode grajskega stolpa. Kavarnar g. Strehar, lastnik kavarne Astoria, je prodal poslonje, ki leži za kavarno ter se končuje v stari grajski stolp na vogalu Gregorčičeve in Grajske ulice. Novi lastnik teh poslopij in priključenega vogalnega zemljišča, na katerem se je dosedaj nahajala trgovina kuriva, namerava na tem prostoru postaviti veliko trgovsko stavbo, ki bo imela na dvorišču tudi druge poslovne obrate. Ker pa je imel v načrtu tudi odstranitev grajskega stolpa, se je vršila na licu mesta strokovna komisija, v kateri so bili mestni načelnik dr. Lipold, podnačelnik Golouh, konservator dr. Stele iz Ljubljane, zgodovinar prof. Baš, občinski svetniki, zastopniki gradbenega urada in olepsavalnega društva ter drugih korporacij. Sklepali so o usodi starega stolpa. Komisija je ugotovila, naj se skuša po možnosti stolp ohraniti, novo poslopje pa silno prilagoditi okolici.

● Električna osvaja okolico. Nedavno smo poročali o pogajanjih, ki jih vodi mestno električno podjetje z predstavniki šempeterke občine radi elektrifikacije Sv. Petra pri Mariboru in okolinskih naselij. Sedaj nam poročajo iz Pesnice, da so stopili predstavniki občine Rance in sosednjih naselij v stike z mariborskimi mestnimi električnim podjetjem ter se pogajajo radi elektrifikacije. Elektrovoz mestnega podjetja sega do opekarnice v Košutkih, od koder ni več daleč do Pesnice. Pesnici se baje ponuja tudi elektrika iz St. Ilje, kamor je dovajala avstrijska elektrarna. Radi daljšega daljnovoza pa je potrebna dokaj dražja in je brez dvoma, da prodre mestno podjetje s svojo ponudbo.

● Od zdravnika v bolnišnico. 77 letno občinsko ubogo Marijo Ercl iz Spod. Hoč so peljali včeraj od zdravnika v Mariboru proti domu v Hočah. Med potjo pa so konji prenašlo kukulni, starka je omahnila ter padla z voza. Priletela je tako nesrečno na tla, da je zadobila več hudih poškodb. Voznik je moral obrniti ter zapeljati starko v bolnišnico.

● V smrt. V Purnavi vasi se je obesil 43 letni tamošnji posestnik Leopold Kobetnik. Našli so ga v dvravnici obesnega in že mrtvega. Vzrok žalostnega dejanja je neznan.

Sodba gospodinje je neizpremenljiva: da sta dr. Oetker-jev pecilni prašek in vanilijin sladkor neprekosljiva.

čevalno in lepo spregovoril dijaštvu o treznosti in gibanju, kar pa bo tudi sleherni s pridom bral — Ob skrivnostih žalostnega dela rožnega venca se je svojstveno lepo zamislila Atenka in napisala »Pot odrešenja«, ki se bere kakor meditacija ob nastopu svetlega leta, na katero nas opozarjata letnici 33.—1933. — St. Petelin je zaključil svoje priprave na »Marširala legija koroška«, ki je prišla do Golice, nakar so se morali navdušeni legionarji vrniti zopet »V šolo«, kjer jih sprejme sijajno označeni ravnatelj kranjske gimnazije. — S. Kranjec je v tej številki priobčil zopet važen geopolitičen sestavek »Porazdelitev v Stevilu človeštva na zemlji«, ki je namenjen v prvi vrsti dijaštvu, ko šolske knjige le mimogrede in površno obravnavajo to vprašanje, katero bo pa zanimalo tudi slehernega, saj mu bo to in ono v tem spisu — novo razodelje v njegovem zemljepisnem znanju. — Jago Dič je napisal vedno legendarno o zvončku in trobenfici, dr. Joža Lovrenčič pa je pokazal dijaštvu in nam »Pesnika Ivana Trinka Zamejskega« ob njegovi sedemdesetletnici. Reči moramo, da je ta življenjski o Triunku dosedaj najpopolnejši in ima za vse še posebno važnost, ker si moremo ustvariti o pesniku iz priljubljenega izbora njegovih »Poezij« kar sami svojo sodbo. Trinkeve pesmi danes redkokoli pozna in je zato prav, da ga nam je Mentor tako predstavil. — Blagomir Poloski se je predstavil z drobno, a toplo črtico »Na travniku«, nakar nam Fr. Grafenauer prikazuje »Iz zemlje kraljeviča Marka« pokrajino od Rastova do Kumanova ter od Kumanova do Skopja ter nam pove marsikaj novega, kar bi drugod zaman iskali. — O bisk v karcerju, ki je vzbudil toliko smeha, je v tem zvezku zaključen. — Janez N. se s prav tako dobrimi pesmimi pridruzuje še Miha Vihar, Sfinks in Mojmir Gorjanski, ki obetajo postati še pomembna imena. Obzornik je nekoliko stisnjen, a s svojimi poglavji o novih knjigah, naših zapiskih, pomenkih in zankami in ugananki vendarle pisan in zanimiv. — No vidite, tak je Mentor in nič čudnega ni, če ga vsi z veseljem bero!

Kulturni obzornik

Domjaničeva lirika

(Ob knjigi »Pjesme«, Savrenik Srp. Knj. za druge, 1933)

Dragutin M. Domjanič je kajkavec. Zdi se mi, da je to njegova glavna karakteristika. Ne toliko zunanja ko notranja. Ne formalna, ampak v občutju, v nastroju. O tem pričajo njegove kajkavske kot štokavske pesmi. In zbirka, v kateri nameravam danes spregovoriti nekaj besedi, je strogo štokavska. Povedati moram pa takoj, da ima pesnik zbrtan material tudi za zbirko kajkavskih pesmi, ki bo v doglednem času gotovo tudi izšla, kajti obe knjigi njegove kajkavske lirike (»Kipci i popevke«, »Sunce i senke«) sta danes že prava redkost in bi bila antologija njegovega kajkavskega pesništva več ko potrebna.

Namen »Savremenika« S. K. zadruga je, da svoje člane seznanja s sodobnimi, še živimi književniki. Doslej je bil vsako leto zastopan tudi po en Zagrebčan. (Miroslav Krleža: U agoniji, Branko Vukić: Četvrti jahač Apokalipse, letos Domjanič). Reči moram, da prav zanimivo vplivajo ljekavske pesmi v cirilici. Sicer pa Domjanič tu doli ni neznan. Dolgo vrsto svojih pesmi je že objavil v raznih belgrajskih književnih revijah. Morda je ravno on danes edini književnik pri nas, ki je enako cenjen v kajkavskem Zagrebu kot v beli Ljubljani in Beogradu. In kljub temu, da se je vedno držal svojega, da je ostal v elementu, ki mu je za rojstvom dan, je najpristnejši in najbolj ljubeč ravno tam, kjer je najbolj lokalni, v svojih kajkavskih pesmih. In še to ei upam trditi, da bodo ravno te njegove pesmi najdlje ostale.

Najnovejša Domjanovičeva pesniška zbirka ni povsem nova po pesmih, ki so v njej zbrane, ampak bi jo raje označil z neke vrste antologijo njegovega štokavskega pesništva sploh. V njej so nekatere pesmi še mladega Domjaniča, večina ne spada v dobo njegovega zrelega ustvarjanja. Zbirka je razdeljena v štiri ne-